

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

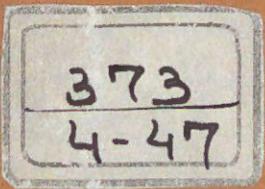
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

20614

1914

2010

2002

399

V

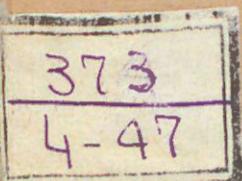
ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

ԱՅՆԹԱՊ - ԿԻԼԻԿԻԱ

D. D.

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

1912-1914

Ա. ՊՈՒ. ԽՍ

Ցպագրութիւն Յ. Մատեևսկան
1914

373
4-47

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՀԵՄԱՐԱՆ

ԱՅՆԹԱՊ - ԿԻԼԻԿԻԱ

— — — — —

ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

1912-1914

hj

Ա. ՊՈԼԻՍ

Ցպագրութիւն Յ. Մարեկսան

1914

(54)

40588-աշ

24392-61

ՏՆՈՐՅԱԶԱՐԴ Տ. Տ. ՍԱՀԱԿ Բ.

Արքազնագոյն Կաթողիկոս Կիլիկիոյ
Նախագահ Կիլիկեան Ճեմարանի

ՍԱՀԱԿ ՇԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱ-
ՍԱՆԵԼԻ ԿԱՄՈՔՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՄԵԾԻ ՏԱՆ ԿԻԼԻ-
ԿԻՅՅ. — Գերաշնորհ Առաջնորդաց, Արժ. Փոխանորդաց, Բարե-
կրօն Քահանայից, Կրթասէր Ընկերութեանց ու Հոդաբարձու-
թեանց և Համօրէն Ժողովրդոց Կիլիկիոյ, Հայազատ Որդւոց Հայ-
Առաքելական Ա. Եկեղեցւոյ, Ողջոյն և Սէր Քրիստոսաւանդ և Օրհ-
նութիւն Հայրական:

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ծանր պաշտօնին կոչուելէ՝ ՚ի
վեր զգացած էինք պէտքն Բարձրագոյն Վարժարանի մը՝ որ ոչ միշ-
այն տոհմային և առողջ գաստիարակութիւն մը տար մեր նոր
սերունդին, այլ մանաւանդ ժամանակի պահանջմանց համապա-
տախան և մանկավարժական արդի գրութեամբ պատրաստուած
կրթական պաշտօնեաներ, ինչպէս և մեր Ա. Եկեղեցւոյ ողջոյն
և պէտքերուն համաձայն զարդացեալ և անձնուեր մշակներ ըն-
ծայէր Ազգին: Ժամանակը, զմեղ շրջապատող հանդամանքները
և ընդհանուր Կիլիկիոյ անտեսական վիճակը չենպատեցին ցարդ-
այդպիսի կենսական և նուիրական պէտքի մը իրականացման:

Սակայն, անցեալ Մելուեմիերին, խնդադին գոհունակու-
թեամբ տեսանք որ Ամերիկայի կրթասէր ազգայիններն ու Այն-
թապի ժողովուրդը գովելի նախաձեռնութիւնը ունեցան բանա-
լու «Կիլիկեան Բարձրագոյն Վարժարան»ը, որ իր նպատակովն ու
ծրագրովը կը կոչուեր գոհացում տալու ընդհանուր Կիլիկիոյ ան-
հըրաժեշտ պէտքերուն: Մենք, իրեւ Հովուապետ Կիլիկիոյ, մեր
բաղձանքներոն իրեւ լրացումն ու իրականացումը՝ ուրախութեամբ
և օրհնութեամբ ողջունելով Բարձրագոյն Վարժարանին բացման
աւետիսը, շնորհաւորեցինք ի մասնաւորի այդ մեծ ու կենսական
պէտքը նախատեսողները և ընդհանրապէս Այնթապի ժողովուրդը:

Եւ պարբերաբար տեղեկանալով Վարժարանին գործերուն
և յառաջդիմութեան, ըստ հարկին գիտողութիւններ ըրինք պատ-
շաճագոյն հրահանգներով և դիւրացուցինք Պետական Արտօնա-
գրին ստացումը:

Մեր ուրախութիւնը կրկնապատկուեցաւ և գործին յարաւեւութեան համար յոյսերնիս զօրացաւ երբ նկատողութեան առինք Վարժարանին անդրանիկ տարեշրջանին ընդարձակ Տեղեկադիրը, Քննութեանց Վիճակացոյցը ու Տարեկան Հաջուը, զոր մատուցած էր մեղ յարդելի Հոգաբարձութիւնը:

Գոհունակութեամբ դիտեցինք յիշեալ Տեղեկադրին մէջ թէ՝ Վարժարանը բացուած է Այնթապի բարձրադիր, օդասուն և յարմար շէնքի մը մէջ, քառասուն և ութ ցերեկեայ ուսանողներու երեք կանոնաւոր գասարաններով, մէկ Տեսչի և վեց մնացուն և այցելու ուսուցիչներու (Երկուքը Համարաբանական) հսկալութեամբ և գասախոսութեամբ և տարեկան 550 ոսկիի պիտմէյով՝ որուն նպաստած են մասնաւորապէս Ամերիկայի 54 պաշտպանները՝ քսան և ութը որդեգիրներով, Թրոյի (Նիւ - Եօրի) Այնթապցիք, Մանչեսթրի ազգայինք, Այնթապի Ազգ. Խնտուկը և Վարդանեան ու Եկեղեցասիրաց Ընկերութիւնները. իսկ Նիւ - Եօրքի Հայ վաճառականներէն Տիար Միջիան ԳՈՐԾԿԵՑԵԱՆ գնահատելի աղնուութեամբ մը ինքնարերաբար հաճած է գոցել Վարժարանին տարեկան բացը (130 լ. 0.):

Թէ՝ Հոգաբարձութեան անդամներէն հանդուցեալ Տիար ՅԱԿՈԲ ԽԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ 200 Օսմ. ոսկիի կտակ մը թողած է ՚ի նըպաստ Վարժարանին, իսկ Այնթապի ազգայիններէն Տիար ԱՈ.ՊԳԻՍ կ. ՆԱԶԱՐԵԱՆ խոստացած է 1000 լիրայի նուիրատուութեամբ մը Վարժարանին ընծայել սեպհական շէնք մը, Տիար ԳՈԼՈՒՑ ՊՈՅՈՒԹԵԱՆ, և Մարաշի ազգայիններէն Տիար ՄԵԼՔՈՆ ՀԱԶԱՐԴ-ՊԵՏԵԱՆ պատրաստակամութիւն յայտնած են կարեւոր նուէրներով սատարել Վարժարանին:

Թէ՝ վարժարանը ունեցած է համեստ Գրադարան մը, կազմուած Ամերիկայի Հայասէրներու նուէրներով, զոր հաւաքած է Վարժարանին Տեսուչը՝ Տիար Արմենակ Չամիչեան, իր Ամերիկա դանուած միջոցն:

Թէ՝ վերջապէս Վարժարանը այժմէն բոլոր Կիլիկեցւոց օգտակար ընծայելու նպաստակաւ, որոշուած է յառաջիկայ Աեալտերէն սկսեալ Գիշերութիւնի բաժին մ'ես ունենալ, ու առայդ հարկ եղած պատրաստութիւններն աեսնուած են արդէն:

Ասկէ զատ, գոհունակութեամբ տեղեկացած ենք նաև թէ Ամերիկայի մէջ բարեսէր տասը ազգայիններէ կազմուած է մասնախութիւն մը՝ նիւթական և բարոյական օժանդակութիւն ձեռք բերելու համար ի նպաստ Վարժարանին, և կազմուելու վրայ է Խնամանկալութիւն մը Հայ և Ամերիկայի կարեւոր անձնաւորութիւններէ բաղկացեալ, որ աւելի ընդարձակ իմն, հիմնական և գործօն գեր մը կոչուած է կատարել Վարժարանին գոյութիւնն և արդիւնաւոր յարատեւութիւնն ապահովելու: — Հայ. Բարեգործական Ծնդհ. Միութիւնը, գնահատելով հաստատութեան նպաստակն և ազգօգուած հանդամանքը, բարեհաճած է 50 Օամ. ոսկիի նպաստով մը քաջալերել զայն իր Ա. տարեշրջանին առնելու. իսկ Հալէպի և Քիլիսի թեմերուն ազգայինք, ի նըկատի ունենալով ձեռնարկին աւագ կարեւորութիւնը՝ ինքնայրդոր կազմած են Մասնաճիւղեր, նպաստելու համար հաստատութեան բարոյական և նիւթական աշակցութիւններով:

Սակայն և այնպէս, որքան ալ Վարժարանին շուրջ ցարդ ձեռք բերուած յաջողութիւններն և անոր գտած ընդունելութիւնը անհուն ուրախութեան և լայն ափոփանքի առիթ եղած են մեղ, մենք նախատեսելով յիշեալ հաստատութեան ընդհանուր հանդամանքը և գործին մեծութիւնն, արդար և խղճի համաձայն շէնք աեսած երբէք որ ընդհանուր Կիլիկիոյ կրօնական և բարոյական բարգաւաճման նպաստելու կոչումն ունեցող վարժարանի մը նիւթական և բարոյական բավանդակ պատասխանատութիւնը ծանրանայ մի միայն Այնթապցւոց ուսին վրայ:

Ուստի և ներկայ Հայրապետական Կոնդակով յայտնելով մեր գոհունակութիւնն և համամտութիւնն Այնթապցւոց վճռական կան նախաձեռնութեան մասին և հաստատութեան ձեմարան յորջործումը աւելի պատշաճ գոնենելով իր նպաստակին ու ծրագրին, յետ այսու Կիլիկեան ձեմարան կ'անուաննենք և կոչում կ'ընենք ընդհանուր Կիլիկեան վիճակներուն Գերազանք Առաջնորդաց, Արժ. Փոխանորդաց, Քահանայական դասուց, Կրթական Ընկերութեանց և համայն բարեպաշտ ֆոլովրդեան, որպէս զի զանան իրենց բարոյական ու նիւթական աշակցութիւնն ու գործակցութիւնը նուիրել Կիլիկեան ձեմարանի բարգաւաճման և յարատե-

ւոթեան՝ մասնաճիւղեր կազմելով, սաներ որդեգրելով, դրամական նուէրներով, մասնաւոր կտակներով, օդտակար և ջնիվ դրքեր նուիրելով, փոխանակ նոյնօրինակ օտար և հեռաւոր հաստատութեանց՝ սոյն ձեմարանը զրկելով իրենց զաւակները, յարմար և կոչում ունեցող վարժապետուներ և քահանայացուներ յանձնարարելով ևն ևն:

Յոյս մեծ ունենալով որ համայն կիլիկեցիք մեզ նման ուշախութեամբ պիտի ողջունեն ներկայ և ապագայ սերունդներուն տոհմային ու առողջ գաստիարակութեան, մանկավարժական դրութեամբ զարգացեալ ուսուցիչներ և Ս. Եկեղեցւոյ պէտքերուն համաձայն և իրենց պարտուց ու կոչումին դիտակից մշակներ խոստացող նուիրական հաստատութիւնը և ամեն գորդուրանքներով պիտի շրջապատեն զայն, ի բարոր սրաէ կը հայցեմք Աստուծոյ օրհնութիւնն և օդնութիւնը հաստատութեան անսայթաք յարաւեւութեան համար:

Նոյն օրհնութիւնը կը մաղթեմք կրթատէր Բարերարաց, պատուարժան Հոգաբարձութեան, բարեցան Տեսչութեան և Ուսուցչաց և բովանդակ ժողովուրդին Այնթապու և կիլիկիոյ, որ զուարժօրէն պիտի առատաձեռնեն իրենց բարոյական ու նիւթական աշակցութիւնը, և կը մաղթենք որ երանաշնորհ Սահակներու, Մերաբաներու և ներսէներու հոգին զօրացնէ և առաջնորդէ ներկայ և ապագայ ուսանողները:

Ի 11 Օգոստոսի 1913 Ամի

ՍՍ.ՀԱ. Թ. ԿԱ.ԹՈՒ.ԻԿՈՍ ԿՈՒՆԻՒԹՈՅ

Ըստ Տոմարի Ռ.Ց.Բ.

Ի Հայրապետութեան Մերում Ժ. ամի
յԱստուածազահ բաղաբն Մարտ

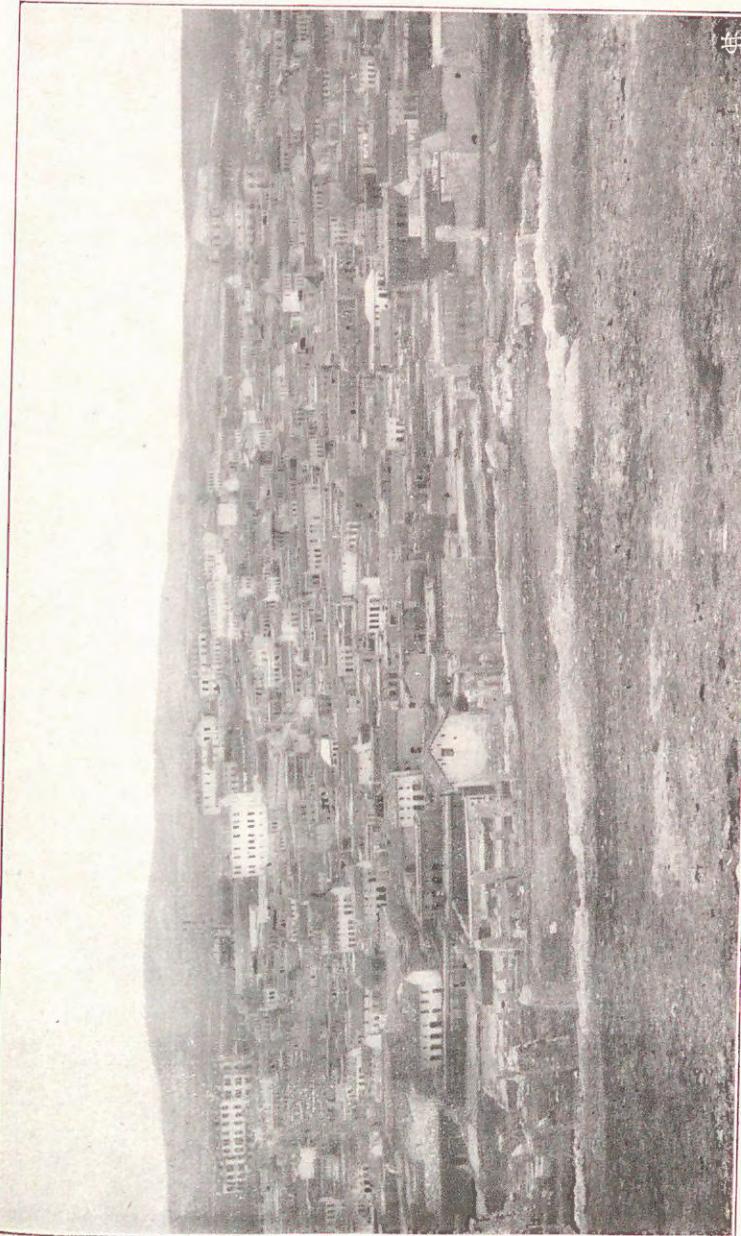
Թիի 237

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ-ԾՐԱԳԻՐ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

Մասնակի տեսարան Անթաղի, որու հիւլիսացին արեւմտեան կողմը կը տեսնուի
Տիւլւկի (Տվոք) պատմագան բլուրը

ՕՐԱՑՈՅՑ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1913

Սեպտ. 15 թշ. եւ 16 գւ.	.....	Մուտքի Քննութիւններ:
Սեպտ. 17 դւ.	.....	Դպրոցական տարին կ'սկսի: Արձանագրութիւն ուսանողաց եւ վճարում ուսումնական եւ ուստեստի թոշակի առաջին մասնավճարին:
Սեպտ. 18 եւ.	.....	Դասախոսութիւնը կ'սկսին:
Սեպտ. 29 թշ.	.....	Ցիշատակ Մեռելց (Խաչվերաց):
Հոկտ. 26 կիր.	.....	Կիլիկեան ձեմարանի Պաշտօնապէս Բացման հանդէսը (Հայ Գրոց Գիւտին 1500 ամեայ եւ Տպագրութեան 400 ամեայ Յորելեանին առ.թիւ):
Նոյմ. 17 թշ.	.....	Առաջին Երկամսեայ Քննութիւնը կ'սկսին:
Նոյմ. 27 եւ.	.....	Արձակուրդ:
Դեկտ. 13 դր.	.....	Տօն Թաղէոս եւ Բարթողիմէոս Առաքեալներու:

1914

Յունվ. 14 դւ.	.....	Հայկական Կաղանդ:
Յունվ. 17 դր. Յունվ. 26	.....	Ո. Ծնունդի Արձակուրդ:
Յունվ. 31 դր.	.....	Օր վճարման ուսումնական եւ ուստեստի թոշակի՝ վերջին մասնավճարին:
Փետր. 2 թշ.	.....	Կիսամեայ Քննութիւնները կ'սկսին:
Փետր. 26 եւ.	.....	Տօն Վարդանանց Զօրավարաց:
Փետր. 27 Ուր.	.....	Տեառնընդառաջ:
Ապրիլ 6 թշ.	.....	Երկրորդ Երկամսեայ Քննութիւնը կ'սկսին:
Ապրիլ 16 Աւագ եւ. միջնու Ապր. 26	.....	Ո. Զատակի Արձակուրդ:
Մայիս 1 Ուր.	.....	Վերջին օր՝ Հայ. մրցման շարադրութիւնները լանձնելու (Տոր. 8. Մարկոսեան մրցանակներու համար):
Յունիս 24 դւ.	.....	Տարեկան Հանդէս:

1914 – 1915 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

1914

Օգոստ. 15 դր.	.....	Վերջին օր նպաստի վերաբերեալ դիմումները համար:
Սեպտ. 14 թշ. եւ 15 գւ.	.....	Մուտքի Քննութիւններ:
Սեպտ. 16 դւ.	.....	Դպրոցական Տարին կ'սկսի: Արձանագրութիւն ուսանողաց եւ վճարում ուսումնական եւ ուստեստի տարեթոշակի՝ առաջին մասնավճարին:
Սեպտ. 17 եւ.	.....	Դասախոսութիւնը կ'սկսին:

ԾԱՆՈԹ. — Օրացոյցիս, ինչպէս նաև Տեղեկագրիս մէջ յիշուած Թուականները Կոր Տումարով են:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՔ

1. ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ Յ'ԱՄԵՐԻԿԱ.

Տոֆր. Անդրանիկ Սյյլազեան (M. D.), Նիւ-Եռոբ,	Ատենապետ
Վահան Քիւրենեան (A.B., LL.B.) (Փաստաբան) Պոստոն	Փոխ-Ատենապետ
Միհրան Գարակէօզեան (Վաճառական), Նիւ-Եռոբ	Գանձապետ
Դարեզին Կիրակոսեան (Վաճառական), Պոստոն	Փոխ-Գանձապետ
Արմենակ Նազարեթեան (Խմբագիր), Պոստոն	Ատենադպիր
Աւետիս Գ. Սէլեան (B.A., Վաճառական), Պոստոն	Փոխ Ատենադպիր
Թուրա Գ. Լազարեան (Վաճառական) Պոստոն	Խորհրդական
Կարապետ Յ. Գարակէօզեան (Վաճառական) Պոստոն	Խորհրդական
Բրօֆ. Յարութիւն Մ. Ցառութեան (Ph. D., Աւուցիչ ի Ելլ ճամալսարան), Նիւշէյվի	Խորհրդական
Miss Alice Stone Blackwell, Պոստոն	Խորհրդական

2. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Յ'ԱՅՆԹԱՊ

Գեր. Տ. Փառէն Մ. Արդ. Կլայնցի, Կամողիկոսական Ներկայացուցիչ	Նիսգի. Հոգրքանութեան.
Բրօֆ. Արմենակ Յ. Զամիչեան (B.S., M.A.), Տեսուչ Ճեմարանի	ի Պաշտօնէ:
Յակոբ Գ. Լազարեան (Վաճառական)	Ատենապետ
Հրանդ Գ. Միւլահեան (Վաճառական)	Ատենադպիր
Նուրինեան Նիզիզլեան (Ատամեարոյդ)	Գանձապետ
Արժ. Տ. Ներէս Քինց. Թափուզնեան	Խորհրդական
Արժ. Տ. Գարեզին Քինց. Պոզարեան	Խորհրդական
Յակոբ Համբոլեան (Վաճառական)	Խորհրդական
Յակոբ Խաչատրութեան (Հանգուցեալ Ապրիլ 6/19, 1913)	Խորհրդական

ՀՀ Ազգային Հոգրքանութեան պարկելուն թիվ 6 հմտութիւն

ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Բրօք. Արմենակ Յ. Զամիչեան, B.S.M.A. (Շրջանաւարտ State Normal Schoolէն Bridgewater, Mass. և Harvard Universityէն, Cambridge, Mass.) Տէսուչ ձեմարանի, Մասնագէտ Ուսուցիչ Մանկավարժութեան, Պատմութեան և Փիլիսոփայական Գիտութեանց:

Բրօք. Օովսէփ Գ. Միսիրեան, Ph.B. (Շրջանաւարտ Yale Universityէն, New Haven): Մասնագէտ Ուսուցիչ Ուսողութեան և Բնապատմական Գիտութեանց:

Բրօք. Գրիգոր Սարգսեան, B. D. (Շրջանաւարտ Yale Universityէն, New Haven): Մասնագէտ-Ուսուցիչ Բարյազիտութեան, Բնկերաբանութեան և Աստուածաբանական Գիտութեանց. (1914 Սեպտ.էն սկսեալ):

Բրօք. Արմենակ Ա. Գասարեան, B.S. (Massachusetts Institute of Technology 3 տարի, Շրջանաւարտ Worcester Polytechnic Instituteէն): Մասնագէտ-Ուսուցիչ Բնական Գիտութեանց (1914 Սեպտ.էն սկսեալ):

Արշակ Սեղրասեան, (Վ.Լայեալ Նանսիի Ecole Supérieure de Commerceէն և Institut Commercial էն): Այցելու Ուսուցիչ Ֆրանսիական լեզուի: (1913էն սկսեալ):

Գեր. Տ. Փառէն Ծ. Վարդ. Կլայեցի. (Արմաշու Դպրեվանքէն): Այցելու Ուսուցիչ Հին Հայերէնի: (1913էն սկսեալ):

Արժ. Տ. Ներսէս Քիհնի. Թավուգնեան, (Արմաշու Դպրեվանքէն): Այցելու Ուսուցիչ Կրօնազիտութեան:

Հրանդ Գ. Սիւլահեան, Այցելու Ուսուցիչ Գծագրութեան և Խւզաներկ նկարչութեան: (1913էն սկսեալ):

Կարապէս Մուղամեան, (Շրջանաւարտ Կ. Թ. Գ.էն): Ուսուցիչ Օմանմերէնի, Ցոմարակալութեան և Նոր Հայերէնի: (1913էն սկսեալ):

Փիլիպոս Սարգիսեան, (Շրջանաւարտ Շահնազարեանէն): Այցելու Ուսուցիչ Գեղագրութեան և Գծագրութեան (1912-1913 շրջանին):

Յակոբնան Եաղուպեան, (Արմաշու Դպրեվանքէն): Այցելու Ուսուցիչ Հայերէնի ու Ֆրանսիական լեզուի: (1912-13 շրջանին). Այժմ Ազգ. Պատմութեան:

Յակոբ Գալէմիսեան, (Շրջանաւարտ Կ. Թ. Գ.էն): Այցելու Ուսուցիչ Հին Հայերէնի (1912-13 շրջանին):

ԶԵԼԷՎԻ ԶԱՅԵ ԽՈՎԵՐԻ,

Այցելու Ռւսուցիչ Օմաներէնի ու Օսմ. Պատմութեան (1912-13 Հրանին):

Խալիս Քեամի Պէյ, (Շրջանաւարտ Պոլսոյ Առեւտրական Բարձր. Վարժարանէն):

Այցելու Ռւսուցիչ Օմաներէնի, (1913էն սկսալ):

Գ Ի Շ Ե Բ Օ Թ Ի Կ Ի Բ Ա Ժ Ի Ն

Գեր. Տ. Փառէն Մ. Վարդ. Կլայնցի,

Տնօրէն Գիշերօնիկի Բաժնին:

Տոփ. Մուտեղ Հատիեհան, M. D.

Բժիշկ Ճեմարանի ու Գիշերօնիկի Բաժնին:

Ռւսուցական մարմին Կիլիկիան ձեմարանի

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Այնթապի Վարդանեան Ընկերութիւնը, որ Կիլիկիոյ ազգային-կրթական գործին մէջ կարեւոր դեր մը կատարած է, իր յիսուն տարուան գոյութեամբ, շատոնց առաջադրած էր հիմնել հայկական Գոլէճ մը՝ նկատի առնելով Կիլիկիոյ շեշտուած պէտքը այսպիսի հաստատութեան մը, որ կարող ըլլար ժամանակիս պահանջման համեմատ ազգային ուժեղ զարգացում մը տալ հայ երիտասարդութեան :

Այս հաստատութիւնը բոլորովին զաա պիտի ըլլար նոյն Ընկերութեան հաստատած Վարդանեան Կրթարանէն, որ հայ նախակըրթութեան նուիրուած վարժարան մըն է :

1901 Յունվր. 22ին Վարդանեան Կրթարանի ընթացաւարտ ու թերաւարտ սաները Վարդանեան Ընկերութեան այդ առաջադրութեան օր առաջ գործադրութեան օգնելու համար, կը կազմէն Վարդան Սահմանադրութեան, որ մէկ կողմէն կը ձեռնարկէ դրամագլուխ մը շինել եւ միւս կողմէն սպագայ ուսուցիչները պատրաստել : Եւ այս նըպատակով ալ 1906ին՝ Վարդանեան Կրթարանի շրջանաւարտներէն Արմենակ Զամիշեան եւ Յարութիւն Խաչատուրեան Ամերիկա կը ղըրկուին Վսեմ. Պողոս Փաշա նուպարի պաշտպանութեամբ :

Այնթապի Եւելուստուար Ընկերութեան ալ, որու նպատակն է ուսեալ Հայ Եկեղեցականներ հասցնել իր նպաստներով եւ իր հիմնելի ընծայարանով, Ամերիկա ղրկած էր Պր. Գրիգոր Մասէրէճեանը Աստուածարանական Դասընթացքի հետեւելու համար :

Վերոյիշեալ Ուսանողները, Բարձրագոյն ուսում ստանալու համար Ամերիկայի զանազան համալսարաններու հետեւող Այնթապցի Պ. Պ. Արմենակ Գասարճեան, Գրիգոր Եւ Գէորգ Սարաֆեան, Արամ Խաչատուրեան եւ Սարգիս Պաղտօեանի հետ, 1911 Յուլիս 9-10 կը ժողովուին, Պրիճուօթիքի Պետական Վարժապետանոցը, ուր կարեւոր խորհրդակցութիւններ կ'ընեն Կիլիկիոյ ազգային-կրթական ու Եկեղեցական ընդհանուր պէտքերուն շուրջ, նկատողութեան կ'առնեն Այն-

թապի Վարդանեան ու Եկեղեցասիրաց Ընկերութեանց հետապնդած անջատ նպատակներն ու պատրաստութիւնները, ու միաձայնութեամբ կ'որոշեն ձեռք առնել հարկ եղած միջոցները, Ամերիկա գտնուող Կիլիկիցիներու մէջ միութիւն մը հաստատելու համար, ու միանգամայն կը դիմեն Այնթապի Ազգ. Գաւառական Ընդհ. Ժողովին, Աղենական, Վարդանեան ու Եկեղեցասիրաց Ընկերութեանց, գործակցութեամբ ձեռնարկելու «Կիլիկիան բարձրագոյն վարժարան»ի մը հաստատութեան, տալով անոր ազգային ընդհանուր հանգամանք մը:

Դիմումները ընդունելութիւն կը գտնեն եւ Այնթապի Գաւառական Ընդհ. Ժողովը, Վարդանեան ու Եկեղեցասիրաց Ընկերութիւնները կ'որոշեն միացնել իրենց ոյժերը ու խնդիրը Գաւառական Ընդհ. Ժողովոյ կողմանէ կը տեղեկագրեն Կիլիկիոյ Վեհ. Կաթողիկոսին: Ն. Ս. Օծութիւնը Հայրապետական օրհնաձիր կոնդակով մը (1911 Նոյմ. 14, թիւ 246) կ'օրհնէ ու կը քաջալերէ Ամերիկայի Այնթապի ուսանողները, որոնք կը խոստանային իրենց ուսումը աւարտելէ ետքը վերադառնալ Կիլիկիա ու ծառայել հիմնելի հաստատութեան մէջ:

Վարդանեան ու Եկեղեցասիրաց Ընկերութիւններն, իրենց փափաքներուն իրականացումը աեսնելով «Կիլիկիան Բարձրագոյն վարժարան»ի ծրագրին մէջ, մասնաւոր հասկցողութեամբ մը կը միացնեն իրենց նիւթական ու բարոյական ոյժերը եւ ըստ այնմ երկու ընկերութեանց Ընդհանուր Ժողովները կ'ընտրեն Հոգաբարձութիւն մը, 1912 Մայիս 28ին:

Նորընտիր Հոգաբարձութիւնը կը ձեռնարկէ իր պաշտօնին եւ «Կիլիկիան Բարձրագոյն Վարժարանի»ն տեսչութեան կը հրափրէ Պր.Արմենակ Զամիչեանը, պաշտօն աալով անոր կազմել նոյնիսկ Ամերիկայի մէջ Ուսուցչական մարմինը, գտնել պաշտպաններ աղքատիկ ուսանողներու համար եւ վերջապէս աշխատիլ Գրադարանի մը հաստատութեան նախապատրաստութեան:

Ուսուցչական մարմինը կը կազմուի Պ. Պ. Տեսուչ Ս. Զամիչեանէ, Յ. Միսիրեանէ ու Գ. Մասէրէճեանէ, իսկ օգնական ուսուցիչներու ընտրութիւնը կը վերապահուի Այնթապ:

Տեսուչ՝ Պոսթոն, Պրիճուօթը, Նիւէյֆն եւ Նիւեռք ուղեւութիւն մ'ընելով, բարեկամներու աջակցութեամբ, կը յաջողի յիսուն չորս պաշտպաններ արձանագրել: Կը դնէ նաեւ հիմը գրադարանի մը, իբրև նուէր ընդունուած 400 հատորի մօտ գրքերով, որոնց մէջ մամնաւոր յիշատակութեան արժանի է Պրիճուօթը Պետական Վարժապետանոցի

Ուսուցչական Մարմին եւ Ուսանողութեան թանկագին նուէրները:

Մեծայարգ Պաշտպաններու քուէարկութեամբ կ'ընտրուի «Օժանդակ Մասնախումբ» մը Ամերիկայի համար, խոստացուած նպաստները գանձելու, վարժարանի բարեկամներուն թիւը բազմապատկելու եւ պաշտպաններու ու վարժարանի միջեւ հաղորդակցութեան միջոց մ'ըլլալու նպատակով:

Մինչ այս գործերը յառաջ կը տարուին յԱմերիկա, Այնթապի հոգաբարձութիւնը մասնաւոր Ցայտագրով մը կը ծանուցանէ Կիլիկիան Բարձրագոյն Վարժարանի բացման, ընդունելութեան պայմաններու, մուտքի քննութեան եւն. պարագաները, կը պատրաստէ շէնքը յարմարագոյն դիրքի մը վրայ:

Ուսուցիչք կը մեկնին Ամերիկայէ 1912 Յուլիս 22 ին դէպի Այնթապ: Իսկ Տեսուչը, Հոգաբարձութեան եւ Օժանդակ մասնախումբի յանձնարարութեամբ, դիմումներ կը կատարէ Մանչեսթրի, Լոնտոնի, Բարիզի Հայութեան, կը ներկայանայ Վանմ. Պողոս Փաշայի եւ կը տեսակցի երուանդ Աղաթօն Պէյի հետ ի Զուփերիա, ու կը պարզէ վարժարանին նպատակն ու պէտքերը: Դիմումներ կ'ընէ նաեւ ի Պոլիս Վարժարանին Սրբազնի, Վանմ. Գարրիէլ էֆ. Նորատունկեանի Արշարունի Սրբազնի, Վանմ. Գարրիէլ էֆ. Նորատունկեանի եւ այլ ականաւոր անձնաւորութեանց եւ կը համնի Այնթապ Օգոստ. 27ին: Պր. Գ. Մասէրէճեան ճամբան հիւանդանալով կը մնայ Գաճիրէ եւ հոն կը վախճանի ուղեղատապէ (1912 Հոկտ.), իսկ Պր. Յ. Միսիրեան կը համնի Այնթապ ողջ առողջ:

Ուսուցչական մարմինը վերջնականացէ կը կազմուի եւ գըպրոցական շէնքի ու առարկաներու վերաբերեալ պատրաստութիւններն աւարտելով, վարժարանը կը բացուի 1912 Մեպտ. 6/19 Հինգշարթի առոտու, «Կիլիկիան Բարձրագոյն Վարժարան» անունով:

Վարժարանի բացումէն առաջ դիմում եղած ըլլալով կառավարութեան, հաստատութեանս պաշտօնական վաերացումը ձեռք կը բերուի 1913 Մարտ 19ին, Կրթական Գործոց նախարարութեան պաշտօնագրով (1912 Դեկ. 31 թուակիր ու 152851 համարաւ) Հալէպի Կրթական Տեսչութեան, «Կիլիկիան էրմէնի Տար իւլ Մուալլիմին ի Ռիշտի» արձանագրութեամբ (թիւ Արտօնագրի 130):

Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Ս. Կաթողիկոսը իր շնորհած Օրհնութեան Կոնդակով (1913 Օգոստ. 11 թուակիր ու 237 համարաւ) հաստատութեանս անունը փոխեց եւ ըրաւ Կիլիկիան ձեՄԱՐԱՆ:

ՆՊԱՏԱԿ

Կիլիկեան ձեմարանի նպատակն է գիտական ու քրիստոնէական սկզբունքներու վրայ հիմուած տոհմային եւ բարձրագոյն կրթութիւն մը տալ:

Այս նպատակին համնելու համար ձեմարանս պիտի աշխատի՝

1. Ընդհանուր դաստիարակութեամբ մը, գիտակից ու զարգացեալ չայ Երիտասարդներ հասցնել :

2. Կիլիկիոյ ազգային վարժարամներուն համար արդի մանկա՝ վարժական սկզբունքներով՝ դաստիարակուած Ուսուցիչներ պատրաստել:

3. Չայ Եկեղեցւոյ ոգւոյն ու պէտքերուն համաձայն ժամանակակից զարգացումով Եկեղեցականներ հասցնել :

Ուստի ձեմարանս բաց է այն չայ Երիտասարդներու առջեւ, որոնք առողջ, գործնական եւ միանգամայն ազգային կրթութեան մը փափառող են, եւ անոնց, որ մասնաւորապէս կ'ուզեն Ծնդգրկել Ուսուցչական կամ Եկեղեցական ասպարէզը :

ԾՐԱԳԻՐ

Կիլիկեան ձեմարանի Ուսումնական Ծրագիրը հիմնուած է վերեւ բացատրուած նպատակի եւ սկզբունքներու վրայ : Ձեմարանս ունի քառամեայ շրջան մը, որու առաջին երկու տարիները Ընդհանուր Դաստիարակութեան ըլլալով՝ պարտաւորիչ է ամէն ուսանողի համար . իսկ վերջին երկու տարիները Մասնագիտական ըլլալով՝ ուսանողները ազատ են հետեւելու մասնագիտական ճիշդերէն մէկուն, որուն համար մասնաւոր փափաք ու մասնաւանդ կոչում կ'զգան իրենց մէջ . հետեւաբար ձեմարանս ունի՝

1. Ընդհանուր Դասընթացք մը եւ
2. Մասնագիտական Դասընթացքներ՝

Ա. Մանկավարժական Դասընթացք
Բ. Եկեղեցագիտական Դասընթացք.

24398-6/

ԴԱՍԱՀՈՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

Ձեմարանիս մէջ արձանագրուող ուսանողները կը դասաւորուին հետեւեալ կերպով,

Ա. Կանոնադրութեան ու պահպանութեան մէջ ու կը հետեւին նոյն Դասընթացքի բոլոր դասերուն, առանց բացառութեան :

Բ. Մասնագիտական Ուսումնական մէջ ու կամ Ծնթացաւարտ ըլլալով ձեմարանիս Ընդհանուր Դասընթացքին, ուրիշ Երկրորդական վարժարաններէ եւ կամ Երկրորդական կրթութեան համագօր պատրաստու-

ԾԱՆՈԹ. — Երբ ձեմարանիս նիւթական միջոցները ձեռնոտու ըլլան, առաջադրուած է նաև հաստատել ուրիշ դասընթացքներ։

թիւն մ'ունենալով, կ'ընդունուին Մանկավարժական կամ Եկեղեցագիտական մասնագիտական դասարաններու մէջ :

Գ. Մասնաւոր Ուսումնական որոնք ձեմարանիս Ընդհանուր կամ Մասնագիտական դասընթացքներուն չեն հետեւիր, այլ Տեսչութեան մասնաւոր թոյլտուութեամբ կ'ընտրեն քանի մը դասեր զանազան դասարաններէ :

Մասնաւոր Ուսանողներու դրութիւնը առժամանակեայ կարգադրութիւն մըն է, որ ի հարկին կընայ խափանուիլ :

Դ. Նախառարարության դատավորությունը. — Այն ուսանողներ, որոնք
Ըստհանուր դասընթացքի Առաջին դասարանը չեն կրնար մանել, յետ
քննութեան իրենց յարմար կարգերու մէջ կը դրուին նախապատրաս-
տական Բաժնին մէջ, որ կազմուած է դիւրութիւն մընծայելու համար
անպատրաստ ուսանողներուն:

ՀՊՐՈՑԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Դպրոցական տարին կ'սկսի Սեպտեմբերի երրորդ Զորեքշաբթի օրը (ըստ Նոր Տօմարի), կը բաժնուի երկու կիսամեայ շրջաններու։ Առաջինը կը տեւէ բացումէս մինչև Յունուար 31, երկրորդը՝ Փետրուար 1 ին մինչեւ Յունիսի չորրորդ Զորեքշաբթի օրը։

Շրջանի ընթացքին երկու արձակուրդներ կան, Ծնունդի եւ Զատկի առթիւ, որոնց հրաֆանչիւրը շաբաթ մը կը տեսէ: Ճեմարանս նաեւ փակ է Հայ Եկեղեցւոյ գլխաւոր տօնմերուն (Տես Ճեմարանի Օրացոյցը Տեղեկագրիս սկիզբը): Ամառնային արձակուրդը կը տեսէ երկուք ու կէս ամիս:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ճեմարանիս Առաջին դասարանը կ'ընդունուին այն ամէն հայ ապահովագործութիւնը, որ 15 տարիքը լրացուցած Ազգ. Բարձրագոյն Նա-

խակրթարանէ մը ընթացաւարտ եղած են եւ կամ անոր համապատասխան կրթութիւն մ'առած են :

ବୀରାଫାନ୍ଧିତ ପ୍ରସାନ୍ନତି ଘରଟି ନେରକୁଅଯଦିନେ

1. Իր Հար + մասին գոհացուցիչ Վէայակէր մը այն վարժարանէն որմէ բնթագաւառտ եղած է:

2. Բժշկական վեպութեր մը իր առողջութեան գոհացուցիչ վիճակը հաստատող, ու Պատուական վեպութեր մը:

3. Ուսումնական կարողութեան մէկ վէճակացոց :

4. Իր Անշնառէեւը (Նութուս թէզքէրէսի) եւ Ծննդեան Վէպանէեւը:
 5. Նպաստընկալ ուսանողները պէտք է ներկայացնեն նաեւ
 իրենց կարօտութեան մասին Յանշնառբարձրէան մը, պաշտօնական մարմ-
 նոյ մը կողմէ:

Ճեմարանիս Առաջին դասարանը (Երիցագոյն) մտնելու համար ուսանողը պարտին գոհագուղիչ կերպով անզնել հետեւալ քննութիւններու:

ՑՈՒՑԱԿ ՔՆՆԵԼԻ ԱՐԱՐԿԱՆԵՐՈՒԻ

Կրօնագիտութիւն. — Հայ Եկեղեցւոյ Համառօտ Պատմութիւն և Ներքածութիւն Աւետարանի, Ժամանակագրական և մեկնաբանական ծանօթութիւններով :

Հայերեն. — Ա. Աշխարհաբար. — Ճաշակ Նոր Գրականութեան Բ. (Դաւթեան), կամ, Մեղրագետ՝ Բարձրագոյն Ընթացք, Քերականութիւն Լրացուցիչ (Գաղանակեան): Շարադրութիւնն: Բ. Գրաբար. — Հատընալիր Ըսթեղոցածք (Թոռնեան), Քերականութիւն (Գաֆաւմանեան):

Օսմաներէն. — Օսմանլը Էսէպիլյաթը Նիւմունէլէրի կամ Թարղը Նէվին Դրա՞մթ Ե. տարի: Ընդարձակ քերականութիւն, ուղղագրութիւն, շարադրութիւն:

Անգլիականը. — The Heath Reader, 5th year, English Composition,
Grammar, Letter-Writing.

Յրանսերեն. — Choix de Lecture, Cours Moyen, ընթերցում, թարգմանութիւն, խօսակցութիւն, շարադրութիւն, Քերականութիւն (Larive et Fleury, 2me Année):

Պատմութիւն. — Համառօտ Ընդհ. Ազգաց, Ընդարձակ Օսմանեան Պատմութիւն և Հայոց Պատմութիւն (Կ. Պատմաճեան և Ս. Պալասանեան):

Ուսողութիւն. — Geometry, by Phillips and Fisher, Plane and Solid.

Բնական Աշխարհագրութիւն. — By Prof. Tarr.

Կենդանաբանութիւն. — Descriptive and Practical Zoology, by B. P. Golton.

Բնախօսութիւն. — Physiology, by B. P. Golton.

ՄՈՒՏԻ ՔԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Նորեկներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Սեպտեմբերի երրորդ երկուշաբթի եւ Երեքշաբթի օրերը (ըստ Նոր Տոմարի), առտուն ժամը 8.30 ին ու կէսօրէ վերջ ժամը 1.30 ին (Ը. Ե.):

Ուսանող մը չկրնար դասարան ընդունուիլ, մինչեւ որ բոլոր մուտքի քննութիւնները չաւարտէ:

Ուսանող մը պէտք է կանոնաւորապէս կարգին հետ առնէ այն ամէն դասերը, որոնց մուտքի քննութիւնը չէ կրցած անցնել:

Այն ուսանողը, որ չկրնար լրացնել Ընդունելութեան եւ Մուտքի քննութեանց պայմանները, կը մերժուի:

ԾԱՆՈԹ. — Տարեշրջանի միջոցին նոր աշակերտ չ'ընդունուիր Ճեմաքան

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐ

Ճեմարանիս Ուսումնական տարեթոշակն է առ այժմ 3 Օսմ. ուսկի, բոլոր ուսանողներու համար:

Դասագրքերը ու դպրոցական բոլոր պիտոյքները կը հոգացուին ուսանողներու կողմէ:

Գիշերօթիկ ուսանողները, բացի Ուսումնական տարեթոշակէ, առանձինն կը վճարեն նաև իրենց ապրուստի, բնակարանի, լոյսի, լուացքի ու վառելիքի ծախքերուն համար տարեկան 10 Օսմ. ուսկի, (Ամառնային արձակուրդին Գիշերօթիկի բաժինն ալ կը փակուի):

Գիշերօթիկ ուսանողները իրենք կը հոգան անկողնի բոլոր պէտքերը բացի մահճակալներէ (քարեօլա), որ Ճեմարանի կողմէ կը տրուի:

Գիտական Աշխատանոցի համար կը պահանջուի փոքր գումար մը, եղած ծախքին համեմատ:

Բոլոր Ուսանողք համազգեստ կը հագնին, որու ծախքն է մօտաւորապէս 6 մէջիտ:

Նորեկ ուսանողներէ կը պահանջուի կէս Օսմ. ուսկիի կանխավըճար մը մուտքի քննութիւններուն ընդունուելու համար. յաջող քննութիւն անցնելով Ճեմարան ընդունուող ուսանողներուն Ուսումնական տարեթոշակի հաշտոյն կ'անցնի յիշեալ գումարը:

Ճեմարանի Ընդհանուր դասընթացքի Վկայագրին համար կէս Օսմ. ուսկի, իսկ Մասնագիտական դասընթացքի Վկայագրին համար մէկ Օսմ. ուսկի կը պահանջուի իրաքանչիւր շրջանաւարտէն:

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԿԵՐՊԸ

Բոլոր ուսանողներէ կը պահանջուի Ճեմարանիս Գանձապետին վճարել իրենց Ուսումնական ու Գիշերօթիկի տարեթոշակին կէսը Ճեմարանի բացման օրը (Դշ) եւ միւս կէսը՝ Երկրորդ կիսամեայ շրջանին սկսած օրը (Փետ. 1):

Դասախոսութեանց ընդունուելու համար թէ թոշակատը եւ թէ նպաստընկալ ուսանողները, Գանձապետին կողմէ ստորագրուած ընկալագիր մը կը ներկայացնեն Տեսչին եւ անկէ կ'ստանան ընդունելութեան տոմսեր :

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՆՊԱՍ

Ծնորհիւ կրթասէր ազգայիններու նիւթական աջակցութեան՝ ձեմարանս ի վիճակի է որոշ թուով ուսանողներու դրամական նպաստ ընել, հետեւեալ պայմաններով .

1. Նպաստընկաները կ'ընտրուին առանց խորութեան թէ Այնթապի եւ թէ Կիլիկեան ուրիշ քաղաքներու Ազգային վարժարանաց այն ընթացաւարտներէն, որոնք թէեւ նիւթական միջոցէ զուրկ՝ բայց ուշիմ եւ կարող են, ու մասնաւորաբար ովհտագիր մը կուտան Ուսուցչական կամ Եկեղեցական ասպարէզը ընդգրկել :

2. Նպաստընկաները կը նշանակուին միայն մէկ տարուան համար : Նպաստին՝ յաջորդ տարիներու մէջ եւս շարունակութիւնը, ուսանողին ցոյց տալիք յառաջդիմութենէն եւ ընթացքէն կախուած է :

3. Նպաստ չ'տրուիր այն ուսանողին, որու վարփի աստիճանը 90 % էն ու դասերու աստիճանը 85 % էն վտր է :

4. Իւրաքանչիւր ուսանողի համար տարեկան նպաստի գումարը չ'կրնար 3 Օսմ. ուսկիէն աւելի ըլլալ, որով կը վճարուի Ուսումնական տարեթոշակը : Բացառիկ նպաստներ կրնան ըլլալ այն ուսանողներուն, որոնք Եկեղեցական ասպարէզը կ'ընդգրկեն :

5. Նպաստի համար դիմումները, թէ հին եւ թէ նոր ուսանողներու կողմէ, պէտք է գրաւոր կերպով կատարուին, ամէն տարւոյ Օգոստոս 15 ին կամ անկէ առաջ : Նոր դիմումները միայն այն ատեն նկատողութեան կ'առնուին, երբ Ընդունելութեան պայմաններու տակ յիշուած վկայագիրներն ալ միաժամանակ դրկուին ձեմարանիս Տեսչութեան :

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՎԻՃԱԿԱՑՈՅՑ ԹՈՒՂԹԵՐ

Բացի շաբաթական կամ ամսական կարճ քննութիւններէ, որոնք կրնան տարբերիլ դասերու տեսակին համեմատ, ձեմարանը կը կատարէ երկամսեայ, կիսամեայ ու տարեկան քննութիւններ :

Երեսաւայ քննութիւնները տեղի կ'ունենան ամէն տարւոյ նոյեմբերի ու Ապրիլի կիսուն :

Կիսամատայ քննութիւնները տեղի կ'ունենան Փետր. ամսոյ սկիզբը :

Տարեկան քննութիւնները կը կատարուին Յունիս ամսոյ սկիզբը :

Քննութիւնները մեծ մասամբ գրաւոր կ'ըլլան :

Իւրաքանչիւր ուսանողի քննութեանց եւ ուսումնական շրջանի աշխատութեան ընդհանուր արդինքը, մասնաւոր ՀՀ Հայոց պատմական գրքուն ուսանողաց ու իրենց ծնողաց կամ պաշտպանաց, իւրաքանչիւր կիսամեայ շրջանի վերջը :

ՎԿԱՑՈՒԱՆՆԵՐ

Ձեմարանս վկայականներ կուտայ,

Ա. Այն ուսանողներուն, որ Ընդհանուր դասընթացքէն ետքը Մասնագիտական ճիւղերէն մէկն ալ կ'աւարտեն :

Բ. Այն ուսանողներուն, որ ուղղակի Մասնագիտական ճիւղերէն մէկուն հետեւած եւ յաջողութեամբ աւարտած են իրենց դասընթացքը :

Գ. Այն ուսանողներուն, որ միայն Ընդհանուր դասընթացքի կը հետեւին եւ կ'աւարտեն զայն յաջողութեամբ : Այսպիսիներուն տրուած վկայականը համազօր է եօթնամեայ իտատի վարժարանաց վկայագիրներուն :

Իսկ մասնաւոր ուսանողներուն կը տրուի մասնաւոր վկայագիր (special certificate) :

ՃԵՄԱՐԱՆԻՍ ՄԱՍՆԱՀՈՐ ԱՌԱՀԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ճեմարանիս ուսանողները, իր իբրեւ «Տար իւլ Մուալլիմին ի Բիւշտի» ունեցած պետական արտօնագրին ուժով, ազատ պիտի ըլլան զինուորական ծառայութենէ, ճեմարանիս քառամեայ շրջանի միջոցին:

Զինուորական ծառայութենէ ազատ կը մնան միայն այս ուսանողներ, որ արձանագրուած են իբրեւ «Կանոնաւոր» եւ կամ «Մասնագիտական» ուսանողներ:

Անոնք որ զինուորական տարիքը թեւակոխած կամ առաջին քննութենէ (մուաենէ) անցած են, չեն կրնար օգտուիլ վերոյիշեալ թոյլտուութենէն:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Լ Ե Զ Ո Ւ

Ճեմարանիս պաշտօնական լեզուն է Հայերէնը: Ուսանողը թէ դպրոցին մէջ եւ թէ դպրոցէն գուրս հայերէն կը խօսին:

Թրքերէնը, իբրեւ պետական լեզու, կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ ճեմարանիս ծրագրին մէջ եւ թէ մաքուր խօսելու եւ թէ մաքուր գրել կարենալու համար հարկ եղած ջանքը կը թափուի:

Իսկ օտար լեզուներէն Անգլիերէնն ու Ֆրանսերէնը մասնաւոր խնամքով կ'ուսուցուին:

Մ Ր Ց Ա Ն Ա Կ

Ամերիկահայ կրթասէր ազգայիններէն Տոքթ. Արշակ Տէր Մարկոսեան, տարեկան երկու մրցանակ հաստատած է \$15 եւ \$10. ի (տասն եւ հինգ եւ տաս տալէր) որոնք պիտի տրուին Հայերէն լեզուով

ԺԱՆՈԹ. — Առաջադրութիւն մը կայ յառաջիկային Գերմաններէնն եւս աւելցնել ծրագրի մէջ:

լաւագոյն շարադրութիւնը գրող երկու ուսանողներուն, առաջին եւ երկրորդ աստիճանով:

Մրցանակի համար գրուելիք շարադրութեանց յատուկ պայմաններ՝ ամէն տարի կը յայտարարուին Տեսչութեան կողմէ:

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Ճեմարանիս Մատենադարանը կազմուած է Ամերիկայի հայասէր բարեկամներու նուիրած 400 հատորի չափ գրքերէ, ինչպէս նաև Եկեղեցակաց Ընկերութեան յատուկ Հայերէն ու Անգլիերէն շուրջ 500 հատոր գրքերու բաւական ճոխ գրադարանէ մը, որ փոխադրուած է Ճեմարանս:

Մատենադարանս կ'ընդունի Հայերէն լեզուով հրատարակուած թերթերու մեծ մասը, ինչպէս նաև Անգլիերէն, ֆրանսերէն ու թուրքերէն լեզուով քանի մը կարեւոր թերթեր:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑՆԵՐ

Շնորհիւ Մանչեսթրի ազգայիններու նիւթական աշակցութեան Ճեմարանս յաջողած է կազմակերպել քիմիական կոկիկ աշխատանոց մը:

Զեննարկուած է նաև բնագիտական գործիքներու հաւաքածոյի մը, ու աշխատանոցի յատուկ առարկաներու պատրաստութեան:

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Սոյն ընկերակցութիւնը, որ կազմուած է 1913 Սեպտ.ին, նըպատակ ունի լաւագոյն վերծանութեան սէրը արծարծել ուսանողներու մէջ եւ գրելու վարժեցնել զանոնք: Միութիւնը մասնաւոր ջանք կը թափէ սարքելու գրական հաճելի եւ օգտակար հաւաքոյթներ, ուր

Կը կարդացուի «Կիլիկիա» Ամսօրեայ հանդէսը , որ կը խմբագրուի ուսանողներու կողմէ , յատուկ խմբագրական մարմոյ մը հսկողութեան տակ եւ բարոյական , ընկերական , գիտական , պատմական ու բանասիրական կարճ ու խնամուած նիւթերու բովանդակութեամբ :

Միութիւնը ունի նաեւ իրեն յատուկ գրադարան մը , որ հետզգետէ կը ճոխանայ ուսանողներու գրենական ու դրամական նուէրներով : Գրքերու եւ թերթերու ընտրութիւնը կը կատարուի մասնաւոր խնամքով :

Football ի ԽՈՒՄԲԸ

Իբրեւ կազմակերպեալ խաղերէն մին , գնդակախաղը ներմուծուած է ձեմարանս առաջին տարեշրջանին : Ուսանողք , Բրօֆ. Յ. Միսիրեանի անմիջական հսկողութեան տակ , կազմակերպած ըլլալով «Football ի խումբ»ը , աշնան ու գարնան՝ մասնաւոր ու հրապարակային մրցումներ կը սարգեն տեղւոյս Կ. Թ. Գոլէճի Football ի խումբին հետ :

ԵՐԱԺՇՏԱՎԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Ձեմարանիս զանազան կարգերէն ընտրուած 8-10 ուսանողներ կը կազմեն այս խումբը , որ փոքր խմբանուագ (orchestra) մըն է :

Ծրագրուած է աւելի տեւական հանգամանք մը տալ այս խումբին , հայթայթելով հարկ եղած երաժշտական գործիները :

ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՇԵՆՔԵՐԸ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ԲԱԺԻՆԸ

Ճեմարանս իր անդրանիկ տարեշրջանը (1912 Սեպտ. 6/19-1913 Յունիս 10/23) այժմու գիշերօթիկի շէնքին մէջ բոլորելէ վերջ , երկրորդ տարեշրջանին սկիզբը փոխադրուած է Այնթապու արեւմտեան կողմը , քաղքէն տաս վայրկեանի չափ հեռու , նոր եւ կոկիկ եռյարկ շէնք մը , որ Այնթապի Վարդանեան Ընկերութեան սեպհականութիւնն է :

Սոյն շէնքը բացի գետնայարկէն , կը պարունակէ ընդհանուր սրահ մը եւ վեցը սենեակներ , որոնցմէ երեքը յատկացուած են ներկայ երեք կարգերուն դասարանական դրութեամբ , իսկ միւսները՝ Տեսչութեան , ուսուցչաց եւ տարրաբանական ու բնագիտական աշխատա-

նոցի : Ընդհանուր սրահը , որ միանգամայն ձեմարանիս մատենադարանն է , կը գործածուի համախմբութեանց , ատենական մարզանքի ու վերծանութեան համար :

Դասարանները կահաւորուած են իւրաքանչիւր ուսանողի համար առանձինն գրասեղաններով ու թիկնաթուններով :

Շնչքին յարակից կայ ընդարձակ պարտէզ մը , զոր ձեռնարկուած է բուսաբանական պարտէզի մը վերածել :

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿԻ ԲԱԺԻՆԸ

Քաղքին արեւմտեան եզերքը , բարձր եւ օդասուն դիրքի մը վրայ գեղեցիկ շէնք մ'է գիշերօթիկի բաժինը , ունի երեք յարկ , որոնց վերի երկու յարկերը յատկացուած են ննջարանի , սերտարանի ու ճաշասրահի եւ Ծնօրինութեան գրասենեակի : Վարի յարկը կը ծառայէ իբրեւ շտեմարան : Խոհանոցը անջատ է բուն շէնքէն :

Գիշերօթիկի բաժինը ունի երկու ընդարձակ բակեր , մին ներքին եւ միւսը արտաքին , վերջինը կը գործածուի իբրեւ խաղավայր :

Ուսումնարանի ու գիշերօթիկի բաժինները միենոյն շրջափակի մէջ ունենալու համար , ուսումնարանին յարակից նոր շէնքի մը շինութեան ձեռնարկուած է որ պատրաստ պիտի ըլլայ առաջիկայ Սեպտ.ին (1914) : Նոր շէնքը մասամբ Գիշերօթիկի եւ մասամբ Ուսումնարանի պէտքերուն պիտի յատկացուի :

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ԲԱԺՆԻՆ

1. Ըստ հանուն-բառի . — Ուսանողք բացարձակ հնագանդութիւն կը պարտին դպրոցական կանոններու , Տեսչութեան ու ուսուցիչներու հրամաններուն : Անոնք որ կ'անսաստէն , խստի կը պատժուին ու կրկնութեան պարագային նոյն խսկ կը վտարուին Ճեմարանէն :

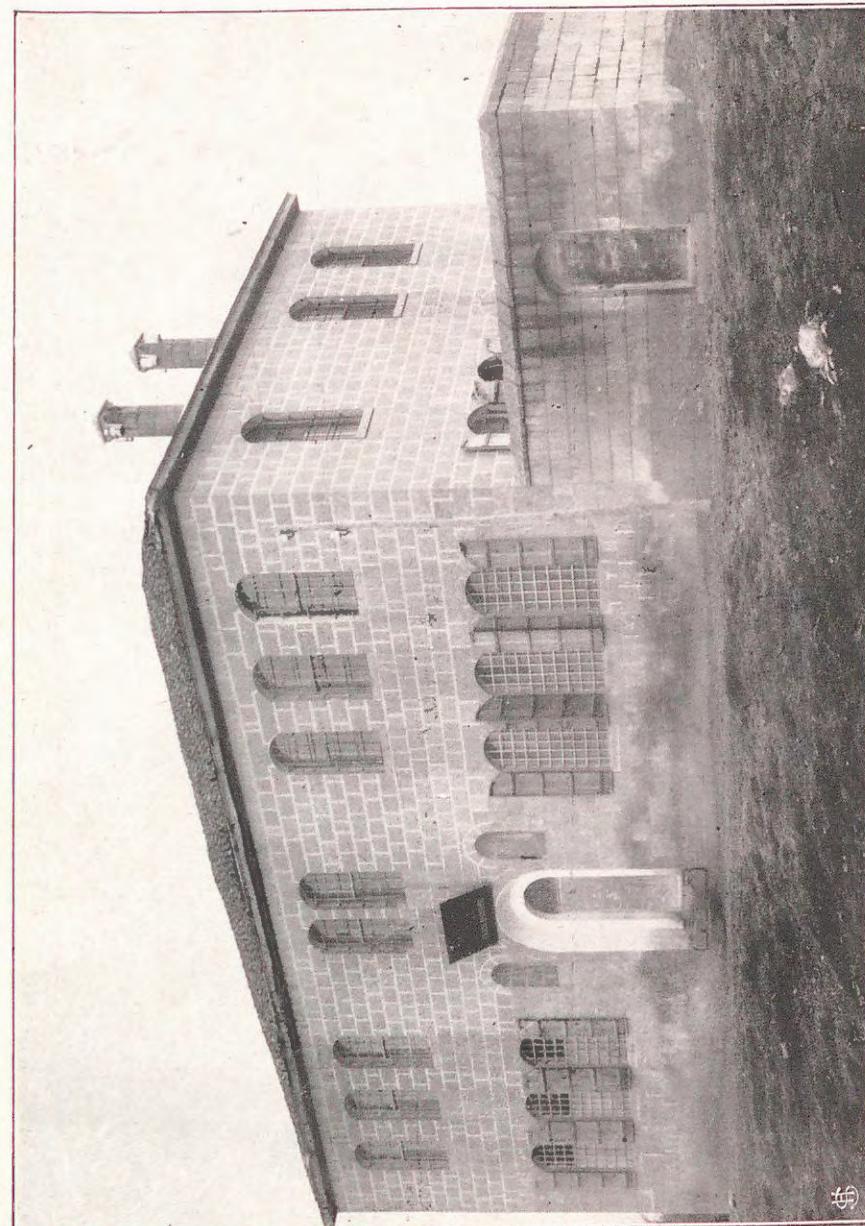
2. Πισωνηλφ αμέν απωιοτ ηασερπιι սկզբնաւորութենէն կէս ժամ առաջ պարտաւոր են ներկայ գտնուիլ իրենց դասարաններուն մէջ : Նոյնպէս կէս օրուան ճաշի համար տուն գացողներ դասերու սկզբնաւորութենէն 15 վայրկեան առաջ պարտին վերադարձած ըլլալ :

4. Բացի արձակուրդի որոշեալ ժամանակներէն, արգիլուած է առանց հրամանի դուրս ենել կամ ձեմարանէն մեկսի:

5. Բացի դպրոցական գրքերէ, տետրակներէ ու գործիներէ ու է գիրք կամ առարկայ որ ուսանողաց դասերուն հետ վերաբերութիւն չունին, արգիլուսած են: Եթէ ուսանողաց քով գտնուին անտնցմէ, Տեսչութիւնը իրաւոնք ունի գրաւել զանոնք:

6. Սերտողութիւնները պէտք է ընել անձայն եւ ամփոփ,
առանց ժամավաճառութեան: Ներեկի չէ առանց հրամանի տեղին ենել՝
դուրս կամ ուրիշի մը քով երթայրու համար:

7. Ուսանողք պարտին ամկեղծ փոյթ ունենալ անթերի կատարելու ուսուցիչներու իրենց վրայ դրած պարտականութիւնները, լաւ ուսանիլ դասերը եւ խնամով եւ մաքուր կերպով պատրաստել գրաւոր աշխատութիւնները : Անփութութիւն, մոռացում, զանցառութիւն նշանակելի թերութիւններ են :

8. Ուսանողք պարտին բարեկիրթ կերպով ընել զրօսանքները :
Բարեկրթութեան հակառակ անվայել խաղեր արգիլուած են :

9. Ուսանողք, թէ ուսուցիչներու հետ եւ թէ իրարու մէջ, ազ-
նիւ եւ քաղաքավար վարմոնք ունենալ պարտին :

10. Ուսանողք պարտին խնամով եւ զգուշութեամբ գործածել
ձեմարանին կահերը (գրասեղան, նստարան, աթոռ, ապակի են,) եւ
ուսման գործիները (գրադարանի գրքեր, բառարաններ, քարտէսներ,
գիտական գործիքներ են.) : Ոչ միայն եղած վնասը նիւթապէս հատու-
ցանելի է վնասի հեղինակ աշակերտին կողմէ, այլ եւ պատժելի է սա ,
եթէ անհոգութեամբ կամ չարութեամբ կը գործէ վնասը :

11. Դպրոցէ դուրս, փողոցներու կամ հասարակաց զրօսավայ-
րերու մէջ, ու եւ է ուսանող պէտք չէ որ տեմսուի անվայել վարմոնքի
կամ զրօսանքի մէջ, եւ պէտք չէ յարաբերութիւն ունենայ անյարմար
անձերու հետ :

12. Ծխելն ու ոգելից ըմպելիք գործածելը իսպառ արգիլուած է :

13. Ուսանողք պարտին կիրակի եւ Տօն օրեր յաճախել կա-
նոնաւոր կերպով իրենց պատկանած եկեղեցիները :

14. Բոլոր ուսանողք պարտին հագուլ ձեմարանի կողմէ որոշ-
ուած համազգեստը :

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿԻ ԲԱԺՆԻՆ

Կիլիկեան ձեմարանը բոլոր Կիլիկիոյ ու շրջանակներու մէջ Հայ
Աղուայն հաստատութեան է որ ժէւրուէնք բաժն ու : Ննջասենեակներն
օդասուն եւ ընդարձակ են, կերակուրներ՝ մննդարար եւ առողջապա-
հիկ պայմաններու համաձայն :

Ամէն ջանք կը թափուի ընտանեկան կեանքի յար եւ նման
մթնոլորտ մը ստեղծել գիշերօթիկի մէջ ու հրապուրիչ դարձնել զայն
ուսանողներուն :

Ձեմարանիս գիշերօթիկի բաժինը, որ բացուած է 1913 Սեպտ.ին
ունի մասնաւոր կազմակերպութիւն մը, իր Տնօրինով եւ ուրիշ չորս
պաշտօնեաներով (մատակարար, խոհարար, գիշերապահ, եւ սպասաւոր):

Գիշերօթիկի բաժինը ունի իրեն յատուկ ներքին կանոնագիր մը ,
որմէ համար կը դրուին հետեւեալները :

1. Ճեմարանիս Ուսումնարանի բաժնին յատուկ կանոնագրին
բոլոր տրամադրութիւնները , պարտաւորիչ են նաեւ գիշերօթիկներուն :

2. Գիշերօթիկ ուսանողները՝ օրուան բոլոր գործառնութեանց
մէջ պարտին հպատակիլ եւ համաձայնիլ ժամանակացոյցի տրամադրու-
թեանց եւ զանգակներու ցուցմանց , կատարեալ եւ անմիջական ճըշ-
դութեամբ :

3. Գիշերօթիկի Տնօրէնը , եւ կամ ի հարկին՝ իր կողմէ նըշա-
նակուած հսկող ուսանողները , շարաթական հերթիւ կը հսկեն սերտողու-
թեան պահուն , եւ մամսաւոր դիտողութեան տեսորին մէջ կ'արձանագ-
րեն կանոնաց հակառակ վարուղները եւ կը հաղորդեն Տեսչութեան :

4. Շաբաթ իրիկուան սերտողութեան մէկ պահը եւ արձակուրդի
օրերուն Շբ. գիշերուան երկու պահերն ալ աշակերտները կրնան ատե-
նախօսական , վիճաբանական եւ դասախօսական օգտակար մարզանք-
ներու յատկացնել :

5. Բոլոր գիշերօթիկ ուսանողները պարտաւոր են իրենց պատ-
կանած Եկեղեցւոյ կրօնական պաշտամանց եւ պարտականութեանց հե-
տեփի՝ գիտակից , բարեպաշտ եւ պարտաճանաչ վերաբերումով : — Հայ
Եկեղեցւոյ զաւակները պարտաւոր են Կիրակի եւ Տօնական օրերուն՝
առոտու եւ իրիկուն Եկեղեցի երթալ եւ Ս. Պատարագի եւ պաշտա-
մունքին ներկայ ըլլալ :

6. Ճեմարանիս մէջ կրօնական եւ խղճի (յարանուանական տե-
սակէտով) կատարեալ ազատութիւն կը տիրէ : Հետեւաբար այս
կարգի ինդիրներու նկատմամբ վէճ , բրօբականտ եւ յարգանքի թերա-
ցում եւ մանաւանդ հակակրօնական գաղափարներու արտայայտութիւն-
ներ բացարձակապէս արգիլուած են :

7. Ճեմարանը իրեն յատուկ այցելու բժիշկն ունի , որ բոլոր
ուսանողները կը քննէ տարեշրջանին սկիզբը եւ պարբերաբար՝ երբ
հարկ տեսնուի : Բժշկական քննութեանց , այցելութեանց , ինչպէս եւ
թեթեւ հիւանդութեանց ծախքերը ճեմարանը կ'ստանձնէ . իսկ ծանր
հիւանդութեանց դեղերը եւ ի հարկին՝ բժշկական գործողութեանց ծախ-
քերը ուսանողաց կը պատկանին : Եւ այս վերջին տեսակէ ծախքերուն
ի հաշիւ տարեշրջանին սկիզբը , մուտքի պահուն , ամէն գիշերօթիկ

ուսանողէ կը գանձուի կէս Օսմ. ոսկի , պայմանաւ սակայն որ այդ
գումարը վերադարձուի՝ եթէ տարեշրջանին մէջ այդ ծախքին պէտք չըլլայ:

8. Ծանր եւ յամառ հիւանդութեանց պարագային , բժշկին
յանձնարարութեամբ եւ հրահանգով , ի հարկին , տեղեկութիւն կը
տրուի հիւանդին ծնողքին կամ պաշտպանին : — Այս առթիւ ըլլալիք
ծախքերը ուսանողներուն կը պատկանին :

9. Գիշերօթիկները եթէ ծնողք չունին , Այնթապի մէջ կամ
իրենց ծննդավայրին մէջ պէտք է ունենան պաշտպան մը՝ որուն հէտ
ի հարկին կը բանակցի ճեմարանի Տեսչութիւնը եւ Վարչութիւնը :

10. Աշակերտները պէտք է մաքուր եւ կոկիկ հագնին եւ ու-
նենան բաւականաչափ (գէթ երեք ձեռք) ներքնազգեստ : Ճեմարանին
որոշած համազգեստը պարտաւորիչ է նաեւ գիշերօթիկ ուսանողներուն :

11. Գիշերօթիկ ուսանողները պէտք է միասին բերեն հետեւ-
եալ առարկաները :

Անկողին , բարձ եւ վերմակ .

1 Անկողնոյ ծածկոց .

2 Սաւան անկողնոյ .

2 Սաւան վերմակի համար .

4 Բարձի երես .

1 Արկդ .

1 Փոքր հայելի .

1 Սանտր .

1 Վրձին հագուստի .

1 Վրձին ակոայի .

4 Սեղանի անձեռոց .

1 Տոպրակ անմաքուր զգեստներու համար .

Ամբողջ ճերմակեղեններու վրայ պէտք է որ անջինջ մելանով
կամ գունաւոր դերձանով ուսանողին անուան ու մականուան սկզբնա-
տառերը նշանակուած ըլլան :

12. Ներքնազգեստները ամէն շաբաթ , անկողնեղէնները ամիսը
անգամ մը կը լուացուին . իսկ ուսանողները տաք եղանակին ամիսը
երկու (ձմրան մէջ՝ մէկ) անգամ բաղնիքի լոգանք կ'ընեն :

13. Կերակուրներն կը մատակարարուին եւ ինսամքով կը պատ-
րաստուին Տնօրէնութեան կողմէ գրուած ճաշացուցակներու համեմատ ,

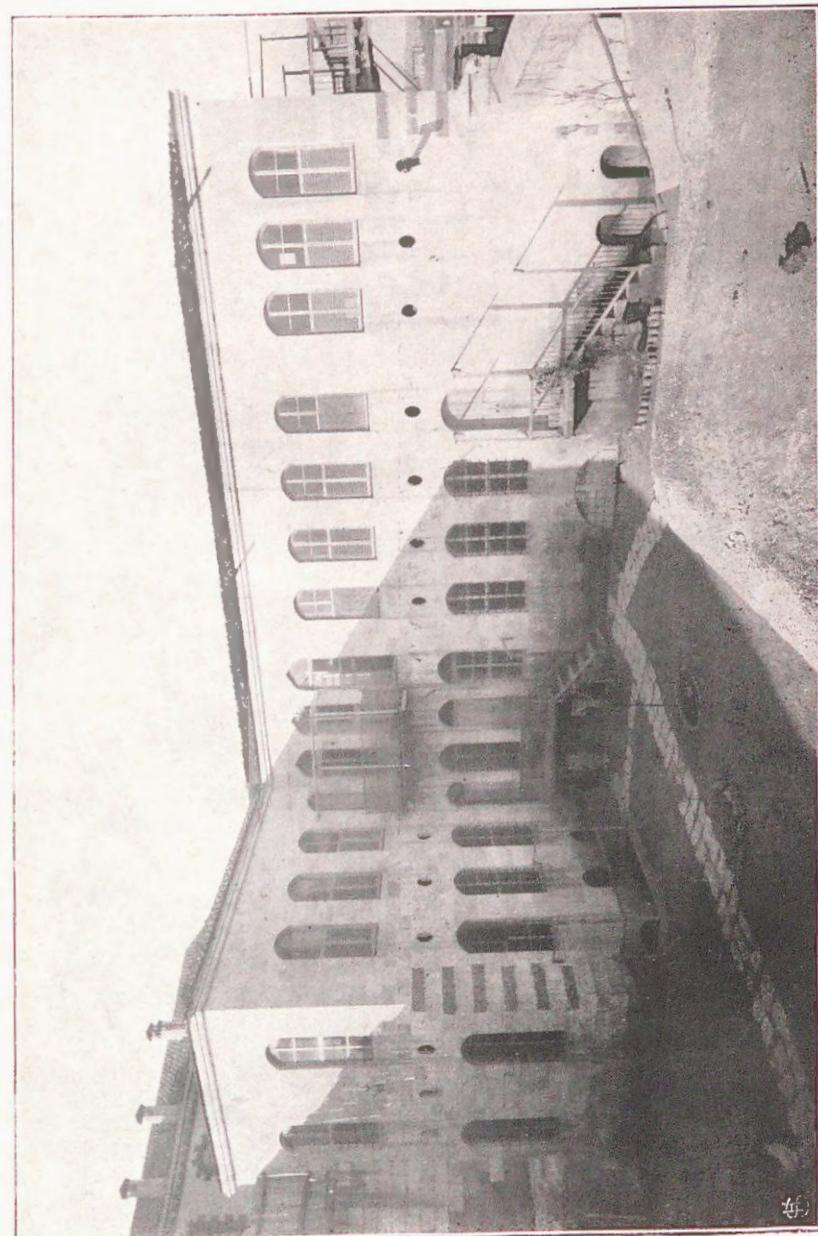
որոնք կը փոխուին եղանակին ու օրուան պատշաճութեանց համեմատութեամբ, եւ որոնց մէջ հոգ կը տարուին սննդարար եւ առողջապահական հանգամանքներուն եւ ուշադրութեան կ'առնուին ուսանողաց միջավայրի ընդհանուր ճաշակը :

Ճաշացուցակը կը պարունակէ հետեւեալները .

Նախաձու. — Թէյ, պանիր, կաթ, հավիթ, ձիթապտուղ, մըրգեղին են, ըստ եղանակին :

Ճաշ. — Մսեղին, իւղոտ (բանջարեղինով եւ ընդեղինով խառն կամ պարզ՝ ըստ եղանակին) կերակուրէ բաւարար չափով պնակ մը, (երբեմն, ըստ տեսակին եւ պահանջքին) երկու տեսակին երկու պնակ : Եւ պնակիկ մ'եւս պանիր, ձիթապտուղ, մըրգեղին, ոռոփ, չամիչ եւ կամ քաղցրեղին, ըստ եղանակին եւ պատշաճութեան :

Հարեւե. — Նոյնպէս ըստ ճաշի ցուցակին եւ բացատրութեան :

Գլուխութիւն պատճենահանութիւն

ԾՐԱԳԻՐ ՈՒՍՄԱՆՑ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՆՈՐԸՆ ԾԱՅ

Կրօնագիտուրին

Պատմութիւն Հայ Եկեղեցւոյ, համառօտ

(2)

Հայերէն

Ա. Աշխարհաբար. — Մեղրագետ, Բարձրագոյն ընթացք, Քերականութիւն՝ լրացուցիչ դասընթացք (Գաղանճեան), Շարադրութիւն։ (3)

Բ. Գրաբար. — Բնթացք ի Գրոց Բարբառ Բ. տարի, Բառագիտութիւն (Դուրեան)։ (2)

Օսմաներէն

Մէշրութիյէթ Գրա'աթը Գ. տարի. — Մութավվալ Սարֆը Օսմանի. — Ուղղագրութիւն, Շարադրութիւն, (2)

Անգլիերէն

Heath Readers Դ. և Ե. տարիները. — Թարգմանութիւն, Խօսակցութիւն, պարզ շարադրութիւն, Քերականական ծանօթութիւնք։ (4)

Ֆրանսերէն

Choix de Lecture. Տարրական դասընթացք. — Հիմնական եղանակ Բ. տարի. — Թարգմանութիւն, ուղղագրութիւն, Խօսակցութիւն և պարզ շարադրութիւն։ (3)

Պատմութիւն

Ա. Հայոց Պատմութիւն. — Խմկական Հայ. Պատմութիւն՝ Կ. Բասմանեան. Ա. կիսամեայ։ (2)

Բ. Օսմանեան Պատմութիւն. — Բարձրագոյն դասընթացք Օսմ. Պատմութեան՝ Մարգարեան։ Բ. կիսամեայ։ (2)

Աշխարհագրութիւն

Physical Geography, by Tarr. — Թուրքիոյ բնական աշխարհագրութիւնը, դասախոսութեամբ : (2)

Ուսողութիւն

Հնդարձակ Ալմէպրա . — College Algebra, by Wentworth. (4)

Քաղաքացիական կրութիւն
Բ. Կիսամեայ . (2)

Գեղագրութիւն
Հայ . Օսմ . Անգլ . (փոխն ի փոխ) . (2)

Գծագրութիւն
Free Hand Drawing, (2)

Զայնագրութիւն
Եւրոպական (2)

Ե Ր Է Ց

Կրօնագիտութիւն

Ներածութիւն Աւետարանի , ժամանակագրական և մելնաբանական ծանօթութիւններով : (2)

Հայերէն

Ա . Աշխարհաբար . — Հաւաքածոյք արդի հեղինակներէ . — Գրաւդիտական վերլուծում հատուածներու , շարադրութիւն : (3)

Բ . Գրաբար . — Հատընտիր հատուածք հին հեղինակներէ (Թոռնեան) : Քերականութիւն :

Օսմաներէն

Նէֆա՛լս ի Խոէպիկ . — Լիսան ը Օսմանի Գ. տարի : Սարֆ Վէ Նահկ . — Թարգ . օտար լեզուներէ և շարադրութիւն , պաշտօնական գրութիւններ :

Անգլիերէն

Heath Reader, Զ. տարի . — Brook's English Composition, Part I. Թարգմ . խօսակցութիւն , շարադրութիւն : (4)

Ժրանուերէն

Choix de Lecture, Միջին դասընթացք . — Քերականութիւն՝ Larive et Fleury 2me Année. (3)

Պատմութիւն

Արեւելեան Հին Ազգեր , Յոյնք և Հռովմայեցիք , General History, by Myers or Sanderson, (Մասնաւոր կարևորութիւն կը տրուի քաղաքակրթութեան պատմութեան) : (2)

Ուսողութիւն

Երկրաչափութիւն . — Elements of Geometry, by Phillips and Fisher. (3)

Կենդանաբանութիւն

Descriptive and Practical Zoology, by B. P. Colton. Բ. Կիսամեայ . (3)

Մարդակազմութիւն

General Anatomy and Physiology, by Eddy.

Բ. Կիսամեայ . (3)

Գեղագրութիւն

Հայ . Օսմ . Անգլ . (փոխն ի փոխ) . (2)

Գծագրութիւն

Free Hand and Mechanical Drawing . (2)

Զայնագրութիւն

Եւրոպական . (2)

ՃԵՄԱՐԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Ե Բ Ի Ց Ա Գ Ո Յ Ն

Կրօնագիտութիւն

Գործք Առաքելոց և ներածութիւն Առաքելոց թուղթերուն, ծառնոթութիւններով : Ա. Կիսամեայ . (2)

Հայ Եկեղեցւոյ Պատմութիւն

Ընդարձակ . — Մինչ ժ . Դար : Բ . Կիսամեայ . (2)

Հայերէն

Ա . Աշխարհաբար . — Գրագիտութիւն, ուսումնասիրութիւն զանազան գրական սեռերու : Յաճախակի շարադրութիւն : (2)
Բ . Գրաբար . — Հին հեղինակներ (Եղիկ և Եղիշէ) . — Շարունակութիւն գրաբար քերականութեան : Պատմ . Հայ մատենազրութեան : (2)

Օսմաներէն

Եէնի էտէպիյաթ . — Հատընտիր հատուածներու ընթերցում . — Թարգմ . օտար լեզուներէ , շարադրութիւն . — Պաշտօնական գրութիւն : (3)

Անգլիերէն

American Literary Reader, Հատընտիր ընթերցում ուրիշ հեղինակներէ ևս : Brook's English Composition, Part II. — Շարադրութիւն, խմբագրութիւն առեւտրական գրութեանց : (4)

Ֆրանսերէն

Choix de Lecture, Բարձրագոյն դասընթացք, ընթերցում, թարգմ . շարադրութիւն, խմբագրութիւն առեւտրական գրութեանց : — Քերականութիւն Larive et Fleury, 3me année . (3)

Պատմութիւն

Միջին, Նոր և Ժամանակակից դարեր, General History, եց Myers (or Sanderson): (2)

Ուսողութիւն

Եռանկիւնաչափութիւն . — Trigonometry, եց Wentworth. Ա . Կիսամեայ . (3)

Բնագիտութիւն

Physics, եց F. G. Gorton. Ա . Կիսամեայ . (4)

Բուսաբանութիւն

Text-book of Botany, եց Stevens. Բ . Կիսամեայ . (3)

Քաղաքական Տնտեսագիտութիւն

Political Economy, եց Devons, և ընթերցումներ Gide & Principles of Polit. Economy էն : Բ . Կիսամեայ . (3)

Տոմարակալութիւն

Պարզ և կրկնատոմար . — Առեւտրական գրութիւններ . — Առեւտրական աշխարհագրութեան ու թուաբանութեան վրայ ծանօթութիւններ : (2)

Գծագրութիւն

Ջրաներկ . (2)

Զայնագրութիւն

Տեսական և գործիական երաժշտութիւն . (2)

Ա Ի Ա Գ

Կրօնագիտութիւն

Հնգամատեան ծանօթութիւններով : Բ . Կիսամեայ . (2)

Պատմութիւն Հայ. Եկեղեցւոյ

Ընդարձակ ժ . դարէն մինչ մեր օրերը : Ա . Կիսամեայ . (2)

Հայերէն

Ա. Սշխարհաբար. — Շարունակութիւն նախորդ տարուան ծրագրին :
Ա. Կիսամեայ . (2)

Բ. Գրաբար. — Շարունակութիւն Պատմ. հայ մատենագրութեան ,
ընթեցմամբ իւրաքանչիւր հեղինակի գործերուն : Հին տաղաչափութիւն :
Բ. Կիսամեայ . (2)

Օսմանէրէն

Պատմութիւն Օսմանէան Թրականութեան , վերծանութեամբ հեղինակներու : Շարադրութիւն , թարգմ. և պաշտօնական գրութիւններ :
Ա. Կիսամեայ . (3)

Օսմանէան Օրէնի

Մէջէլլէ . — Սկզբունք առեւտրական օրինաց : Սահմանադրական
Թուրքիա (Բաղդատութեամբ օտար Սահմանադրական կառավարութեանց) :
Բ. Կիսամեայ . (3)

Անգլիերէն

History of English Literature, ընթեցմամբ նշանաւոր հեղինակաց գործերուն : (3)

Բրանիսերէն

Literature. Ընթերցում զանազան հեղինակներէ : Շարադրութիւն եւայլն : (2)

Պատմութիւն Փիլիսոփայութեան

Պատմ. հին և նոր փիլիսոփայութեան . Student's History of Philosophy, by Rogers. Ա. Կիսամեայ . (2)

Հոգեբանութիւն

Introduction to Psychology, by Yerkes, Բ. Կիսամեայ
(2)

Բարոյագիտութիւն

Manual of Ethics, by Mackenzie, Ա. Կիսամեայ
(2)

Տրամաբանութիւն

Elements of Logic, by Devons. Ա. Կիսամեայ
(2)

Ընկերաբանութիւն

Sociology, by Dealg. Բ. Կիսամեայ
(2)

Ուսողութիւն

Սկզբունք մեքենագիտութեան . Mechanics. Բ. Կիսամեայ
(2)

Տարրաբանութիւն

Elements of Chemistry, by James. Ա. Կիսամեայ . (3)

Երկրաբանութիւն եւ համբանութիւն

First Book in Geology, by Shaler. և Mineralogy, by J. H. Hatch. (2)

Ասդարաշխութիւն

New Astronomy, by Todd. Բ. Կիսամեայ
(2)

Գծագրութիւն

Իւղաներկ
(2)

Զայնագրութիւն

Զայնական և գործիական երաժշտութիւն
(2)

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔՆԵՐ (*)

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

Սկզբունի Դաստիարակութեան

Text-Book in the Principles of Education, by Henderson. Ա. Կիսամնայ. (2)

Պատմութիւն Դաստիարակութեան

The History of Education, by Munroe. (2)

Հոգեբանութիւն

I. General Psychology, by William James or Prof. Titchener.

II. Psychology of Childhood, by Tracy, or Infant Mind, by Preyer. (3)

Նախակրութիւն

Elementary Education.

I. Aim of Education, II. Method of Teaching, III. Course of study, IV. Text-Books. V. Administration. (3)

Դպրոցական Առողջապահութիւն

School Hygiene, by Shaw. Բ. Կիսամնայ. (2)

Մասնաւոր Դաստիարակութիւն

Education of the Defectives. Դասախոսութիւններ : Բ. Կիսամնայ. (2)

Բարոյական ու Ժիզիական Կրութիւն

I. Moral Education in the Schools.

(*) Մասնագիտական դասընթացքները պիտի սկսին 1915 Սեպտեմբերին

II. Physical Training in the Schools. Զանազան հեղինակներէ Ա. Կիսամնայ. (2)

Ուսուցում

Theory and practice of Teaching.

(Ուսուցչն ուղղութեամբ դասաւանդութիւն նախակրթարանի մէջ) : (2)

Անգլիերէն եւ ուրիշ երկու նիւղեր

(10-12)

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Մանկավարժութեան Փիլիսոփայութիւնը

Fundamental Problems of Educational Theory, Philosophy of Education. by Horne. Ա. Կիսամնայ. (2)

Պատմութիւն Հայ մանկավարժութեան

Հայ և օսման ազգիւներէ : Բ. Կիսամնայ

(2)

Հոգեբանութիւն

I. Մանկավարժական : Educational Psychology, by E. Thorndike and by Dearborn.

II. Փորձառական . Experimental Psychology, by Whipple and others. (2)

Երկրորդական Կրութիւն

Secondary Education.

I. Aim of Secondary Educ. II. Method of Teaching. III. Course of study. IV Text-Books. V. Organization and Administration. (2)

Դպրոցական Կազմակերպութիւն

School Organization and Administration in General. (2)

ԾԱՆՈԹ. — Մանկավարժական դասընթացքի հնտեւող իւրաքանչիւր ուսանող պարտի հնտեւիլ նաև Անզլ. լեզուի դասին և ուրիշ երկու ճիշգերուն, 'զոր ինք կ'առաջարի դասախոսել ապազյին Սոյն երեք առարկաներու՝ շաբաթական դասերուն թիւը 12էն աւելի չկրնար ըլլալ,

Արքական դրույթիններ

American, English, French and German school
systems. Ա. Կիսամեայ (2)

Մանկավարժական Ուսումնասիրութիւններ

Study of Modern Educational Problems.

Իւրաքանչիւր ուսանողին նիւթ մը կ'որոշուի, այդ մասին ուսումնասիրութիւն մ'ընելու ու արդիւնքը պարբերաբար ներկայացնելու համար դասարանին: Բ. Կիսամեայ (2)

Գործնական ուսուցում

(Ուսուցչին ուղղութեամբ նախակրթարանի ու կրթարանի մէջ դասաւանդութիւն): (4)

Անգլիերէն եւ ուրիշ երկու նիւդեր

(Տե՛ս Առաջին տարուան դասընթացքին մէջ այս մասին տրուած ծանօթութիւնը):

ԵԿԵՂԵՑԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

Հին Հայերէն

Բանասիրական և բաղդատական վերլուծութիւններ: — Հայ Մատենագրութիւն (ուղղակի ծանօթութիւն նախնեաց գործերուն): (3)

Օսմանիերէն

Պաշտօնական գրութիւններ և Օրէնսգիտութիւն: Ակզբուճք Արաբէրէնի ու Պարսկէրէնի: (2)

Անգլիերէն

Վերծանութիւն Անգլ. ու Ամերիկեան հեղինակներու: (3)

Հոգեբանութիւն եւ սկզբանի դասիարակութեան

I. Բնդհանուր ծանօթութիւն հոգեբանական ու մանկավարժական սկզբունքներու:

II. Բնկերային հոգեբանութիւն (Social Psychology) (2)

Քաղաքական Տեսեսագիտութիւն

Principles of Political Economy, եց Gide. Բ. Կիսամեայ (2)

Ընդհանուր Եկեղեցական պատմութիւն

A Manual of Church History, եց Newman. (3)

Կրօնից պատմութիւն

Religions. Ancient and Modern. եց different authors (2)

Խարայելացոց պատմութիւն

Ա. Կիսամեայ (2)

Ներածութիւն Ա. Գրոց

Յովհաննու Աւետարան ու Մարգարէութիւնք: (3)

Ասուածաբանական Գիտութիւն

I. Հին և նոր Աստուածաբանութեան վրայ ընդհանուր տեսութիւնք :

II. Աստուածաբանութիւն Քրիստոնէական ընդհանուր Եկեղեցւոյ :

III. Աստուածաբանութիւն Խրաքանչիւր Եկեղեցւոյ (համառօս) :

(2)

Եկեղեցական Մատենագիտութիւն

Հայ Եկեղեցւոյ մէջ գործածուած զրքերու վրայ ուղղակի ծանօթութիւն ուսումնասիրութեամբ : Ա. Կիսամեայ (2)

Ծիսագիտութիւն

Ծէսեր և Արարողութիւններ հայ Եկեղեցւոյ : Բ. Կիսամեայ (2)

Բեմբասացութիւն և Քարոզագրութիւն

(1)

Եկեղեցական Զայնագրութիւն

(2)

Գործնական Փամասացութիւն

Եկեղեցական գասրնթացքի հետեւողներ մասնաւորապէս պարտին անձամբ մասնակցիլ Եկեղեցւոյ ժամասացութեան՝ Ճեմարանիս ներքին կանոնագրութեամբ ճշդուելիք ժամանակացոյցի համաձայն :

Ե Ր Կ Ռ Ո Ր Դ Տ Ա Ր Ի

Հին Հայերէն

Բանսափրական ու մատենագրական ուսումնասիրութիւնք (Հարունակութիւն) :

(3)

Օսմանէրէն

Օրէնսգիտութիւն (Հարունակութիւն) :

(2)

Անգլիերէն

Վերծանութիւն, թարգմանութիւն, բաղդասութիւն :

(3)

Ներածութիւն Ս. գրոց

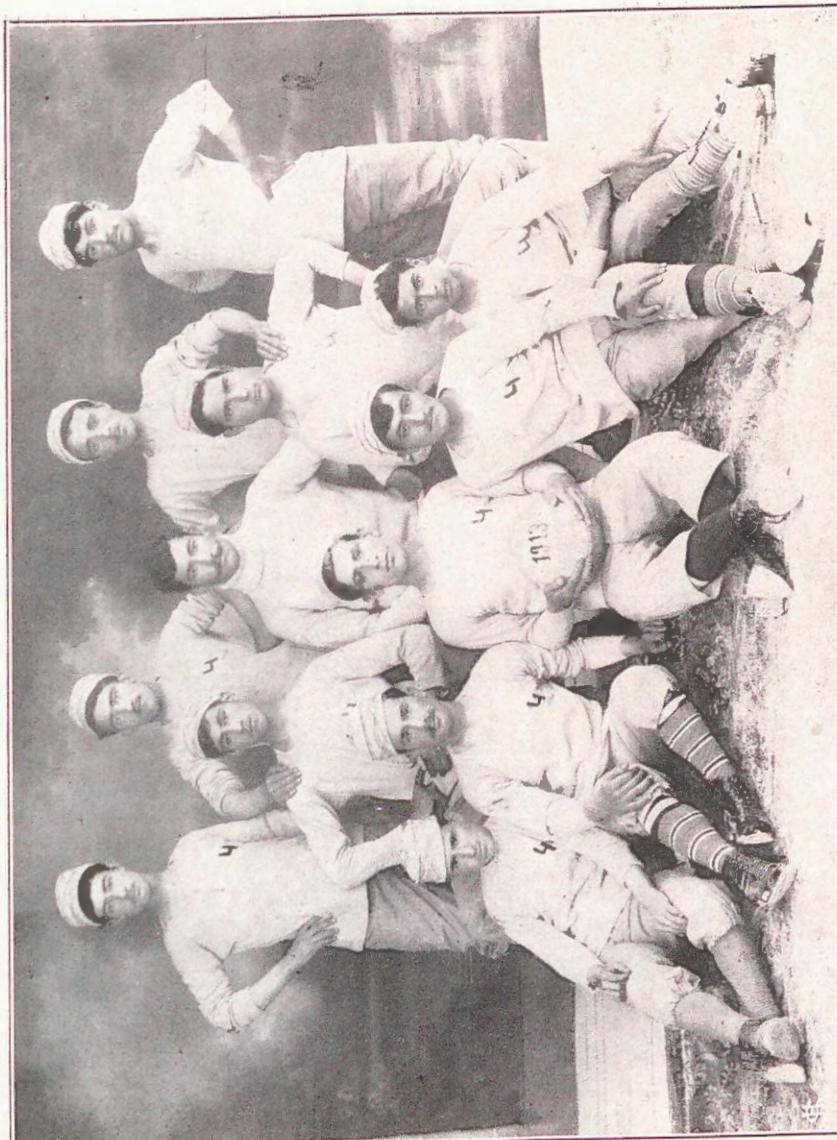
Հնգամատեան

(2)

Պատմ. Աստուածաբանութեան Հայ Եկեղեցւոյ

Եւ Արդի Հայ Եկեղեցին .—Վարդապետութիւն Հայ Եկեղեցւոյ :

(2)

Կիլիկիան ձեմարանի Ֆութպոլի խումբը

Ազգային պատմութիւն
Քննական, Բ. Կիսամեայ.

(2)

Եկեղեցական Իրաւագիտութիւն եւ կանոնագիտութիւն Հայ
Եկեղեցւոյ

(2)

Աստուածաբնութիւն գործնական
Բ. Կիսամեայ.

(2)

Բեմբասացութիւն եւ Քարոզագրութիւն
Եկեղեցական Զայնագրութիւն

(1)

(2)

Գործնական Ժամասացութիւն

(Տե՛ս Առաջին տարուան դասընթացքին մէջ այս մասին տրուած
ծանօթութիւնը) :

ԱՏԵՆԱԽՈՍԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱՆՔ

Ամէն Զորեքշաբթի կէսօրէ վերջ մէկ ու կէս ժամ յատկացուած է
ատենախօսական մարզանքի համար: Բոլոր կանոնաւոր ու մաս-
նագիտական ուսանողներ՝ Հայ. Օսմ. Անգլ. եւ Ֆրանս. լեզուներով գո-
ցեր կ'արտասանեն, առաջին կիսամեայ շրջանին մէջ:

Իսկ երկրորդ կիսամեային Հայերէն ու Թրքերէն լեզուներով շա-
րադրութիւններ կը կարդացուին ու վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան:

Վ Ե Ր Ծ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Շաբթուան մէջ երկու միջոց յատկացուած է դասերէն դուրս
վերծանութեան համար, յորում բոլոր ուսանողք ձեմարանիս գրադա-
րանին մէջ համախմբուած կը վերծանին օրաթերթեր, հանդէսներ ու
գրադարանէն առնուած գրքեր:

ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ամէն առաւտու դասերու սկզբնաւորութենէն 15 վայրկեան առաջ, ուսուցիչք կարգաւ կրօնա-բարոյական նիւթերու շուրջ խրատականներ կը խօսին բոլոր ուսանողներուն՝ ընդհանուր սրահի մէջ :

Երբեմն դուրսէն եւս խօսողներ կը հրահրուին յարմար առիթ-ներով :

ՖԻԶԻՔՍԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Ճեմարանս ջանք չխնայեր ուսանողաց քաջառողջութեան պահ-պանման ու զարգացման համար :

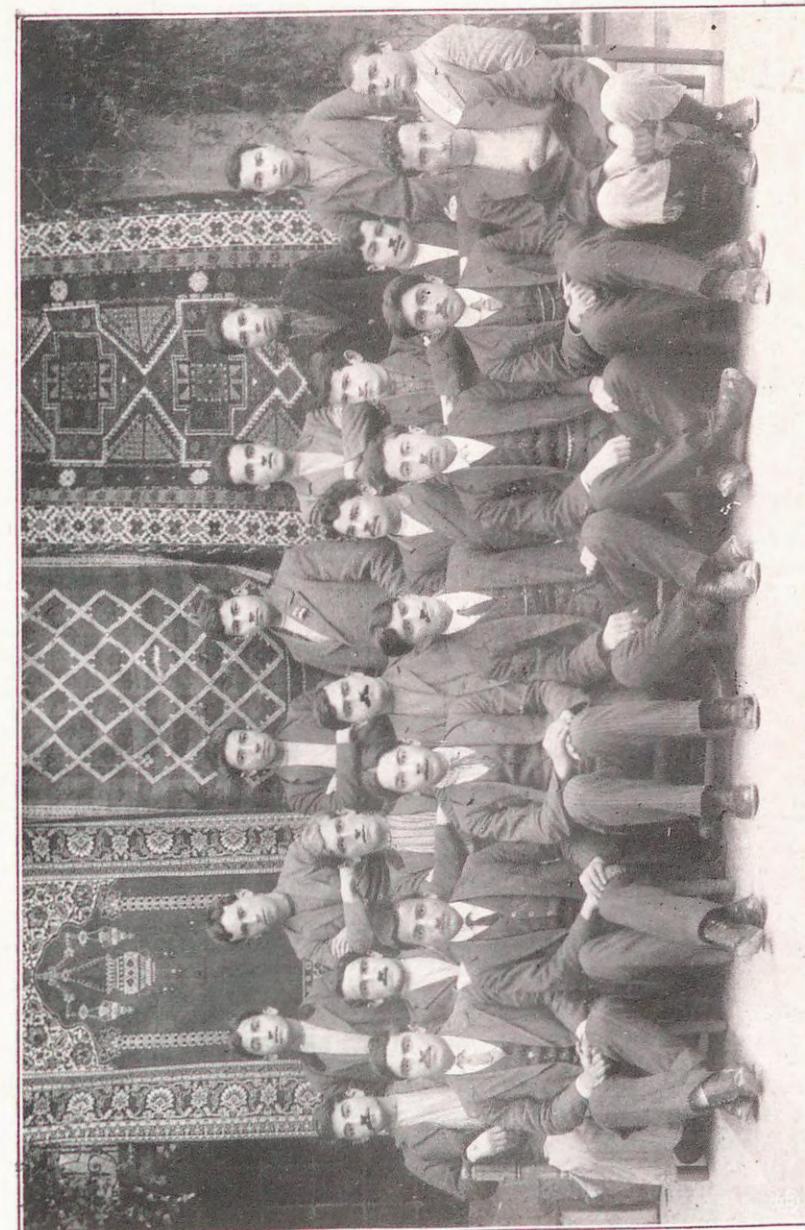
Բացի Football էն, դաշտային խաղեր եւս կը խաղցուին ու պը-տոյտներ կը կատարուին ուսուցիչներէն մէկուն առաջնորդութեամբ :

Իսկ հիանդութեանց առջեւը առնելու համար տարոյն մէջ որոշ ատեններ՝ բժշկական ընդհանուր քննութիւն կը կատարուի եւ իւրա-քանչիւր ուսանողի առողջական վիճակացոյցը պատրաստուելով, ըստ այսմ՝ հարկ եղած զգուշութիւնը ձեռք կ'առնուի :

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՀՈՐ ԴԱՍԱՐԱՆ

Տեղւոյս ազգային վարժարանաց Ուսուցչուհներուն՝ մանկավար-ժական նորագոյն մեթոդներու մասին դասախոսութիւններու կամսոնա-ւոր շարք մը սկսած է ճեմարանին Տեսուչը երկու տարիէ ի վեր : Դա-սախոսութեանց կը հետեւին 15 կրթական հաստատութեանց մէջ պաշ-տօնավարող 50-55 ուսուցչուհիք, ամէն երկուշաբթի կէս օրէ վերջ, մասնաւոր շէնքի մը մէջ :

Ճեմարանիս Հոգաբարձութիւնը որոշած է վկայագիր մը (Certificate) տալ անոնց, որ կանոնաւոր կերպով հետեւեր են դասախո-սութեանց եւ գոհացուցիչ կերպով քննութիւն մը անցուցեր են :

Երիցագրին Դասարան (Անդհանուր Դասունիքացը Առաջնադիմունի Մանաւորներ)

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿԸ

1913-1914

ԵՐԻՑԱԳՈՅՆ ԴԱՍԱՐԱՆ

1.	Աբանեան Վարդան	Կիւրին
2.	Առամելիսան Արմենակ	Այնթապ
3.	Գարալեան Քերովիք	Եղզար
4:	Թահրանեան Անդրանիկ	Այնթապ
5.	Կիւլսերեան Վահկ	"
6.	Համալիսան Գուրգին	"
7.	Մինասեան Վըրոյ	Խոկէնստէրուն
8.	Միսիրեան Մանակ	Այնթապ
9.	Մուրասեան Արմենակ	"
10.	Յարուբինեան Վահան	"
11.	Պերպերեան Յակոբ	"
12.	Պիլկմեն Ներսէս	"
13.	Պօղարեան Գրիգոր	"
14.	Սանոսեան Հմայեակ	"
15.	Օրուլիսան Տիրան	"

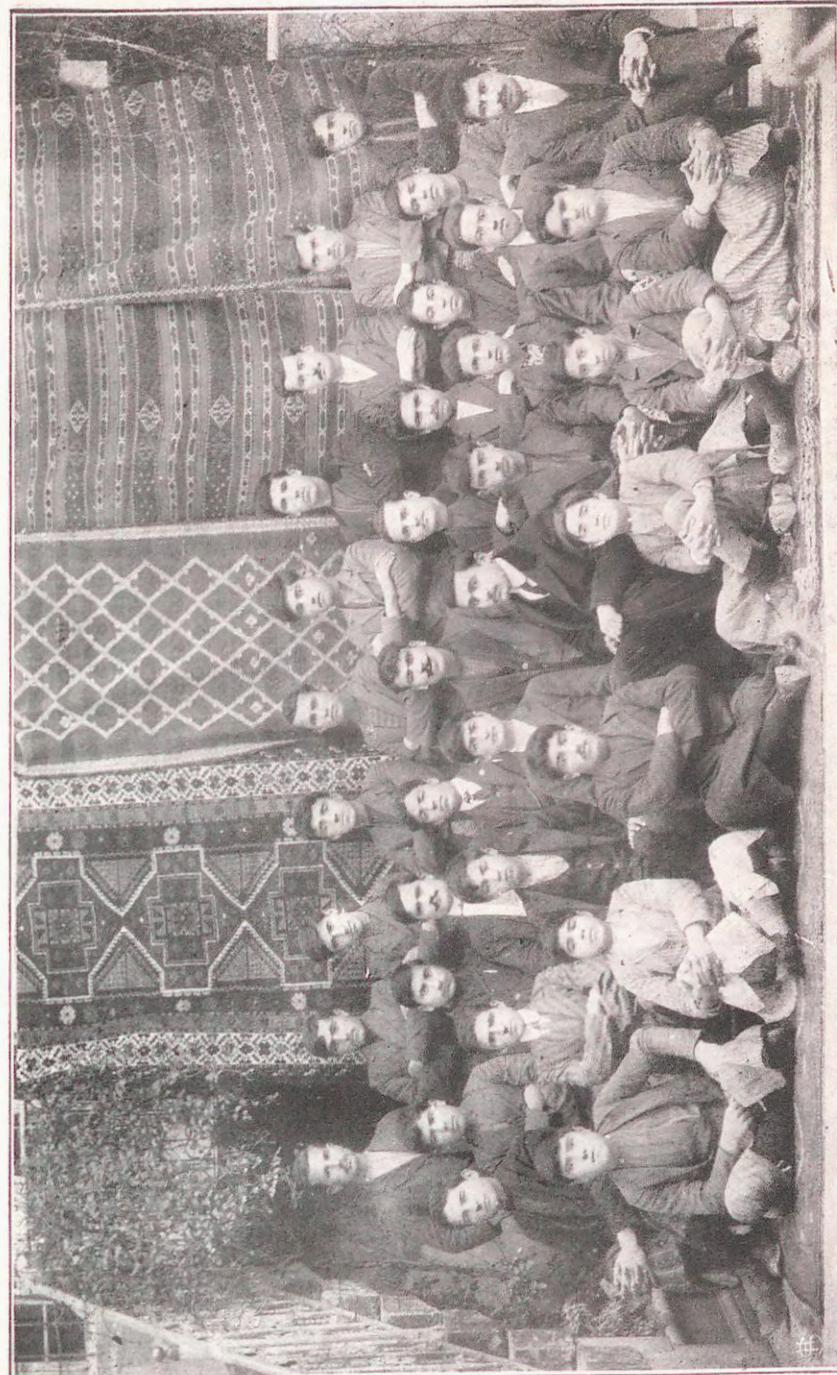
ԵՐԵՑ ԴԱՍԱՐԱՆ

1.	Արքարեան Խոկէնսէր	Քիլիս
2.	Ալբունեան Յակոբ	Կիւրին
3.	Ամմիեան Տիգրան	Այնթապ
4.	Ասմինեան Բարբող	Զէլթուն
5.	Արապարիսեան Մելքոն	Քիլիս
6.	Եսպընեան Գուրգին	Այնթապ
7.	Եսպուպիսեան Ստեփան	Քէսապ
8.	Եազրինեան Գրիգոր	Այնթապ
9.	Թահմազեան Գարեգին	Կիւրին
10.	Լօժիանեան Աւետիս	Այնթապ
11.	Լօժիանեան Գէորգ	Այնթապ

12.	Կիւլեաղուպեան Գեորգ	Զէլթուն
13.	Կիւկսերեան Տրդաս	Այնթապ
14.	Ճրդըլեան Յարուրիւն	Կիւրին
15.	Յարուրիւնեան Լւտոն	Այնթապ
16.	Յարուրիւնեան Խորեն	»
17.	Նալպանեան Սեդրաս	Քիլիս
18.	Շիրինեան Ներսէս	Պեհեսնի
19.	Չազմազնեան Տիգրաս	Այնթապ
20.	Չափրասեան Միհրան	Քիլիս
21.	Պազմանեան Եղիա	Այնթապ
22.	Պալնեան Անդրանիկ	Զէլթուն
23.	Պաղչնեան Արմենակ	Մարաշ
24.	Պալտասարեան Ցովիաննես	Այնթապ
25.	Պապօնեան Գեորգ	»
26.	Պասմանեան Միհրան	Քիլիս
27.	Պէտրեան Գեորգ	Այնթապ
28.	Սանոսեան Եազուպ	»
29.	Սրամպօլլեան Յակոբ	»
30.	Միւլահեան Ներսէս	»
31.	Վարդապետեան Աբգար	Կիւրին
32.	Տ. Պօղոսեան Լուտեր	Այնթապ
33.	Տօլպազեան Հմայեակ	»
34.	Քէօւկերեան Դաւիթ	»
35.	Քիւրբնեան Սարգիս	»

ՆՈՐԾՆԾԱՅ ԴԱՍՄՐԱՆ

1.	Գազաննեան Եղիա	Այնթապ
2.	Գույզումնեան Խորեն	Պաղէտ
3.	Գույզումնեան Յարուրիւն	Այնթապ
4.	Կիւլեսերեան Բաբգէն	»
5.	Կիւլեսերեան Գեորգ	»
6.	Ղազարեան Ցովիաննես	Պիրէճիք
7.	Չագրեան Մովսէս	Զէլթուն
8.	Չուննեան Յարուրիւն	Այնթապ
9.	Պայրամնեան Վահան	Քիլիս
10.	Պալտասարեան Եղիա	Լարաճլը (Ատանա)
11.	Պասրաննեան Ռուբեն	Այնթապ
12.	Պուլուգեան Տիգրաս	Ատանա

(Տախուրդան Երկրագույն Խախուրդան Երկրագույն Տախուրդան)

13.	Պօղարեան Խաչիկ	Այնթապ
14.	Պօղիկեան Սարգիս	Պիրէճիք
15.	Սարպօղոսեան Գարեգին	Կիւրին
16.	Սիւլահեան Գեորգ	Այնթապ
17.	Տ. Արսենեան Արշաւիր	»
18.	Տ. Մկրտչեան Սամուել	Մուշ
19.	Տիմինեան Պօղոս	Մարաշ
20.	Քեաքենեան Արմենակ	Այնթապ

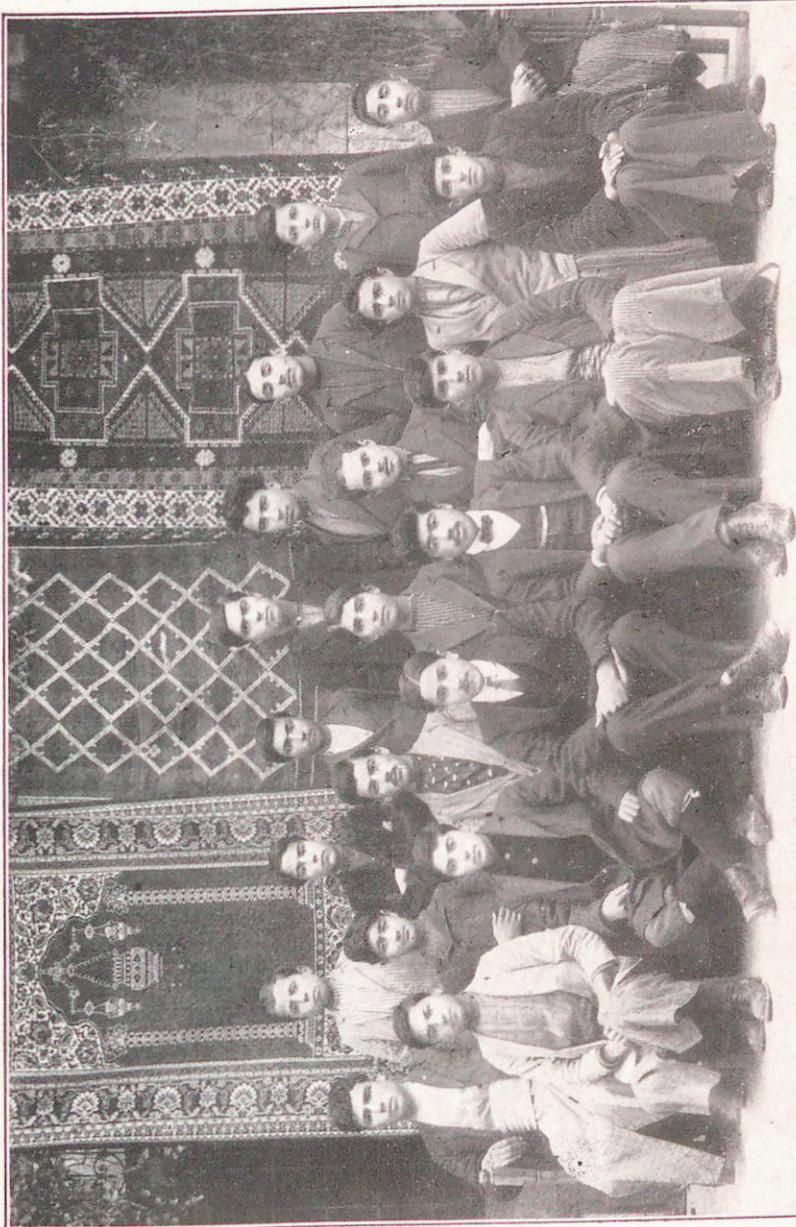
ՄԱՍՆԱՀՈՐ ՈՒՍՍՆՈՂՆԵՐ

1.	Արսանեան Մովսես	Այնթապ
2.	Բալուլեան Հայկ	Իսկէնտէրուն
3.	Իսկենտէրեան Յաքեբ	Հաճի Հասկիսլի
4.	Հասրբեան Գրիգոր	Այնթապ
5.	Մանուշակեան Գառնիկ	»
6.	Շիրինեան Սարգիս	Պեհեսնի
7.	Միանեան Ետգուզ	Այնթապ

ՆՈՐԱՎԱՐԺԻՆԵՐ

1.	Մարտիրեան Մարտիր	Քէպուսիէ
2.	Դազարեան Սարգիս	Քէպուսիէ
3.	Տ. Պօղոսեան Սամուել	Հասան Պէյլի
4.	Քեօտեան Սարգիս Տ.	Պիթիսս

Համայնքական գովայնութեան պահանջման համար Տէղական կառավարութեան կողմէն կազմակերպի աշխատանքը կատարութեան մասին օրենքը կազմակերպութեան կողմէն կատարութեան մասին օրենքը

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՀԵՄԱՐԱՆԻՍ ՏՎՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ

ՃԵՄԱՐԱՆԻՍ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. ՀԱՍՈՅԹԻ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ

1. ՈՒՍԱՆՈՂԱՅ ՏԱՐԵԹՈՇԱԿԱՆԵՐԸ

Ճեմարանիս հասոյթի առաջին աղբիւրն է ուսանողներէ գանձուած թոշակները։ Ցորեկօթիկ ուսանողներէ կ'առնուի առ այժմ 3 Օսմ. ոսկի իբրեւ ուսումնական տարեթոշակ, իսկ գիշերօթիկներէ կ'առնուի 13 Օսմ. ոսկի, ինչպէս յիշուեցաւ «Ուսանողական ծախքեր»ու բաժնին տակ։ Ճեմարանիս բացման տարին, 1912-13, գիշերօթիկի բաժնը դեռ հաստատուած չըլլալուն, միայն ցերեկօթիկի ուսանողներէ գանձուած է 55 Օսմ. ոսկի, տարեկան $2\frac{1}{2}$ Օսմ. ոսկիի հաշտով։ Իսկ վերջացող Բ. տարեշրջանին, 1913-14, թէ ցերեկօթիկ եւ թէ գիշերօթիկ ուսանողներէ գանձուած է 392, 18 Օսմ. ոսկի, նախապատրաստական բաժնին համար $2\frac{1}{2}$, ու ճեմարանի բաժնին համար 3 Օսմ. ոսկիի հաշտով։

2. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄԸ

Այնթապի Վարդանեան Ընկերութիւնը իր դրամագլխի եկամուտէն առ այժմ տարեկան 50 Օսմ. ոսկի յատկացուցած է ճեմարանիս ելեմուտքին ու կանոնաւորապէս վճարած է Ա. եւ Բ. շրջաններուն մէջ։

3. ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄԸ

Այնթապի Եկեղեցասիրաց Ընկերութիւնը նոյնպէս իր եկամուտէն տարեկան 25 Օսմ. ոսկի կը վճարէ ճեմարանիս ելեմուտքին։

Բ. ՆՊԱՍՏԻ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ

1. ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅՔ

Ա. Պաշտոնական Ամերիկայի Մատակարարութեան . — Ճեմարանիս նիւթական մատակարարութեան կարեւոր մէկ մասը ստանձնած են հոգալ Ամերիկահայ ազգայինները : Խչպէս յիշուցաւ յայտագրիս սկիզբը , 54 Պաշտոնական խոստացած էին տարեկան 12 ական տալէր վճարել ի նպաստ աղքատիկ ուսանողներու : Յիշեալ պաշտպաններու վրայ վերջերս աւելցած է 15 հոգի եւս , որով պաշտպաններու թիւը կը հասնի 69ի :

Ամերիկահայոց աջակցութիւնն աւելի կարեւոր չափով ու յարատեւ կերպով շարունակել կարենալու համար , նուիրատուներու ընտրութեամբ կազմուած է Ամերիկայի Օժանդակ Մասնախումբը , որ կը պաշտօնավարէ երկու տարիէ ի վեր : Մասնախումբը իր թղթակցութիւններով ու պարբերական տեղեկագիրներով միշտ յարաբերութեան մէջ է ճեմարանիս ու պաշտպաններու հետ , ու օրը օրին կը դրէք ճեմարանիս գանձապետութեան՝ իր գանձումները :

Այս առթիւ մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է Տիար Վահան Թիւրքեանի անգին աշխատութիւնները , զորս կը նուիրէ անձնուիրաբար ճեմարանիս յաջողութեանն ու յարատեւութեանը համար : Տիար Թիւրքեան , իրու Դեր-Աւտենապետ Ամերիկայի մասնախումբին , բացի ճեմարանի ու մասնախումբի միջեւ յարաբերութեան զօրաւոր կապ մ'ըլլալէ , ամէն ջանք կը թափէ հաստատութեանս ապագան ապահովելու համար :

Բ. Տէար Մէհրա Գորակեուլան Նուիրատութեան . — Նիւ Եորքէն Տիար Միհրան Գարակէօզեան , որ հանրածանօթ է Ամերիկայի մէջ իր բարեգործական այլեւայլ ձեռնարկներով , մասնաւորաբար Կիլիկիոյ ազգային կրթական ու եկեղեցական գործերով հետաքրքրուած , մեծագոյն սատարողն եղած է Կիլիկեան ճեմարանի հաստատման եւ անդրանիկ տարեշրջանի (1912-13) ելեւմուտքին բացը 130 Օսմ. ոսկի , գոցուած է իր միանուագ նուէրովք :

Տիար Մ. Գարակէօզեանի այս խրախուսիչ եւ առատաձեռն աշակցութիւնն ու յառաջիկային հաստատուն դրամագլուխ մը գոյացը-

նելու ու Ճեմարանը միանգամ ընդ միշտ ամուր ու ապահով հիմերու վրայ դնելու նպատակաւ խնամակալութեան մը կազմութեան համար յուսադրութիւններն ու աշխատակցութիւնը , եթէ առաջին շրջանին մէջ թանկագին նեցուկ մը եղած են հաստատութեանս , ապագային ալ անոր յարատեւութեան գլխաւոր գրաւականն ու երաշխիքը կը մնան :

ՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿԸ

Սոյն ցանկին մէջ նշանակուած են անունները այն պաշտպաններուն միայն , որոնք Ամերիկայի մասնախումբին կողմէ հաղորդուած են չոգաբարձութեան , մինչեւ տեղեկագրիս տպագրութեան յանձնուելու ժամանակը :

ՆԻՒԵՕՐՔԻՆ

	Տողար
Յարութիւն Կիւլպէնկեան	36
Տոֆք. Ա. Այլազեան	12
Ա. Թիմուրեան եւ Որդիք	12
Յ. Մարտիկեան	12
Հայ Գաղթային Հնկերակցութիւն	12

ՊՈՍԹՈՒՆԻՆ

Հայ Օրիորդաց Յառաջիմասկր Էնկ .	25
Ա. Պ. Սկելեան (2 տարուան)	24
Տիկին Ա. Պ. Սկելեան	12
Տիկին Ա. Պ. Սկելեան	12
Յաշիկ Գրիգորեան	12
Բենիամին Ճանձիկեան	12
Մինաս Ս. Գոնսակեան	12
Խաչիկ Գրիգորեան	12
Տովուար Արմենակ	12
Ֆրեդերիկ Էրլ	12
Միս Ալիս Ստոն Բլաքվել	12
Դազարեան Նազարեան Էնկ .	12
Արուկն եւ Արտենակ Գաբրիէլեան	12

Գարեգին Մանուկյան	12
Կ. Յ. Գարակիլյան	12
Յարութիւն Թերապևտիան	12
Խորեն Նազարետիան	12
Rev. G. Fiske	12
Գ. Մ. Կիրակոսյան	12
Miss Anna Brown, H.A. Murphy and H.J. Margeson	12
Սարգս Մալեկովյան	12
Վահան Մ. Քիւրմեան (2) Տարուան	24
Տնտք. Փ. Աղամեան (Ռուս)	12
Մ. Պօղեան (Լինա, Օհայո)	24
Տնտք. Յ. Տառուրեան (Երևանյան)	12
Սոլունի Պատրաճեան (» «)	12
Դրիզոր Սեւուկյան (Պրիմուր)	12
Miss Floerce J. Davis (Պրիմուր) Յ Տարուան	37.50
Գ. Սեւուկյանի հարսնիքին առքիւ (Պրիմուր)	
հանգանակուած	20
Ուկոք Հոպելընի Հայ Աւետ. Կիրակոսյայ դպրոցին	12

Կը յուսանք թէ միւս, ինչպէս նաեւ նոր, պաշտպաններու անունները արձանագրելու բաղդը պիտի ունենանք ձեմարանի երկրորդ Տեղեկագրին մէջ :

2. Կիլիկեան Թեմեր

Ն. Ա. Օծութիւն՝ Տ. Տ. Սահակ Բ. Սրբազն կաթողիկոսը որ առաջին օրէն իր Հայրապետական թանկագին համակրանքն եւ բարձր հովանաւորութիւնն շնորհած էր Կիլիկեան ձեմարանիս, 1913 Օգոստ. 11ին օրհնածիր կոնդակով մը ջերմապէս յանձնարարած է զայն Կիլիկեան թեմերուն եւ բարեհաճութիւնն ունեցած է երկու գիշերօթիկ ուսանող որդեգրել Կիլիկեան ձեմարանի մէջ :

Նորին Վեհափառութիւնն իր վերին հովանաւորութեամբ եւ գլուխատութեամբ ամենալաւ ու գործնական օրինակը կուտայ Կիլիկիոյ ժողովուրդին մասնաւորապէս եւ բոլոր հայութեան ընդհանրապէս :

Ա. Այնուայ. Անդ. Վարչուան. Օժանդակութեան. — Տեղւոյս Ազգագաւառական Ընդհ. Ժողովը իր ԾԶը նիստին մէջ ձեմարանիս նըպատակը ու անոր ընդհանուր ազգային հանգամանքը նկատի առնելով

որոշած է յատկացնել տարեկան 40 Օսմ. ոսկի, զոր կը վճարէ երկու տարիէ ի վեր, իբրեւ վարձագին դպրոցական շէնքի, մինչեւ որ հաստատութիւնս ունենայ իրեն յատուկ շէնք մը, եւ երբ ձեմարանը սեպհական շէնք մը ունենայ, տարեկան 25 Օսմ. ոսկի տեւական նպաստ մը պիտի յատկացնէ անոր ելեմուտքին, իբրեւ Կիլիկեան մի վիճակ:

Բ. Հաւաք. Օժանդակ Մասնախութեան. — Մասնախումբը կազմուած է հետեւեալ կերպով.

Գեր. Տ. Ներօս Ա. Նպիսկ. Դանիկեան	Նախագահ
Յակոբ եֆ. Պարամեան	Ատենապետ
Գաբրիէլ եֆ. Խանենեան	Ատենադպիր
Դաւիթ եֆ. Ճիտենեան	Գանձապետ
Արժ. Տ. Յարութիւն Քինյ. Խայեան	
Սարգս եֆ. Ճիյերնեան	
Տնտ. Վարդան եֆ. Թօփալեան	
Օճիք եֆ. Մազլումեան	

Նախագահ
Ատենապետ
Ատենադպիր
Գանձապետ

Այս մարմինը տարեկան առ նուազն 50 Օսմ. ոսկի պիտի հայթայթէ ձեմարանին ի նպաստ, եւ ձեմարանն ալ ասոր փոխարէն երկու Գիշերօթիկ աշակերտ պիտի պահէ Հալեպէն՝ Ուսուցիչ եւ Եկեղեցական ըլլալու պայմանաւ : Այս երկու ուսանողներու տարեթոշակները գեղչելէ ետքը 50 ոսկին՝ մնացածը պիտի բարդուի ձեմարանի անձնոնմինելի դրամագլխին վրայ :

Հալէպի Մասնախումբը ձեմարանիս նիմթապէս ու բարոյապէս օգնելու համար Կիլիկիոյ մէջ կազմուած առաջին օժանդակ մարմինն է եւ իրեն նախընծայ նուէրն ըլլալով, ձեմարանիս պաշտօնապէս բացման առթիւ, 17 հատ մահճակալներ զրկած է :

Գ. Քէւաք. Օժանդակ Մասնախութեան. — Մասնախումբը կազմուած է հետեւեալ կերպով.

Արժ. Տ. Սահակ Քինյ. Մունեան	Նախագահ
Յակոբ եֆ. Պասմանեան	Ատենապետ
Համբարձում եֆ. Պերպէրեան	Ատենադպիր

Նախագահ
Ատենապետ
Ատենադպիր

Սոյն մամսախումբը խոստացած է իբրեւ անդրանիկ նուէր ձեմարանիս ընծայել երկրագունդ մը եւ երկնագունդ մը ու հետզհետէ տարեկան որոշ գումարով մը մասնակցիլ հաստատութեանս ելեմուտքին :

Այս առթիւ մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է Քիլիսի ծանօթ ազգայիններէն Թորոս Էֆ. Զաղլասեան որ ձեմարանիս պաշտօնապէս բացման առթիւ խոստացած է տարուէ տարի գիշերօթիկի բաժնին պէտք եղած ձէթն ու ձիթապտուղը նուիրել, եւ ըստ այնմ ներկայ 1913-14 տարեցրջանէն սկսեալ պէտք եղածները դրկած է:

Դ. Կէլէւա այլ Թէւր. — ձեմարանս, իրեւ Կիլիկեան ազգային հաստատութիւն մը որ բոլոր թեմերու կրթական ու եկեղեցական պէտքերուն բաւարարութիւն տալու համար գոյութիւն առած է, իրաւոնք ունի յուսալու որ Կիլիկեան միւս թեմերն եւս մօտ ապագայի մը մէջ օժանդակ մասնախումբեր պիտի կազմեն, ու պիտի օժանդակն ձեմարանիս բարգաւաճման, ինչպէս կը յանձնարարէ Վ. Հ. Հայրապետն իր օրհնածիր կոնդակով:

Գ. ԿՏԱԿՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒԻՐՍՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ԿՏԱԿ ՏԻԱՐ ՑԱԿՈԲ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

Ձեմարանիս հիմարդիր-հոգաբարձութեան անդամներէն հանգուցեալ Տիար Ցակոբ Ա. Խաչատուրեան ի կենդանութեան հետեւեալ կտակն ըրած է.

«Հարստութենէս երկու հարիւր (200) Օսմ. ոսկի կը յատկացնեմ Այնթապու Վարդանեան Ընկերութեան, որուն Ընդհ. Ժողովը իր յարմար դատած եւ ապահով միջոցներով պիտի շահագործէ եւ հետեւեալ կերպով պիտի գործածէ յօգուտ բարեգործական հաստատութեանց:

1. «Այս երկու հարիւր լիրային կէսը, 100 ոսկի, պիտի շահագործովի քսան տարի շարունակ բարդ տոկոսով, քսան տարի ետքը գոյացած գումարին դրամագլուխը, հարիւր ոսկին, անձեռնմխելի մնալով, մնացածով շինուի Կիլիկեան Բարձրագոյն Վարժարանի յատուկ շէնք մը: Խսկ եթէ այն ժամանակ ո եւ է պատճառաւ գոյ ըլլալէ դադրի յիշեալ հաստատութիւնը, նոյն դրամով Վարդանեան Ընդհ. Ժողովի յարմար դատած կրթական հաստատութիւններ թող շինուի, միշտ

իմ անունիս կամ յիշատակիս համար: Եւ անձեռնմխելի հարիւր լիրա դրամագլուխը երկրորդ անգամ ըլլալով քառասուն տարի շահագործուելէ յետոյ, գոյացած գումարին կէսը անձեռնմխելի մնալսվ, մնացած կէսը պէտք է որ գործածովի վերոյիշեալ պայմաններով, եւ այդ ժամանակամիջոցէն յետոյ ըլլալիք կարգադրութիւնները ժամանակին վերոյիշեալ Ընկերութեան Վարչութեան կը յանձնեմ, միայն թէ վաթսուն տարի յետոյ գոյանալիք երկրորդ դրամագլուխը անձեռնմխելի մնայ:

2. «Միւս հարիւր Օսմ. ոսկիի դրամագլուխը նորէն անձեռնմխելի մնալու պայմանաւ, հասոյթները յատկացուին հետեւեալ բարենպատակ հաստատութիւններու.

Հարիւրին 50 ը՝ Կիլիկեան Բ. Վարժարանի ելեմուտքին կամ Վարդանեան կրթարանի եւ կամ մի այլ ազգային կրթական հաստատութեան (իրենց կարգով, միշտ առաջինները նախընտրելի են վերջիններուն) որպէսզի իմ յիշատակիս ուսուցանեն պաշտպանեալ սաներ, սակայն կը յանձնարարեմ որ այդ սաները ունենան Ս. Եկեղեցոյ հանդէպ սէր եւ յարգանք ու քրիստոնէական անքասիր կեանք, նոյնպէս դասուց եւ վարուց մէջ յաջողներ:

Հարիւրին 10 ը՝ Ս. Աստուածածին Եկեղեցիին, տարեկան հոգեհանգիստիս առթիւ:

Հարիւրին 10 ը՝ Եկեղեցասիրաց Ընկերութեան, որպէսզի աշակերտաց մէջ քրիստոնէական սիրոյ արծարծումին քաջալեր ըլլալու նպատակին ծառայեցնեն:

Հարիւրին 10 ը՝ Վարդանեան կրթարանի, իմ յիշատակիս սան մը պահելու նպատակով:

Հարիւրին 10 ը՝ Այնթապի Ազարիա Սմիթհ հիւանդանոցի:

Հարիւրին 10 ը՝ Տիկինիս տաներէց հօր, իսկ Տիկնոջս եւ որդույս մահէն յետոյ, Ս. Աստուածածին Եկեղեցիի քահանայական դասուն, կրօնաթերթերու յատկացնելու նպատակաւ:

Գրեալ յԱյնթապ երկուք Յունուարի 1913 ի

(Սուրագրութիւն)

2. ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ՏԻԱՐ ՍԱՐԳԻՍ Կ. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ

Այնթապի բարեսէր ազգայիններէն Տիար Սարգիս Կ. Նազարեան ձեմարանիս պաշտօնական բացման հանդէսին առթիւ նուիրած է 1000 (հազար) Օսմ. ոսկի հետեւեալ պայմաններով։

Ա. Ցիշեալ գումարէն՝ 600 լիրայի փոխարէն տուն մը փոխադրուած ըլլալով ձեմարանիս անուան, անոր տարեկան զուտ հասոյթով սաներ պիտի պահուին հաստատութեանս մէջ «Սարգիս և Նազարեան Սաներ» անուամբ :

Բ. Մնացեալ 400 լիրան պիտի շահագործուի բարդ տոկոսով մինչեւ որ 1000 լիրայի հասնի, այն ատեն պիտի գործածուի ձեմարանի յատուկ շնչքի մը շինութեան, նուիրատուի յիշատակին:

3. ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՏԻԱՐ ՌԱՓԱՅԵԼ ՄԱՐԿՈՍԱՆԻ

Բարիզեն Տիար Ռափայէլ Մարկոսեան 500 ֆրնս. ուսկի նուիրեց, իր անոնսով սրահ մը կամ շէնք մը շինելու համար :

4. ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹՅԻՆ ՏԻՎԱՐ ԳԱԼՈՒՍ ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ

Վարդանեան Կրթարանի Հիմնադիր-քարերարներէն եւ քաղաքիս բարեսէր ազգայիններէն Տիար Գալուստ Ղազարեան, ծեմարանիս պաշտօնապէս բացման առթիւ նուիրած է 200 Օսմ. ուսկի ի նպաստ հաստատութեանս անձեռնմխելի դրամագլխին, որուն տոկոսով իր անուամբ ուսանողներ պիտի պահուին ծեմարանի մէջ :

5. ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՏ ՆԱԶԱՐԵԹԻԱՆԴ

Քաղաքիս ծանօթ ազգայիններէն, Պարսկական հիւպատոս Կարապետ պէջ Նազարէթեան, խոստացած ըլլալով Այնժամափի մէջ ի նպաստ ձեմարանիս համսգանակութիք գումարին 10% ը վճարել, նուիրած է 160 Օսմ. ուսկի անձեռնմխելի դրամագլխի հաշոյն :

6 ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԳԵՂՐԴ Ն. ՊԱԼԵԱՆԻ

Տեղւոյս բարեսէր ազգայիններէն Տէր եւ Տիկին Գէորգ Ն. Պալեան, ձեմարանիս պաշտօնապէս բացման առթիւ նուիրած են իրենց 2,500 ֆրանքնոց կեանքի ապահովագրութեան policyն :

7 Գեր. Տ. Փիլիպեն Ծ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԿԱՅԵՑԻ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ճեմարանիս հոգաբարձութեան նախագահ Գեր. Տ. Փառէս Ծ. Վարդ. Կլայեցի, Հաստատութեանս պաշտօնապէս բացման առթիւ նույրած է իր 5000 ֆրանքնոց կեանքի ապահովագրութեան policyն:

Հ ԱՆՁԵՐՆՄԽԵԼԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

Ճեմարանիս տնտեսութիւնը ապահով հիման մը վրայ դնելու համար, առ նուազն 10,000 ոսկի անձեռնմխելի դրամագլխի մը պէտքն անհրաժեշտ ըլլալով, Հաստատութեանս պաշտօնապէս բացման հանդէսին առթիւ ճեռնարկուեցաւ հիմը դնել սոյն դրամագլխի ու գոյացաւ 2630 Օսմ. ոսկի ու 108,25 դրշ., (նուիրատուներու ցանկը տեսնել «Պաշտօնական Բացման հանդէսը» գլխին մէջ): Ճեռնարկիս յաշողութեանը համար բոլոր Կիլիկեան թեմերու եւ առ հասարակ համայնքաւային ազգայիններու աջակցութիւնն անհրաժեշտ է:

Ե զԱՆԱԳԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ ՈՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճեմարանս՝ 1912-1913 և 1913-1914 շրջաններուն մէջ ընդու-
նած է նաև հետեւեալ մամնաւոր նպաստներն ու նուիրատուութիւնները:

1. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՍՏԸ

Հ. Բ. Ը Միութեան Կեղրոնական Վարչական Ժողովը զնահատելով ձեմարանիս նպատակն ու Կիլիկիոյ մէջ անոր կատարելիք կա-

ոեւոր դերը , բարեհաճած է զրկել 50 Օսմ. ոսկիի նպաստ մը , որ
1913-14 Ուսումնական տարեշրջանի ելեմուտքին յատկացուած է(*)

2. ԿիՊՐՈՍԻ ՈՐԲԱՆՈՅԻՆ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԷՐԸ

Յիշեալ որբանոցի դրամագլխէն մնացած 12 Անգլ. ոսկին , ձեմարանիս նուիրուած է Մանչեսթրէն Տիար Մ. Մանուկեանի ձեռքով , գիտական գործիքներու յատկացուելու նպատակաւ :

Իսկ նոյն Որբանոցի տպագրական մամուլին փոխարժէքը , 10 Անգլ. ոսկին , պաշտօնական բացման հանդէսին առթիւ , նոյնպէս հաստատութեանս տրամադրութեան տակ դրուած է Խնամակալութեան հաւանութեամբ եւ Տիար Յարութիւն ձէպէճեանի միջոցաւ : Այս գումարն եւս յատկացուած է գիտական գործիքներու :

3. ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՏԵՍՈՒՉ Ա. ԶԱՄԻՉԵԱՆԻ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԵԱՆԸ Ա.Ռ.ԹԻՒ

1912 Յուլիս 7 ին Տեսուչ Ա. էֆ. Զամիշեանի ամուսնութեանը առթիւ , փոխան ծաղկեփունջի ու ի նպաստ ձեմարանի , \$42.ի նուիրատուութիւն մը եղած էր ի Պոսթոն , պսակեալներու բարեկամներուն կողմէ : Սոյն գումարը , Տէր եւ Տիկին Զամիշեանի փափաքին համեմատ , ձեմարանի Մատենադարանին յատկացուած է :

4. «ԱՅՆԹԱՊԻ ԿՐԹԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ» ԹԲՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՊԻՆ ՆՈՒԷՐԸ

Սոյն Ընկերութիւնը կազմալուծուած ըլլալով իր ունեցած դրամը 11 Անգլ. ոսկի , դրկուած էր ձեմարանիս Տեսչութեան , Պ. Պ. Յովսէփ Ասատուրեանի , Ներսէս Կարապետեանի , Բենիամին Աբգարեանի եւ Յարութիւն Ս. Թապլաեանի միջոցաւ : Յիշեալ գումարով երգեհոն մը գնուած է ձեմարանին համար :

(*) Տեղեկագիրս մամուլի յանձնուած պահուն ուրախութեամբ կը տեղեկանանը թէ միուն Վարչական ժողովը Տարեկան 50 Օսմ. ոսկիի նոր վարկ մը բուէարկած է երեք տարուան համար , ձեմարանիս մանկավարժական դասընթացքին յատկացուելու պայմանաւ ,

5. ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԻԱՐ ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՐԱՖԵԱՆԻ ԶԵՌԱՄՐ

Ճեմարանիս յառաջիկայ տարուան ուսուցիչներէն Տիար Գրիգոր Սարաֆեան , Ամերիկայի Օժանդակ Մասնախումբին հետ համախորհուրդ 1913 ամառը շրջան մը ըրաւ , ու հրապարակային ժողովներով ու անձնական դիմումներով հանգանակութեան մը ձեռնարկեց որ հետեւեալ արդինքն ունեցաւ : Նիւ Եորք՝ \$ 71.20, Թրոյ՝ \$ 67.10, Պրիճըրթ \$ 24, Նիւ Պրիթըն՝ \$ 38.45, Բրավիտէնս \$ 103.70 — գումար՝ \$ 304.45, որմէ զեղչելով երթեւեկի , սրահի եւ այլ ծախքերը \$ 96.35, գուտ հասոյթ եղած է \$ 208.10 : Սոյն գումարը յատկացուած է 1913-14 տարեշրջանի ելեմուտքին :

6. ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ճեմարանս ընդունած է դրամական նուէրներ , 1912-14ին , այլեւայլ առիթներով (Ճեմարանի այցելուներ , հարսնիք , ննջեցեալ են) , որոնց գումարները տեսնել Ա. եւ Բ. տարեշրջանի հաշուեկշիններուն մէջ :

ԳՐԵՆԱԿԱՆ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճեմարանիս մատենադարանին ի նպաստ հետեւեալ գրենական նուիրատուութիւններն ընդունուած են 1912-3 եւ 1913-4 տարեշրջաններու միջոցին :

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ

1. Bridgewater Պետական Վարժուական Համալսարանը . — Սոյն հաստատուութեան նախագահը Mr. Arthur C. Boyden, Facultyն ու ամբողջ ուսանողութիւնը՝ ազնուութիւնն ունեցած են նուիրելու աւելի քան հարիւր հատոր գրքերու ճոխ հաւաքածոյ մը : Իսկ Ուսանողութիւնը բացի գրենական նուէրներէ \$ 21ի գումար մ'եւս յանձնած են ճեմարանիս Տեսչին , ի նպաստ մատենադարանիս :

Նոյնպէս յիշեալ հաստատուութեան «The Alpha gamma Phi »

ուսանողական ընկերակցութիւնը նուիրած է մէկ տարուան «Primary Education» մանկավարժական հանդէսը :

Իսկ 1914ի շրջանաւարտ դասարանը նուիրած է «World's Work» հանդէսը, մէկ տարուան համար :

2. Ու-էւ Առէքէ-ճիւնէւս . — Brockton (Mass.) ի բարձրագոյն վարժարանի Տնօրէն՝ Mr. W. H. Hobbs, ազնուարար նուիրած է 25 հատորէ բաղկացեալ «Library of Useful Knowledge» ամսուն թանկագին հաւաքածոն :

Ամերիկայի ծանօթ հրատարակիչներէն Ginn and Co., Macmillan Co., American Book Co., Silver, Burdeth and Co., նուիրած են մէկ մէկ օրինակ իրենց հրատարակութիւններէն :

3. Ճէ-մարտէն բարեկառնէւս . — Հետեւեալք հաւաքարար գնած ու նուիրուած են 25 հատորէ բաղկացեալ Encyclopaedia Britanica մը :

Տեարք Տոք. Փ. Ա. Աղամեան, Ղազարեան Նազարէթեան Ընկ., Տէր եւ Տիկին Ա. Պ. Սէլեան, Կ. Չափրաստեան, Մ. Իյծեան, Ն. Գասպարձեան, Յ. Յ. եւ Ա. Յ. Խաչատուրեան, Ա. Ն. Նազարէթեան, Ա. Ա. Գասպարձեան, Ա. Ա. Գաբրիէլեան եւ Ա. Յ. Չամիչեան :

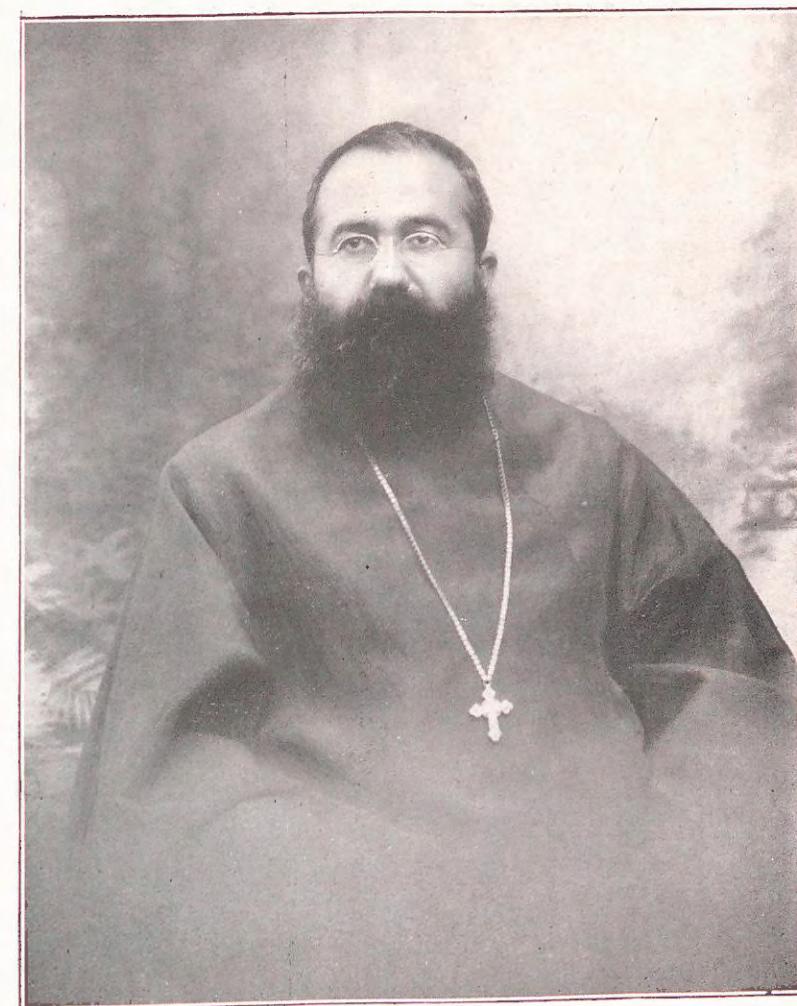
4. Գէր Տ. Բաբէդէն Արբաւանէ Նու-էւս . — Նորին Գերապատուութիւնն ձեմարանիս պաշտօնապէս բացման հանդէսին առժիւ իր ամբողջ մատենադարանը, մօտ 500 ոսկի արժողութեամբ, հաստատութեանս նուիրած է : Տ. Բաբէդէն Արբազանի սոյն մեծարժէք ու թանկագին նուէրը կուգայ լաւագոյնն հանդիսացնել ձեմարանիս մատենադարանը, Կիլիկիոյ, Հայ պատմութեան եւ բանասիրութեան տեսակէտով :

5. Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ա. Արքեպիսկ. Օրմաննեան նուիրած է իր երկերէն «Church of Armenia» մը:

6. Գեր. Տ. Շահէ Ծ. Վարդ. Գասպարեան նուիրած է 40 կտոր գրքեր (երեք տեսակ) ի նպաստ ձեմարանիս ծախուելու համար :

7. Տեղւոյս Հայ Կաթոլիկներու Առաջնորդ Գեր. Հայր Վարդան Ծ. Վարդ. Պաղչէնեան՝ նուիրած է 37 հատոր արժէքաւոր ձեռագիր ու տպագիր գրքեր :

8. Տեղւոյս Քահանաներէն՝ եւ Վարդանեան Ընկ.թեան հիմնադիր Բարերարներէն Արժ. Տ. Մովսէս Աւագ քնյ. Ժամակոչեան, բացի 50 օսմ. ոսկիի դրամական նուէրէ, ձեմարանիս մատենադարանին նուիրած է 9 հատոր ձեռագիր եւ տպագիր մեծարժէք գրքեր :

ԳԵՐ. Տ. ԲԱԲԷԴԷՆ ԵՊՈ. ԿԻՒԼԵՍՐԵԱՆ

Առաջնորդ Գաղատիոյ
Բարերար Կիլիկեան ձեմարանի

9. Ճեմարանիս համակիրներէն Տիար Նազարէթ Հիլմի Ներսէսեան, Իզմիրէն ղրկած է 7 հատոր կարեւոր գրքեր :
10. Սապահի Արտօնատէր Միհրան էֆ. Նազաշեան, Երկու հատոր Ֆրնս. է Օսմ. եւ Օսմ. է Ֆրանս. բառարան նովիրած է :
11. Սապահի խմբագրապետ Տիրան էֆ. Թէլէկեան, Երկու կտոր օգտակար գրքեր ղրկած եւ ուրիշ գրական նուէրներ եւս ընել խոստացած է :
12. Գրիգոր էֆ. Գարբիէլեան, Բարիզէն ղրկած է Երկու հատոր կարեւոր գրքեր ու Ֆրանսերէն հանդէս մը կանոնաւորապէս :
13. Աւետիս էֆ. Խանզէտեան, Այնթապ, նովիրած է չորս հատոր կարեւոր գրքեր :
14. Հապիպ էֆ. Թաշճեան, Պիրէճիք, նովիրած է 1668 թուակիր «Պարզատօմար» մը :
15. Միսաք էֆ. Թաթարեան, Կ. Պոլիս, նովիրած է մէկ Օսմ. ուսկի, մատենադարանին յատկացնելու համար :
16. Կարուճ աղա Մ. Խսկէնտէրեան, Այնթապ, նովիրած է 4 կտոր Եկեղեցական թանկագին գրքեր :
17. Գուզուկեան Եղբարք, Այնթապ, նովիրած են մէկ տարուան «Ազատամարտ» :
18. Ռուբէն էֆ. Տավօեան, Այնթապ, նովիրած է մէկ տարուան «Մարմնամարզ» :
19. Արմենակ էֆ. Մէօթէմէտեան, Տէր եւ Տնօրէն «Յուսաբեր» ի Գահիրէ, նովիրած է օրինակ մը Յուսաբեր :
20. Հրանտ էֆ. Մամուրեան, Արտօնատէր, օրինակ մը իր Իզմիրի «Դաշինք» էն :
21. Ամերիկահայ ուսանողական միութիւնը, օրինակ մը «Նախընծայ» :

ՀՆՈՒԹԵԱՆՑ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Ճեմարանիս ուսանողութիւնն ու բարեկամները ձեռնարկած են հիմք դնել հաստատութեանս յատուկ Հնութեանց պզտիկ թանգարանի մը, որուն սիրայօժար կը նուիրեն ամէն տեսակ Հնութիւններ :

Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է տեղւոյս ազգայիններէն Աւետիս էֆ. Մէմերճեանի նուիրած յունարէն արձանագրութեամբ կիսարձան մը, որ վերջերս գտնուած է Պալկըզ գիւղի մօտերը :

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

ՊԱՇՏՈՆԱՊԷՍ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍԸԸ

Ճեմարանիս Պաշտօնապէս բացման հանդէսը տեղի ունեցաւ 1913 Հոկտ. 13/26, Կիրակի օրը, տեղոյս Ազգային Լսարանի սրահին մէջ, Հայ Տառերու Գիտին 1500 ամեայ եւ Հայ տպագրութեան 400-ամեայ կրկին Յորելեաններուն առթիւ:

Ն. Ս. Օծութիւն, Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Հայրապետը, որ թեմական այցելութեանց առթիւ քաղաքս կը գտնուէր Սեպտ.ի սկիզբները, չը կարենալով մինչեւ հանդէսի օրը սպասել, պաշտօն յանձնած էր Գաղատիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Բարգէն Սրբազնին՝ նախագահելու բացման հանդէսին: Նորին Գերապատուութիւնը միանգամայն կը ներկայացնէր Ազգ. կեղոնական Վարչութիւնն ու Պատրիարքական Տեղապահը:

Հանդէսիս ներկայ կը գտնուէին Այնթապի երեք Հայ հասարակութեանց եկեղեցական, վարչական ու կրթական մարմինները, օտար կրթական հաստատութեանց ներկայացուցիչները եւ առ հասարակ երկունք հոծ բազմութիւն մը:

Առանց մանրամասնութեանց դիմելու ստորեւ նոյնութեամբ կը կը դնենք հանդէսի կարգացոյցը, որ ըստ բաւականի գաղափար մը կուտայ անոր ընդհանուր ուղղութեան եւ պարունակութեանը մասին:

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

Պաշտօնական Բացման Հանդէսը

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄՔ

ԳԱՂԱՏԻՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

Տ. ԲԱՐԳՔԻՆ ՄՐԲԱՉԱՆԻ

ԿԱՐԳԱՑՈՅՑ

Եղանակ Grand March

Մաղթանք Հայր Երկնաւոր

Բացման խոսք

Երգ Երբ որ բացուին

Ճեմարանի հաստատութիւնը, նը-
պատակն ու ծրագիրը.

Եղանակ Alla Rustica

Ճեմարանի միամեայ Տեղեկագիրն
ու ներկայ պէտաքիրը

Երգ Հայ մեռնից

Կաթողիկոսական Կոնդակ

Երգ Սիօնի վեճ բարձունենց

(Զօնուած Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Հայրապետին)

Քանի մը խոսք յանուն Ազգ. վար-
չութեան

Շնորհաւորականք

Եղանակ March

Ճեմարանիս Բացումը արդարա-
ցընող պատճառներ

Եղանակ Le Legret Valse

Ճեմարանի գրամագլուխն և նուի-
րատուներ

Վերջին խոսք և Օրհնութիւն

Violin, Cornet, Althorne,

Ուսանողութիւն

Գեր. Տ. Բարգէն Մրբազան

Երգեցիկ խումբ

Տեսուչ Փրօֆ. Արմենակ Զամիչեան
(Տեսուադպիր Հոգաբարձութեան)

Violin, Zithern.

Հրանի եփ. Սիւլահեան

(Առենադպիր Հոգաբարձութեան)

Երգեցիկ խումբ

Գեր. Տ. Փառհեն Ծ. Վարդ.
(Նախագահ Հոգաբարձութեան)

Ուսանողութիւն

(Զօնուած Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Հայրապետին)

Առաջն. փոխանորդ
Արժ. Տ. Յարութիւն Քինյ.

Արժ Տ. Ներսէկ Քինյ.

Violin, Zithern,

Բանախօսութիւն

Գեր. Տ. Բարգէն Մրբազան

Violin, Cornet, Althorne,

Յ. եփ. Դազարեան

(Ա. Պետ Հոգաբարձութեան)

Գեր. Տ. Բարգէն Մրբազան

1913 Հոկտեմբեր 13/26 Կիրակի

Ա.ԶԳ. ԼՍՍ.ԲԱՆ, Այնթապ

ՇՆՈՐՀԱԿՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ ՈՒ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Ճեմարանիս պաշտօնապէս բացման հանդէսին առթիւ հետեւեալ շնորհաւորական հեռագրերն ու նամակներն ընդունուած են, որոնք ուղղուած են հանդէսիս Գեր. նախագահին:

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՅՈՑ ՎԵՀԱՓԱԼ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ
Էջմիածին

18 Հոկտ. 1913

«Շնորհաւորում ենք Կիլիկիան ճեմարանի բացումը, մաղթում ենք բարդաւաճում, օրնում ենք բոլորիդ»:

Կերպ Կարողիկոս Ս. մենայն Հայոց

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐքԱՐԱՆԻ

Կ. Պոլիս

10 Հոկտ. 1913

«Կիլիկիան մէքթէպինին բէսմի քիւշատընտա թարաֆըմըզտան վէ Մէջիսի Մուխթէլիթ նամընա տախի հազրը պուլունմանը թալզիյէ օլունուր»:

Գալիմմազամ Փարբիգ Ճեմարանեան

ՀԵՌԱԳԻՐ ՍՍՈՑ ԿԱԹՈՂԵԿՈՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԻՆ

ՈՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԳԻՒԱՆԱՊԵՏԻՆ

Սիս

13 Հոկտ. 1913

«Հուրուֆաթ վէ մաթպուաթըմըզըն սէնէի տէվրիյէլէրինէ միւսաւորք Կիլիկիան ճեմարանը բէսմի քիւշատընտան տօլայը ումում Այնթապէհալիսինի թէպիգ վէ մուլաֆփաղիյէթ թէմէննի էտէրիգ»:

Թաիպ Գիւս, Եպիսկոպոս Նդիտէ

ՀԵՌԱԳԻՐ ՏԻԱՐԱՆ ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆԻ

New York

Oct. 26, 1913

«Congratulate heartily inauguration of Institution».

Karagheusian

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Արտագին կը շնորհաւորեմ ճեմարանի պաշտօնական բացումը:
Գարակէօգեան

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿՈՒՄԲԻՆ

Boston

Oct. 25, 1913

“Djemaran's friends congratulate inauguration, wish prosperity..
Kurkdjian

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ճեմարանի բարեկամները կը շնորհաւորեն անոր պաշտօնական բացումը և կը մաղթեն բարդաւաճում:

Քիւրքնեան

ՇՆՈՐՀԱԿՈՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿ ԳԵՐ. Տ. ՆԵՐՍԵՅ
ԵՊԻՍԿ. ԴԱՆԻԵԼԵԱՆԻ

Հալեպ

6 Հոկտ. 1913

Հոգաբարձութիւն Կիլիկիան ճեմարանի

Այնքապ

Ատացած եմ Ձեր Սեպ. 25 թիւ հրաւիրագիրը Կիլիկիան ճեմարանիդ բացման հանդէսին ներկայ գտնուելու, կը ցաւիմ ըսել սակայն թէ հիւանդութեանս պատճառով ու բժշկական խորհուրդով Վեհափառին հետ իսկէնստէրուն մեկնելու սահիպուեցայ, որով զրկուեցայ այդ գեղեցիկ հաճոյքը վայելելու բաղդէն, ներկայ չկարենալ գտնուելով նոյն հանդէսին:

Կիլիկիան ճեմարանիդ հաստատութեան իրը գաղափարը յից ցողներէն մին, որքան սիրելի էր արդարե հոդ ներկայ գտնուիլ, բայց վստահ եմ Այնթապցի թէ եկեղեցական Ս. Հարք և թէ Պատ. Հոգաբարձութիւնդ համոզուած են որ ես սրտով և հոգիով հոդ ներկայ եմ և միշա պիտի ըլլամ, քանի որ իմ սրտին և զգացման մօտիկ է ան, աարիներու գեղեցիկ երազը որ այսօր իրականացած ու մարմին է առած մեր Այնթապի կըրթաէր Ս. Հարց և ազգայիններու անվհատ ու եռանդուն ջանքերուն շընորհիւ, որոնք իրենց նիւթական և բարոյական բոլոր ջանքերը ի սպաս գրին այդ վսեմ կրթմական գաղափարին իրականացման: Ընդունեցէք մեր և Հալէպի մասնաճիշդին մահճակալ նուէրը իրը ապացոյց մեր անվերծ հաւմականաց և աջակցութեանց: Տէրը անսասան պահէ այդ նորահաստա կրթական յարկը, օրհնէ անոր սատարողները. կը մաղթեմ որ բարձրեալն Աստուած այդ հոգիի ու մտքի տաճարը յարատեւութեան ու յառաջիմութեան մէջ պահէ ջամբելու համար Կիլիկիան ապագայ սերունդին մտքի ու սրտի մոնունդը, ու Այնթապը մնայ ու ըլլայ յաւէտ Սիսուանիս կրթական վառարանին անշիջանելի ջահը:

Ողջունիւ ջերմագին սիրոյ միամ

Առաջն. Հալէպի

Ներսէ Սպակ. Գանիելեան

ՀԱԼԵՊԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐՄԱՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Հալեպ

12 Հոկտ. 1913

«Հիմքմաթը մասրուֆէնին սէմէրէ ի պահիրէսի օլարագ վիճուալը թէ՛սի ճիւմէջէ պա՛խ ի մէֆիսէրէթ օլան կիլիկիա Տարիւլ մուալիմիյնինին րէսմի քիւշատընա միւսատըֆ եէօվմի մէսէտէթի թէպրիք, տէս վամը թէմէնակյաթըլա թէշրիք ի մէսէրրէթ էլլէրիդ»:

Հալեպ էրմէնի միլէթի նամընա
Մէրխասա Վէքիլի
Փափա Արքին

ՀԱԼԵՊԻ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Հալեպ

12 Հոկտ. 1913

«Մէքթէպինիզին մէրասիմ ի քիւշատընը թէպրիք, իսթիգալը միւսմիրէ թէմէննի էտէրիզ»:

Հալեպ Շէօպէսի
Ճիւմնեան Ճիյէրնեան Պարամեան

ԿԻՒՐԻՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԳԵՐ. Տ. ԽՈՐԷՆ ԵՊԱ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

Կիւրին

12 Հոկտ. 1913

«Եմալընա պի նազիր վէ կիլիկիան էրմէնիլէրին մապին իւլ իփթիսարը վէ էվլատը վաթանըն թէրազգընա քեամիլ օլան մէքթէպի ի ալինիզին րէսմի քիւշատընը թէպրիքէ միւսարաաթ էտէրիզ»:

Կիւրին Մէրխասասը
Խորէն

ԿԱԹՈՂԻԿԱՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ

ԳԵՐ. Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԵԼ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱՐԱՆՅԻԼԵԱՆ

Զէյթուն

15 Հոկտ. 1913

«Ճեմարանըն րէսմի քիւշատընը թէպրիք վէ մուվաֆֆագիէթի քեամիլէ թէմէննի էտէրիմ»:

Մէրխասա
Յովհաննէս

ԱՌԱՋՆ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ ԳԵՐ. Տ. ԽՈՎԱՏՈՒԻՐ Ծ. ՎԱՐԴ.

Մարաւ

12 Հոկտ. 1913

«Միլէթիմիզէ չէրէֆ ի կիրանսպէհա, էվլատը վաթանըն թէֆէմիւզ վէ թէրազգընա մէտար ը եէկեանէ օլմագ իւզրէ, Այնթապտա թէ՛սիս պույուրըլան մէքթէպի ալինին րէսմի քիւշատընտա հազըր պուլունմագ իպալընա քէսրէթ ի ումուրը ը մէմուրէմիլ մանի՛ օլտըզը կիպի մէտու մէօթէպէրանըլը տալսի փուրսաթեապ օլամատըզարընտան, Այնթապէ էրմէնիլէրինին միլէթձէ մէսէրրէթ ի ուզմա օլան չու մուվաֆֆագիէթ վէ ուլուվը հիմմէթէրինսէն տոլայը պէյանը մէմնունիյէթ վէ մէքթէպի ի մէզգ քիւրին տէվամ վէ ՚իլասը իսիւն էտ'յէի մախսաւէ թէլավէթիյէտ արզը թէպրիքեաթ օլունուր»:

Վէքիլի Մէրխասա
Թահիպ Խաչառուր

ԱՌԱՋՆ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ Ա.ՐԺ. Տ. ԱՐՍԵՆ ՔՀՆՅ.

Ատանա

12 Հոկտ. 1913

«Մէքթէպին քիւշատընը միլի մէծալիս նամընա թէպրիք վէ մուվաֆֆագիէթի քեամիլէ թէմէննի էտէրիմ»:

Մէրխասա Վէքիլի
Արուեն

ԱՌԱՋՆ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ Ա.ՐԺ. Տ. ԳՐԻԳՈՐ ՔՀՆՅ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Խսկենսկրուն

13 Հոկտ. 1913

«Իիյասէթ ի ֆազիլանէրինտէ կիլիկիան մէքթէպի քիւշատ րէսմինի թէպրիք վէ իսթիտատը միւթէրազիսինտէքի թէմէնիյաթը տախանէմի թագտիմ իլէ պէրէքեաթ ը փէտէրանէրի միւսմէրհամ տըր»:

Խսկենսկրուն էրմէննի Մէրխասա Վէքիլի
Փափա Գրիգոր Մինասեան

ԱՌԱՋՆ. ԳԵՐ. Տ. ԱՐՏԱԿԵՍՅ. Ծ. ՎԱՐԴ.

Ուրժա

13 Հոկտ. 1913

«Վագթըն ատէմ ի միւսաատէսինտէն կիլիկիան մէքթէպինին րէսմի քիւշատընտա հազըր պուլունամատըզըմտան թէշէպիւսինիպի պիթթէպ-ըթիք հիւն ի մուվաֆֆագիէթիէ տէվամը թագարըուրընտայըըմ»:

Մէրխասա
Արաւազպ

ԱՐԺ. Տ. ԵԶՆԻԿ ՔԱՀԱՆԱՅ

ԶԵՂՈՒՄ

14 Հոկտ. 1913

«Գոլէճինիզին զինէթինի թէպրիք էտէրիմ» :

Փափազ Եզնիկ

ԱԶԴԱՅՑԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԴԱՂԱՍԻՈՅ

ԷՆԿԻՒՐԻՒ

13 Հոկտ. 1913

«Երմէնի հուրուֆաթ վէ մաթպա'ասընըն սէնէ ի տէվրիյէ զիյնէթի պէցիւք քիլիսատա վալի ի վիլայէթ տախի հազըր պուլունտըզը հալտէ վէք փարզագ սուրէթտէ իճրա օլունառու . շու սրբատա հուզուրընըզտան մահրումիյէթ մուճիսի ի մահզունիյէթ իսէտէ օրաճա ալի պիր թէշէպպիւս րիյասէթինտէ պուլունմազլըզը մուճիսի չէրէք վէ մահզուզիյէթ տիր . Մուվաֆագիյէթլէրինի թէմէննի վէ արզ ը թէպրիքեաթ էտէրիդ» :

Քեաթիսի ի Ռւմումի Մէճիս ի Ճիսմանի Ռէխիսի

Սուլքանեան Քիւլիաննեան

Գոմիսիօնը մախսուս Ռէխիսի

Արմեննեալ

ՄԻԱՅԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ՇՐՋԱՆԱԿԻ

ՏԵՍՈՒՉ ՄԻՔԱՅԵԼ էֆ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

Մերսին

12 Հոկտ. 1913

«Զ'կրնալ գալուս ցաւակցութիւնու կը յայտնեմ: Յանուն Միացեալի կիլիկեան վարժարանաց, Ճեմարանին բացումը չնորհաւորելով անկեղծ մաղթանքներս կ'ուղղեմ» :

Նարանեան

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՊԻՐԵՇԻՔԻ

Պիրենիք

12 Հոկտ. 1913

«Կիլիկիա Տար իւլ մուալիմինինին րէսմ ի քիւշատընը թէպրիքէ տէվամ վէ պազասը իշխն թէմէննիյաթտա պուլունտըզ» :

Պիրենիք Էրմէնի Թաղական Խորհուրդու

ՀԱՍԱՆ ՊԵՅԼԻԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՊԱՇՏՈՆԵԱՅ ԽՈՐԷՆ էֆ.

ԵՒ ԿԻՐԱԿՈՍ էֆ. ՔԻՇԻՇԵԱՆ

Հասան Պէյլի

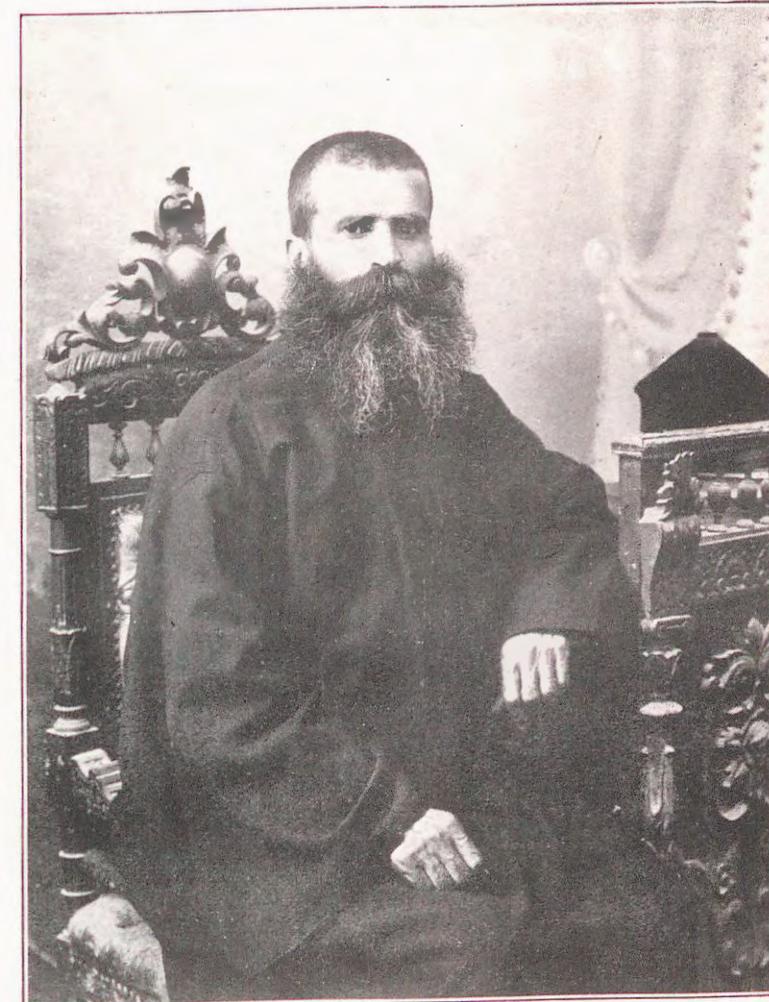
12 Հոկտ. 1913

«Մէքթէպ ի Փէյզ մէքսէպինիզին քիւշատընը թէպրիք, թէրագգըր թէմէննի էտէրիդ, պէշ՝ թարափըմտան, պիր՝ Գութուճեանտան, պիր՝ էյթամտան ճէմ'ան եէտի լիրա փօսթատա» :

Հասան Պէյլի էյթամիսանէ

Մէմուրը ԽՈՐԷՆ

Կիրակոս Քէօիօնան

ԳԵՐ. Տ. ՓԱՌԵՆ Մ. Վ. ԿԱՆՅԵՑԻ

Նախագահ Հոգարաբութեան եւ Բարերար Կիլիկեան ձեմարանի

ՀԱՅՀՆԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ ՏՆՈՐԷՆ ՍՍՐԱՖԵԱՆ Էֆ .

Հանրու

12 Հոկտեմբերի 1913

«Զիյնէթի ալիւրինի թէպրիքէն , միւէսսապը մուգատտէսէ խուսացնուա թէմէննիյաթըն զապուլու միւսթէրհամ արը» :

Ելթամիսանէ միւտիւրի
Սարաֆեան

ՆԱԳԱՐԵԹ ՀԻՄԻ ԷԹԻՆԾԻ

Խովիր

12 Հոկտեմբերի 1913

«Մէքթէպին րէսմի քիւշատընը թէպրիք վէ թէրագղըյաթը միւթէ-
վալիցէ իլէ թէ'ալիսինի թէմէննի էլլէրիմ» :

Նազարեթ Հիւմի

ՏԻԱՐՔ ՃԼՊԷՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ՏՈՔ . Ն . ՔԵԶԵՃԵԱՆ

Գահիրէ

12 Հոկտեմբերի 1913

«Կիլիկիան ճեմարանի բացումը չնորհաւորելով յաջողութրւն կը-
մաղթենք» :

Ճեպէճեան, Քեչեճեան

ՆԱԳԱՐԵԹ Էֆ . ՌԻՄԶԻ ՖԼԱԹԼԳՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս

12 Հոկտեմբերի 1913

«Ճեմարանիդ բացումը չնորհաւորելով յարատեւ յաջողութիւնն կը-
մաղթեմ» :

Ռէմզի

ՄԵԼՔՈՆ Էֆ . ՀԱԳԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Մարատ

12 Հոկտեմբերի 1913

«Թէ՛սիսի մուճիսի ի մէսէրէթ օլան Կիլիկիան մէքթէպինին հիւսնի-
մուվաֆագիյէթ տափրէսինտէ տէվամ վէ իսլամընը թէմէննի իլէ , րէսմի
քիւշատընա՝ ատէմ իշթիրաքըմտան տօլայը պէյանը թէ՛սսիւֆ էլլէրիմ» :

Նազարապետեան

ՄԻՍԱՔ Էֆ . ԳԱԳԱՋԵԱՆ

Ատանա

13 Հոկտեմբերի 1913

«Ճեմարանի բացումը գրական մհծ Յորելեանի հետ սրտաբուղի-
մաղթանքներով կը չնորհաւորեմ» :

Միսաք Գագագեան

ՕՆՆԻԿ ԷՖ. ՄԱԶԼՈՒՄԵԱՆ

Հալեպ

«Կիլիկեան ձեմարանիդ սրտանց կը ցանկամ ուսկի Յորելեան, խոստանալով աջակցութիւն»:

13 Հոկտ. 1913

Մազլումեան

ՏԻՎՐՔ ԽԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԽԱԼԵԿԵՐՈՒՆ

12 Հոկտ. 1913

«Ծնորհաւորելով ձեմարանիդ բացման հանդէսը, մաղթենք որ դա գինի մի նոր դարագլուխ կիլիկեան կրթական վերածութեան»:

Խաչատուրեան Խղբարք

ՀԱՍԱՆՊԵՅԻԿՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Հասանպեյիկ

11 Հոկտ. 1913

«Զիյնէթինիզտէ պուլունամայաճաղըմա մա'էթթէսսիւֆ տար իւլ մուալիմինին քիւշատընը թէպիք, տէվամընը էզ ճան ու տիլ թէմչնին էլէրիմ. Պաղչէ փօսթասըլլա պէշ լիրա թագախմ էլլէրիմ»:

Քիւչիւմ Սարին Քէփեսեան

ՈՒՐՑԱՅԻՆ ԻՄԻՐՁԵԱՆ ԷՖ.

Ուրժա

13 Հոկտ. 1913

«Մազուրէն իճապէթտէն մահրումիէթիմէ միւթէ՛էսսիւֆիւմ, կիլիկեան մէքթէպինին ըէսմի քիւշատ թէշէպիւսաթընըզը պիթթէպիք հիւսն ի մուվափաղիյէթէ աէվամը թէմէննիյաթընտայըմ»:

Խմիրգէեան

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Բաց ի վերոյիշեալ հեռագրերէ, ընդունուած են նաեւ շնորհատուական նամակներ հետեւեալներէ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

1. Bostonէն՝ Տիարք Վ. Ֆիւրենեան, Ա. Պ. Սկլեան, Ա. Ն. Նազարերեան, Թ. Գ. Ղազարեան, Մ. Ն. Նազարերեան:

2. New York էն՝ Տիարք Գրիգոր Եւ Գեորգ Ա. Սարամեան:

3. Worcester էն՝ Տիարք Արմենակ Ա. Գասարենեան:

ՆԳԻՊՏՈՍԵՆ

Տիարք Ճեպինեան Եղբարք:

ԿԻԼԻԿԻԱՑԻՆ ՈՒ ՇՐՋԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

1. Քիլիսէն՝ Տիարք Թորոս Չաղլասեան:

2. Մարտէն՝ Տիարք Մելիոն Պապիկեան:

3. Հասանպէլին՝ Տիարք Խորեն Գուրունեան, Ազգ. Որբանոցի ութերն ու որբուհիները Եւ Տիարք Յարուբին Մրապոնեան:

4. Խառնը ի Թաղական Խորհուրդը:

5. Պիրենիքի Թաղական Խորհուրդը:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճեմարանիս Պաշտօնապէս Բացման Հանդէսին Առիրի

Հաստատութեանս համար անձեռնմխելի դրամագուլս մը գոյացնելու նպատակաւ, բացման հանդէսին մէջ հանգանակութիւն մը կատարուած է, որուն սիրայօժար մասնակցած է տեղույս Հայութիւնը: Այս առթիւ կիլիկեան ուրիշ քաղաքներէն եւ ազգայիններէն եւս նույրները ընդունուած են:

Ստորեւ կը դրուի նուիրատուներու ամբողջական ցանկը, որու մէջ դրուած են նաեւ «Կտակներ Եւ Նուիրատուութիւններ» հատուածին տակ յիշուած նուիրատուներու անունները :(*)

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՑԱՆԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒ

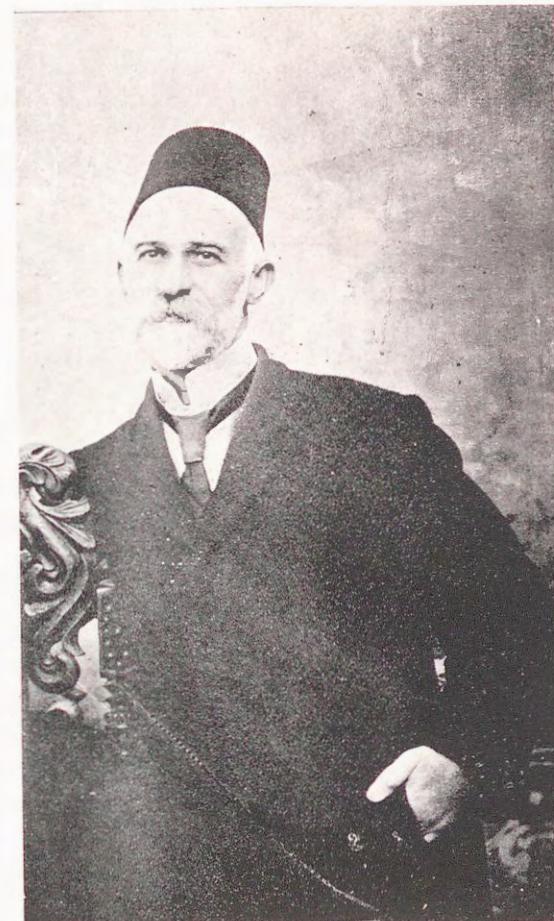
Լ. 0. Դր.

1. Գեր. Տ. Բարգէն Մրբազանի մատենադարանը	500
2. Գեր. Տ. Փառէն Ծ. Վրդ. կիանքի ապհզգրթիւնը .	220
3. Գեր. Տ. Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Գարանֆիլեան (Զէյթուն)	1
4. Արժ. Տ. Մովսէս Քհնյ. Ժամակոչեան	50
5. Արժ. Տ. Գարեգին » Պօղարեան	2

Փոխադրելի 773

(*) Տիարք Մարկոսեանի նուիրատուութիւնը չէ դրուած այս ցանկին մէջ, հանդէսին վերը նուիրատուած ըլլալուն:

	Փոխադրեալ	Լ. Ր. Ո. Ր. Ե.
6. Արժ. Տ. Ներսէս Քհն. Թավուգճեան	773	1
7. Արժ. Տ. Սահակ » Մոմճեան (Քիլիս)	1	1
8. Արժ. Տ. Յովհաննէս » Էթոմէքճեան (Հալէպ)	1	1
9. Արժ. Տ. Կարապետ » Կիւղիւզեան	.50	
10. Մարգիս էֆ. Կ. Նազարեան	1000	
11. Դալուստ » Ղազարեան	200	
12. Կարապետ Պէյ Նազարէթեան	160	
13. Տէր և Տիկին Գէորգ Ն. Պարեանի կեանքի ապհովութը.	110	
14. Մելքոն էֆ. Հազարապետեան (Մարաշ)	50	
15. Թորոս և Մանուկ էֆ. Սահակեան	50	
16. Ներսէս էֆ. Միւլահեան	25	
17. Ռուբէն » Միւլահեան	18	
18. Հրանտ » Միւլահեան	15	
19. Մահակեան (Մահակ, Լեւոն, Երուանդ) Եղբարք	15	
20. Նազարէթ էֆ. Մանուշակեան	10	
21. Գէորգ էֆ. Միւրէքեան և Արդիք	10	
22. Գալուստ և Ռուբէն էֆ. Պորզակեան (Վարդ)	9	
23. Յակոբ էֆ. Համակեան	6	
24. Նուրիճան էֆ. Նիղիպետեան	6	
25. Տիկին Մարգրիտ Թ. Սահակեան	5	
26. Կիրակոս էֆ. Քէշիչեան (Հասանպէլիս)	5	
27. Յարութիւն էֆ. Քէշիչեան (»)	5	
28. Գէորգ » Թօփապաշեան	5	
29. Մանուէլ » Թօփալաշեան	5	
30. Յովհաննէս » Խաչիսաշեան	5	
31. Գէորգ » Հոռոմինան	5	
32. Կարապետ » Եազըճեան	5	
33. Առաքել » Ե. Առաքելեան	5	
34. Մինաս » Պէտիրեան	5	
35. Յովհաննէս » Խաչատուրեան և Արդիք	5	
36. Մելքոն » Պապիկեան (Մարաշ)	4	
37. Արմենակ » Զամիչեան	4	
38. Դաւիթ » Պարտումեան	3	
39. Յարութիւն » Արապանլեան	3	
40. Մերովը » Քէշիչեան	2	
41. Արրահամ » Մթամպօլիս	2	
42. Միհրան » Վարդապետեան	2	

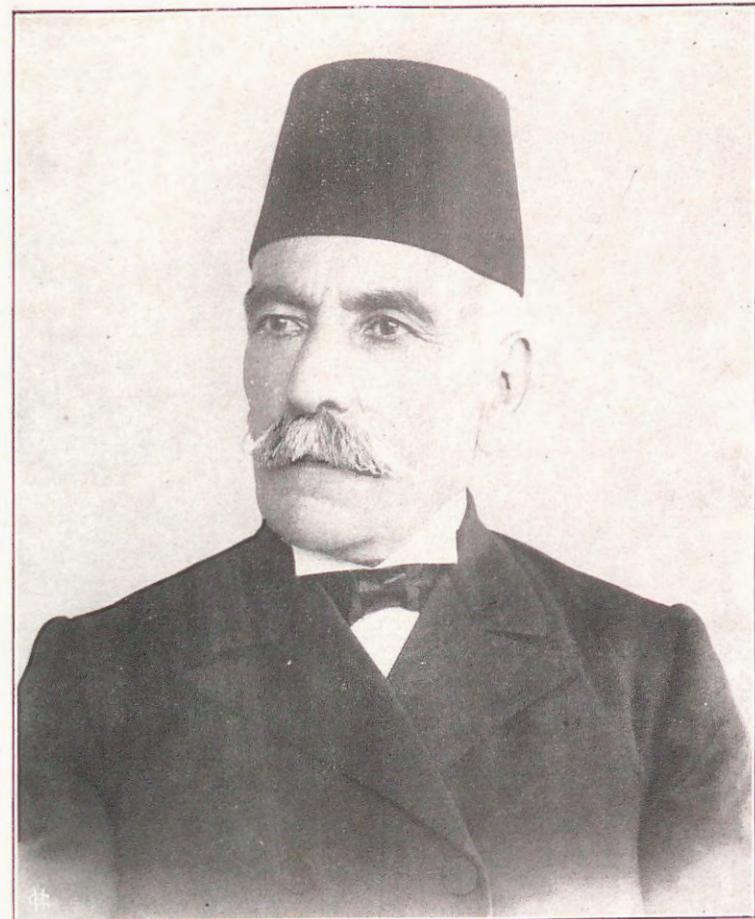
ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՅ ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Պարսկական Հիւպատոս
Բարերար Կիլիկեան Ճեմարանի

<i>Փոխադրեալ</i>	<i>Լ.ր.</i>	<i>Ղ.րc.</i>
	2535	.50
43. Յարութիւն էֆ. Ամմիեան և Որդիք	2	
44. Կարուճ » Մերձանեան	2	
45. Կարապետ » Աբանեան	2	
46. Եղիշէ » Բարսեղեան	2	
47. Գողմոս » Զէօփճեան	2	
48. Օրիորդ Մարիամ Ալաճաճեան	2	
49. Գէորգ էֆ. Գուղովկեան և Եղբարք	2	
50. Գէորգ » Թովմասեան	1	.50
51. Կարապետ էֆ. Պէրղուտեան	1	.50
52. Արամ էֆ. Վարդանեան	1	.50
53. Խորէն » Գութուճեան (Հասանպէլի)	1	
54. Ազգ . Որրանոցի երկսեռ Սանունք (Հասանպէլի)	1	
55. Մովսէս էֆ. Գաղանճեան	1	
56. Յարութիւն էֆ. Կ. Նազարեան	1	
57. Գէորգ էֆ. Պօչկէղնեան	1	
58. Յարութիւն էֆ. Սրապոնեան (Հասանպէլի)	1	
59. Սարգիս էֆ. Սապոնճեան	1	
60. Մուրատ » Մուրատեան	1	
61. Նազար » Այվաղեան	1	
62. Գէորգ էֆ. Տօրպագեան	1	
63. Եագուպ էֆ. Պէրղուտեան	1	
64. Յակոբ էֆ. Յ. Գաղանճեան	1	
65. Սրմնակ էֆ. Պաղտասարեան	1	
66. Սատուածատուր էֆ. Տէմիրճեան և Որդիք	1	
67. Կարապետ էֆ. Գարզաեան	1	
68. Ներսէս էֆ. Պարոնեան	1	
69. Միհրան » Հալլաճեան	1	
70. Նազարէթ էֆ. Ռէմզի Ֆըսթըգճեան (Կ. Պոլիս)	1	
71. Յովհաննէս » Սաաթճեան	1	
72. Տէր և Տիկին Դազարս Դպիկեան	1	
73. Յովհաննէս էֆ. Ն. Նազարեան	1	
74. Ստեփան էֆ. Բէշիշեան	1	
75. Լեռն » Գէորգեան	1	
76. Յովհաննէս » Փիրանեան	1	
77. Յարութիւն էֆ. Պաղտասարեան և Որդիք	1	
78. Կարապետ » Արուսեան	1	
79. Տիկին Աննիկ Քիւփէեան	1	

Փոխադրեալ	Լ.ր.	Ղ.ր.	Փոխադրեալ		Լ.ր.	Ղ.ր.	Փոխադրեալ		Լ.ր.	Ղ.ր.
			2581	2603.—			2603.—	290		
80. Աւակ էֆ. Պաղտասարեան		1			113.	Աւետիս	» Յ.	Համալեան		47.20
81. Նազարէթ էֆ. Այցեան		1			114.	Յարութիւն	» Գավաֆեան			47.20
82. Սարգիս » Զ. Թօփալեան		1			115.	Մանուէլ	» Կէտիկեան			47.20
83. Մանուէլ » Համալեան		1			116.	Արտաչս	» Շիլ Յակոբեան			47.20
84. Նազար » Պէտիրեան		1			117.	Յակոբ	» Արտանեան և Որդիք			47.20
85. Կարապետ » Մուղամեան		1			118.	Քրիգոր	» Քիւփէլեան			47.20
86. Միսաք » Բագուպեան		1			119.	Տիկին Կարապետ	Եազգժեան			47.20
87. Ենովլք » Բանճարճեան		1			120.	Օրիորդ Հրանոյշ	Թահթաճեան			47.20
88. Պարոյր » Պաղտօեան		1			121.	Տիկին Հայկանոյշ	Բարսեղեան			36.—
89. Թորոս » Դրաճեան		1			122.	Արբահամ	Էֆ. Պէտիրեան			31.35
90. Միհրան » Ա. Նիզմալիեան		1			123.	Յովհաննէս	» Աըվաճեան			31.35
91. Արտաչս » Գանտահարճեան		1			124.	Նշան	» Տ. Պետրոսեան			31.35
92. Տիկին Ազնիւ Ն. Միւլահեան		1			125.	Յովհաննէս	» Ա. Համալեան			31.35
93. Օրիորդ Հայկուհի Կիւլէսէրեան		1			126.	Ամբատ	» Ղաղէլեան			25.—
94. Աւետիս և Արմենակ էֆ. Ճէպէճեան		1			127.	Անդրաք	» Պալմանուկեան			25.—
95. Յակոբ էֆ. Գարամանուկեան		1			128.	Եազգարէթ	» Թէճիրեան			25.—
96. Նաում » Տաշօեան		1			129.	Օրիորդ Ազնիւ	Պապաեան			25.—
97. Յակոբ էֆ. Մուրատեան		.50			130.	Յովհաննէս էֆ. Գ.	Դրաճեան			24.—
98. Վահէ » Դարբինեան		.50			131.	Տիկին Արբուհի	Գաղաճեան			24.—
99. Սինան » Պալեան		.50			132.	Օրիորդ Արուսեակ	Մոմճեան			24.—
100. Զէօփճեան եղբարք		.50			133.	Յարութիւն	էֆ. Գուգուկեան			23.30
101. Աւետիս էֆ. Խանդէտեան և Ընկ.		.50			134.	Գրիգոր	էֆ. Արագոնեան			23.30
102. Ենովլք » Ալթունեան		.50			135.	Ռուբէն	» Պարսամեան			23.30
103. Դալուստ » Ռոկերիչեան		.50			136.	Յակոբոս	» Տէմիրճեան			23.30
104. Յարութիւն էֆ. Սթամպոլիեան		.50			137.	Երէցկին Տիկին Անկ.	Մոմճեան			23.30
105. Գէորգ էֆ. Պըչաքճեան		.50			138.	Եկրսէս	էֆ. Քիւփէլեան			23.30
106. Յովհաննէս էֆ. Պոսնեան		.50			139.	Իսկէնտէր	» Իսկէնտէրեան			23.30
Օսմ. ոսկի		2603.—	Հնրացիկ դրամ		140.		Գէորգ	» Զուլճեան		23.30
Ղ.ր. Փր.			Ղ.ր.		141.		Աստուր	» Եազգուպեան		23.30
107. Տիկին Հայկանոյշ Յ. Առաքելեան		50.—			142.	Գէորգ	» Ա. Սիւլահեան			23.30
108. Յարութիւն էֆ. Եազգուպեան		50.—			143.	Եղիա	» Ապէճեան			23.30
109. Յովհաննէս » Գ. Արտանեան		47.20			144.	Արբահամ	» Յ. Սէրայտարեան			23.30
110. Թորոս էֆ. Յ. Թահմաղեան		47.20			145.	Գրիգոր	» Գ. Տաղլիեան			23.30
111. Յարութիւն էֆ. Ա. Նաշալեան		47.20			146.	Արթօ	» Գաղաճեան			23.30
112. Յարութիւն » Բանճարճեան		47.20			147.	Յարութիւն	» Ա. Նազարեան			23.30
Փոխադրելի		2603.— 290	148.		149.		Յովհակիմ	» Յ. Պագգալեան		23.30
Փոխադրելի			149.		Մովսէս		» Ա. Պէղճեան			23.30
Փոխադրելի			Փոխադրելի		2603.— 1409.10					

			Դրւ.Փոյ.
		<i>Փոխադրեալ</i>	2603.— 1409.10
150.	Ներսէս	Էֆ. Կ. Հացիկնեան	23.30
151.	Սարգիս	» Սարգիս Թօսունեան	23.30
152.	Յակոբ	» Թովմասեան	23.30
153.	Գէորգ	» Միսիրեան	23.30
154.	Տիկին Կիւլենիս	Միսիրեան	23.30
155.	Գասպար	Էֆ. Փիլաւճեան	23.30
156.	Եագուլլ	» Լթմէքնեան	23.30
157.	Յակոբ	» Պուրունսըզեան	23.30
158.	Յակոբ Էֆ.	Գալպէնճեան	23.30
159.	Տիկին Աղնիւ	Պէրզուտեան	23.30
160.	Օրիորդք	Աղնիւ և Խակուհի Մոմճեան	23.30
161.	Տիկին Արրուհի	Հոռոմեան	23.30
162.	Օրիորդ	Ովսաննա Թահթաճեան	23.30
163.	Խաչատոր Էֆ.	Գալվաֆեան	12.20
164.	Օրիորդ	Աղնիւ Սանոսեան	11.35
165.	Աւետիս	Էֆ. Ապաղաեան	11.35
166.	Աւետիս	Էֆ. Գաղանճեան	11.35
167.	Հանգանակութենէ մը		9.—
168.	Պիրէնիկի ազգայիններէ հաւաքուած		5.—
		<hr/> 2617.— 1766.05	
		<hr/> 13.— 1657.20	
		<hr/> 0մ. Ռակի 2630.—դրւ.108.25	

ԳԱԼՈՒՏ Էֆ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Բարեկար Կիլիկեան ձեմարանի

ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽԻՆ

ՀԱՆԳԱՆԱԿԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

՚ի նպաստ ձեմարանիս անձեռնմխելի դրամագլխին հանգանակութիւն մ'ընելու նպատակաւ չոզարարձութեան կողմէ կազմուած է հանգանակիչ յանձնաժողով մը , բացման հանդէսէն առաջ :

Սոյն Յանձնաժողովը կազմուած է հետեւեալներէ .

Գեր. Տ. Բարգին Ս. Եպիսկ. Կիւլէսէրեան՝ Նախագահ
Ազն. Կարապէս Պէյ Նազարէրեան
Ազն. Գալուս Էմ. Ղազարեան
Տեսուչ Արմենակ Էմ. Զամիշեան

Յանձնաժողովը՝ բացման հանդէսին առթիւ բաւական դիմումներ ըրած է ու պիտի շարունակէ իր դիմումները :

Կիլիկեան բոլոր թեմերու ազգայիններն , իբրև նախանձախնդիր Կիլիկիոյ ազգային կրթական ու եկեղեցական յառաջդիմութեան , վստահ ենք թէ պիաի բերեն իրենց մասնակցութիւնը , ապահով հիմերու վրայ դնելու համար ամբողջ Կիլիկիոյ զարգացումին նուիրուած Կիլիկեան ձեմարանը :

Անձեռնմխելի դրամագլխին ի նպաստ ո եւ է գումար կարելի է դրկել հետեւեալ հասցէով՝

Աջն. ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԵՅ ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ
Այնթապ.

Ք Ա Հ Ո Ւ Ա Ծ

Ճեմարանի Հիմնական Կանոնագրին

ՊԱՇՏՊԱՆ, ՊԱՏՈՒՈՅ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

1. ՊԱՇՏՊԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Առ նուազն չորս տարի շարունակելու պայմանաւ տարեկան 5 Օսմ. ոսկի վճարող ո եւ է ազգային անհատ կամ ընկերութիւն, Պատրիարքական կը նշանակուի եւ իր անունով աղքատիկ բայց ուշիմ ուսանող մը կը դաստիարակուի Ճեմարանիս մէջ : (Պատրիարքական համար նախապէս որոշուած 3 ոսկին կամ \$12ը, 5 Օսմ. ոսկիի բարձրացուցուած է, անքաւական ըլլալով ուսանողի տարեթոշակին ու գրենական ծախքերուն):

2. ՊԱՏՈՒՈՅ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Ճեմարանիս համար անձնապէս ու բարոյապէս մեծ ծառայութիւն մատուցանողներ, իրենց ծառայութեան համեմատ Պատրիարքակամ Բարերար Անդամ կ'արձանագրուին :

3. ԲԱՐԵՐԱՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Բարերար անդամներ կ'արձանագրուին հետեւեալ աստիճաններով՝ Ա. Մէկ անգամէն հարիւր օսմ. ոսկի տուողներ Բարերար կ'արձանագրուին :

Բ. Մէկ անգամէն երկու հարիւր ոսկի տուողներ Բարերար կ'արձանագրուին ու իրենց իւղաներկ պատկերը կը կախուի Ճեմարանի սրահին մէջ :

Գ. Մէկ անգամէն չորս հարիւր ոսկի տուողներուն՝ Բ. յօդուածի տրամադրութենէն զատ, Ճեմարանի շինքին մէջ մարմարեայ քարի մը վրայ, անունը կը փորագրուի իբրև Բարերար :

Դ. Մէկ անգամէն հազար ոսկի տուողին ալ կիսանդրի արձանը պիտի կանգնուի Ճեմարանի շինքին յարմար մի մասին մէջ :

Սոյն կանոնագրութեան համեմատ Ճեմարանիս բարերար անդամ արձանագրուած են հետեւեալ բարեսէր անձնաւորութիւնները :

ԲԱՐԵՐԱՐ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

ԳԵՐ. Յ. ԲԱՐԳԻՆ Ս. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԻՒԼԵՍԵՐԵԱՆ

Առաջնորդ Գաղատիոյ

Նիսգի. Ճեմարանի Բացման Հանդէսին և Անձնումիւնի Դրամազիլի Հանգանակիչ Յանձնաժողովոյ

ԳԵՐ. Յ. ՓԱՌԵՒՆ Ն. ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԿԱՍԵՑԻ

Նախագահ Հոգաբարձութեան

Տնօրին Ճեմարանի Դիշերօթիկի Բամնին

ԱԶԽ. ՏԻԱՐ ՄԻՀՐԱՆ ԴԱՐԱԿԻՇԵՆԱՆ

Դաճապետ Ամերիկայի Մանախումբին

ԱԶԽ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՅ ՆԱԶԱՐԵԹԵՆԱՆ

Պարկական Հիւպատու

Անդամ Ճեմարանիս Անձնումիւնի Դրամազիլի Հանգանակիչ Յանձնաժողովոյ

ԱԶԽ. ՏԻԱՐ ԴԱԼՈՒՏ ԴԱԶՄԵՐԵԱՆ

Հիմնադիր Բարերար Վարդանեան Կրարանին Այնուապի

Անդամ Ճեմարանի Անձնումիւնի Դրամազիլի Հանգանակիչ Յանձնաժողովոյ

ԱԶԽ. ՏԻԱՐ ՍԱՐԳԻՍ Կ. ՆԱԶԱՐԵՆԱՆ

Անդամ Բնդիկանուր Ժողովոյ Վարդանեան Ընկերութեան

ԱԶԽ. ՏԻԱՐ ՌԱՓԱՅԷԼ ՄՈՒԿՈՍԵՆԱՆ

Բարերար Կիլիկեան Ճեմարանի

ԱԶԽ. ՏԻԱՐ ՅԱԿՈԲ Ա. ԽՈԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

Անդամ Հիմնադիր Հոգաբարձութեան Կիլիկեան Ճեմարանի

(Հանգուցեալ 1912 Ապրիլ 6ին)

ԱԶԽ. ՏԻՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԴԻՈՐԴ Ն. ՊԱԼԵԱՆ

Բարերար Կիլիկեան Ճեմարանի

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՊԵՏՔԵՐ

Կիլիկեան ձեմարանը՝ իր գոյութեան երկամեայ կարճ շրջանին մէջ իսկ հանրային հետաքրքրութեան ու գուրգուրանքի առարկայ դարձած եւ բազմաթիւ համակիրներով ու աջակիցներով զօրացած, կը փակէ իր երկրորդ տարեշրջանը:

Ձեմարանի Վարչութիւնն այս առթիւ կը փութայ իր սրտագին շնորհակալութիւններն յայտնել բոլոր անոնց որոնք բարոյապէս ու նիւթապէս սատարեցին հաստատութեան բացման ու անոր երկամեայ փայլուն յաջողութեան:

Կիլիկեան թեմերու եւ Թուրքիոյ այլ կեղրոններու, արտասահմանի մերազնէից գործնական աջակցութենէն քաջալերուած՝ Վարչութիւնը աւելի եւս եռանդով պիտի վարէ իրեն վստահուած կրթական այս մեծ ձեռնարկը, որուն յաջողութեանն ու յարատեւութեանը համար աշխատիլ ամէն հայուն ու ի մասնաւորի ամէն Կիլիկեցիին աւագ պարտականութիւնն է:

Ձեմարանս աւելի եւս կատարելագործելու համար աչքի առջեւ ունինք կարգ մը խիստ կենսական առաջադրութիւններ, որոնցմէ գըլխատորները կը ներկայացնենք ստորեւ:

Ա. Ուսուցչական մարմինը պիտի զօրանայ յառաջիկայ տարի, ներկայութեամբ Տիար Արմենսակ Գասարճեանի եւ Տիար Գրիգոր Սարաֆեանի, որոնք իրենց համալսարանական ուսումները աւարտած ըլլալով այժմէն իսկ ուսուցչական պաշտօններ ընդունած են ձեմարանին մէջ, ինչպէս նաև ներկայութեամբ Հայերէնի մասնագէտի մը, որուն հետ բանակցութիւնք լրանալու վրայ են:

Իսկ յաջորդ տարի՝ ձեմարանին մէջ ներկայութիւնը պիտի վայելենք Տիարք Արամ Խաչատուրեանի, Գէորգ Սարափեանի^(*) եւ Յարութիւն Խաչատուրեանի, որոնց երեքն ալ ձեմարանին համար պատրաստուելու վրայ են Ամերիկեան համալսարաններու մէջ:

Բ. Բնագիտական ու Տարրաբանական աշխատանոցներն, որոնց

հիմը դրուած էր հաստատութեանս հետ միասին, հետզհետէ պիտի ունենան նորանոր յաւելումներ, նոյնպէս երկրաբանական, հանքարանական ու հաշխօսական պզտիկ թանգարանն, զոր ուսանողք հիմնեցին պիտի ճոխանայ Ամերիկացի բարեկամներու շնորհիւ:

Գ. Առաջադրած ենք ունենալ ձեմարանի յատուկ տպարան մը, ուսուցչաց աշխատութիւններն ի լոյս ընծայելու, ուսանողաց խմբագրած կէտէւ թերթը տպելու, ինչպէս նաև հաստատութեանս վերաբերեալ տպագրական գործերու համար: Այս նպատակի համար պէտք կայ 400-500 ուկիի:

Դ. Դպրոցական ներկայ շէնքը, զոր ճեմարանիս տրամադրելի ըրած է Վարդանեան Ընկերութիւննը, կարեւոր յաւելում մը ստացած է եռայարկ նոր շէնքի մը շինութեամբ, որ պատրաստ պիտի ըլլայ գործածութեան համար, յառաջիկայ Սեպտ.ին:

Սակայն պէտք է հիմակուընէ շեշտել թէ ներկայ շէնքն իր նոր յաւելումով մէկտեղ չպիտի կրնայ բաւարարութիւն տալ ձեմարանի պէտքերուն երկու տարի վերջ, ուստի անհրաժեշտ է որ յարմար գետնի մը վրայ նոր եւ ընդարձակ դպրոցական շէնքի մը ու գիշերօթիկի բաժնի մը շինութեան համար 5000 լիրայի գումար մը հայթայթուի:

Այս ու նման առաջադրութիւնները կատարելապէս ի գլուխ հանելու համար անշուշտ պէտք ունինք հանրային աջակցութեան: Համոզուած ենք որ Հայ ժողովուրդն իր բոլոր կարելի միջոցներով պիտի սատարէ ձեմարանիս յաջորդութեան ու յարատեւութեան: Վստահ ենք նաև որ, նոր բարերարներ պիտի գան ստուարացնելու ձեմարանիս բարերարներու պատկառելի շարքը:

(*) Գ. Գէորգ Սարափեան իր ուսումը աւարտած ըլլալով Գոլոմակիոյ համալսարանին մէջ, յառաջիկայ 1914-15 տարեշրջանին իսկ պաշտօն ստուանած է ձեմարանին մէջ.

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՎԱԻՐԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱՆ

ՍԱՐԳԻՆ Էֆ. Կ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Բարերար Կիլիկեան ձեմարանի

Ամերիկայի Այնթապցի Ռւսանողներուն Կողմէ

Այնթապի Ազգ. Գաւառկն. Ընդհ. Ժողովին Ռւդղուած
Նամակի Պատճենը

Արժանապատի Տեք Նախագահ

Մեծապատի. Տիար Ատենապես եւ Պատկ. Անդամ Ազգ.

Գաւառկն. Ընդհ. Ժողովոյ յԱՅՆԹԱՊ

Արժ. Տեք Հայր եւ Մած. Տիար,

Տարիներէ ի վեր Կիլիկիոյ մէջ Ազգ . բարձրագոյն վարժարանի մը
պէտքն զգալի եղած էք : Օսմանեան Սահմանադրութեան վերահաստա-
տումը այդ պէտքին անհրաժեշտութիւնը աւելի եւս չեշտեց : Ոչ միայն
զուտ ազգային գաստիարակութեան մը , այլ Օսմանեան երկրի հայ զա-
ւակներուն առջև բացուած անհամար պատեհութիւններու համապատաս-
խանող բարձրագոյն կրթարան մը , Կիլիկիոյ ամենակենսական պէտքերէն
մէկն է այսօք :

Այս կարգի բարձրագոյն կրթարանի մը գաղափարը շուրջ երեք
տարի առաջ Կիլիկիոյ ազգայիններու կողմէ ընդհանրապէս և Այնթապցի
հայոց կողմէ մասնաւորապէս լուրջ ուշադրութեան առարկայ եղած ու
նոյնիսկ գործնական քայլեր առնուած էին : Սակայն դժբաղդարար Ատա-
նայի տխուր դէպքն սոյն կարեւոր ձեռնարկին յետաձգումին պատճառ
եղաւ և հուսկ յետոյ Կիլիկիոյ մէջ տիրող թշուառութիւնը պահ մը մոռցնել
տուաւ ազգային յոյժ կենսական յիշեալ գաղափարաններն ու ձեռնարկներն :

Բայց բարեբաղդարար , Կիլիկիոյ մէջ սկսած կրթական այդ շար-
ժումը Ամերիկայի մէջ ժամանակին արձագանք դտած ըլլալով , Այնթապ-
ցիներու մէջ «կրթասիրաց» անուն համեստ կազմակերպութիւն մը գոյու-
թիւն առած է . նպատակ ունենալով «Այնթապու կամ Կիլիկիոյ յարմարա-
գոյն մի վայրին մէջ հիմնուելիք Ազգային բարձ. վարժարանի մը հաս-
տատման սատարել» , Վատահ ենք թէ սայն ընկերութիւնը պիտի յառաջանայ-
ու կարեւոր գեր մը պիտի կատարէ այս նպատակին իրազործումին մէջ :

Մէկ կողմէն բուն իսկ Կիլիկիոյ , միւս կողմէ Ամերիկայի ազգային-
ներու կրթական այս կարեւոր շարժումը , մեծ յոյսով և ողեւորութեամբ

համակած է ստորագրողներու սրտերը : Իրր բնիկ Կիլիկեցի շատ մօտէն հետաքրքրուած ըլլալով աղգային կրթական վերանորոգումի այս կենսական խնդրով , ամենանուիրական պարտականութիւնն համարեցինք մասնաւոր գումարումներ ունենալ ու լրջօրէն նկատողութեան առնել խնդիրը :

Այսօր համարձակութիւն կ'առնենք խնդիրը իր ամբողջութեամբ ներկայացնել պատկառելի Աղգային Գաւառական ժողովիդ ու ներկայ զրութենէն օրինակներ կը զրկենք Այնթապու երեք հաստատութեանց՝ Աղենտական , Վարդանեան և Եկեղեցասիրաց Ընկերութիւններու : Եւ խնդրոյն գործնական հանգամանք մը տալու համար կ'առաջարկենք պատկառելի ժողովիդ :

Ա . Աղգային բարձրագոյն կրթարանի մը հաստատման խնդիրը նըկատողութեան առնել :

Բ . Եթէ այս առաջարկը ընդունելութեան արժանանայ , յատուկ յանձնաժողովներ կարգել Այնթապու մէջ սոյն նպատակին իրագործման համար միջոցներ գտնելու :

Գ . Պաշտօնական հանգամանքով մը բարոյական ոյժ տալ ստորագրողներուս , որոնք ուխտած են ամէն տեսակ գոհողութիւն յանձն առնել իրենց կարողութեան չափով աշխատելու թէ՛ աղգային և թէ՛ օտար շրջանակներու մէջ սոյն գաղափարը ծաւալելու ու միջոցներ հայթայթելու և իրենց ուսումը աւարտելէն անմիջապէս վերջ պատրաստ են ուսուցչական պաշտօններ ստանձնել հիմնուելիք սոյն հաստատութեան մէջ :

Դ . Նմանապէս Կիլիկիոյ Վեհափառ Կաթողիկոսին բարձր ուշադրութիւնը հրաւիրել սոյն խնդրոյն վրայ ու խնդրել որ Նորին Վեհափառութիւնը իր կողմէն բարեհաճի օրհնութեան կրնդակով մը քաջալերել մեզ :

Սպասելով Զեր պատասխանին ու մատուցանելով մեր ակնածանաց հաւաստիքը , մնամք խորին յարգանօք՝

(Սուրագրութիւնն)

Արամ Խաչատուրեան	Արմենակ Գասարնեան
Արմենակ Զամիշեան	Գեորգ Սարաֆեան
Գրիգոր Մասերենեան	Գրիգոր Սարաֆեան
Յարութիւն Խաչատուրեան	Սարգիս Պալտօնեան

1914 Յուլիս 12

Bridgewater, Mass.

Այնքապի Աղենական , Վարդանեան եւ Եկեղեցասիրաց Հնկերութիւններս Ղրկուած Նամակի Պատճենը

Մեծապատիւ Տեարժ,

Պատիւ ունինք պատկառելի վարչութեանդ ուշադրութեանն յանձնել ներկայացնել պատճէնը զրութեան մը՝ ուղղուած Այնթապու Աղգային Գաւառական Հնդհանուր ժողովին :

Անկասկած ենք որ ներկայացուած գաղափարին իրականացման համար ջանք չի պիտի խնայէք զործակցելով տեղւոյդ աղգային միւս հաստատութեանց հետ :

Իրեւ Այնթապցի ու նախանձակնդիր Աղգային կրթական զործին , պատրաստ ենք մեր մասին ամէն զոհողութիւն յանձն առնել վստահ ըլլապատրաստ ենք մեր մասին ամէն զոհողութիւն յանձն առնել վարչութիւնդ պիտի քաջալերէ այս ջանքերը իր զործակցութեամբ՝ որ անհրաժեշտ է զործին յաջողութեան համար :

Հարկ չի կայ կրկնելու որ միացեալ ոյժերով միայն կարելի է ի գլուխ հանել այսպիսի կարեւոր ձեռնարկ մը , որուն չուրջ , կը հաւասանք թէ , ամէն ոք պիտի բոլորի ու բերէ իր օդնութեան բաժինը :

Սպասելով Զեր քաջալերութեան ու մատուցանելով մեր ակնածանաց ձանքը , մնամք յարգանօք՝

(Սուրագրութիւնն)

Նոյն

1914 Յուլիս 12
Bridgewater Mass.

Այնքաղու Գաւառական Ժողովին Պատասխանը

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

Ա.ՅՆԹ.Ա.Պ

Համար 260/302

Uk̥dawjwraq

Արմենակ էֆ. Զամիչնեան եւ
Սիրելի Ռևանող Այնքապի

Ullrþlu

Ukdujwurq Ujhrkjhukr

Զեր հաւաքական ստորապետթեամբ ժողովոյ ուղղուած Յուլիս 12
թուակիր գրութիւնը սիրով ընդունեցինք և շատ զոհ մնացինք : Ուրախ ենք
որ հեռու աշխարհի մը մէջ ոչ միայն չ'էք մոռնար հայրենիքը , այլ նաև
տեղւոյս կրթական պէտքերուն հոգածութիւնը յանձն առնելով կարելի
եղած միջոցներով սատարել կը խստանաք : Տեղւոյս կրթական մակար-
դակի բարձրացման համար Զեր համակրութեանց և ջանքերուն հանդէպ
հաճեցէք ընդունի մեր չնորհակալութիւնները :

Ժողովս միծ զովեսառվ կարդաց Զեր զբութիւնը և առաջարկները, մի առ մի նկատողութեան առնելով զանոնք արձանագրեց իր արձանագրութեանց մէջ :

Ա.մասոյս 16ին Վարդանեան, Սղբենական և Եկեղեցապիրաց ընկերութեանց վարչութիւնները հրաւիրեցինք յԱռաջնորդարանն, որպէս զի Այնթապի մէջ Երկրորդական վարժարան մը հաստատելու մասին համերաշխութեամբ գործակցելու յորդորենք զիրենք, և անոր համեմատ հիմնական ծրագիր մը մշակելու ձեռնարկինք։ Սակայն որոշեալ ժամուն միայն Վարդանեան և Եկեղեցափիրացի մարգիկը ներկայացան և Սղբենականք եւս խոստացած են պատասխան ըբեկի։ Ուրախութեամբ կը յայտնենք սակայն թէ՝ Վարդանեանք և Եկեղեցափիրացը խոստացան իրենց ամբողջ ոյժով միանալ և համերաշխութեամբ գործակցիլ ապագայ երկրորդական վարժարանի գործին մէջ։ Երկու ընկերութեանց համաձայնութեան լուրը աւետելով հանդերձ, կը յայտնենք նաև թէ Գառ. Ժողովս Ընկերակցութեանց համերաշխարար գործակցութեան իր աջակցութիւնը պիտի նույիրէ յօժարակամ։

Ժողովս յարմար դատեց նաև Զեր վերջին առաջարկին համեմատ Ն. Ս. Օծութեան՝ Վեհ. Կաթողիկոսին ներկայացնել Զեր միութիւնը և

Փրհնութեան դիր մը առնել Ձեզ համար, և առ այդ այսօրուան փօսթայով գրուեցաւ Նորին Վեհապառութեան:

Արդ յանուն Այնթապու ժողովուրգեան չնորակալութիւն յայտնութէ ետքը , կը մաղթենք որ Տէրը յաջողէ Զեր ջանքերը , և կը յուսանք թէ Զեր ազգասիրական ջանքերը չէք ինայէք թէ ազգային և թէ օտար շրջանակներու մէջ հանգանակութիւններ և նույիրահաւատաքութիւններ ընելու սոյն բարձր և բարի նպատակին իրագործման համար , քանդի քաջ ծանօթէ Զեր սիրելութեանց թէ Այնթապցիքս շատոնց փափաքող ենք երկրորդ գական վարժարանի մը հաստատման , բայց տեղւոյս ժողովուրգեան հետզետէ հանդիպող նիւթական անձուկ վիճակին պատճառով յետածգուած միշտ . երանի թէ հոն յաջողէիք առատ նույիրներ հաւաքելով դիւրացը և նել ապագայ վարժարանի պիտաճէն հաւասարակշուրու դժուար գործք մաղթելով Զեր յաջողութիւն և կարողութիւն ի տեսանէ :

Մնամք սրտազինս չորհաւորելով Զեր միտթիւնը
ի զիմաց Գաւառ + Ընդհ. Ժողովոյ

Ասենադպիր
Վ. Մանուչակեան

Առաջ. Փոխանորդ
Յրբ. Քհել. Տեր Մելքոնեան

Անթաղի Ընկերութեանց Պատասխանները

ԱԴԵՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Bijdragen 1911 Ognus. 20/3

Answer 51

Մատականի

Արմենակ էֆ. Զամիչեան եւ Ընկերություն

U. S. Shurff

Ստացած ենք Ձեր Յուլիս 12 թուակիր գրութիւնը, որ Ամերիկայի Համալսարանին մէջ Այնթապղի ուսանողներուն կողմէ հաւաքարար ստուգուած և ուղղուած էր Աղենական կրթարանի վարչութեան:

ժապարուած և ուղղիուած էր ու կատարուած էր առաջնական գործութեան առնելով այդ գրութիւնը խորհրդակ-
ժողովը՝ լուրջ նկատողութեան առնելով այդ գրութիւնը խորհրդակ-
ցութիւններ կատարեց, զովեց Զեր բարի տրամադրութիւններն ու մըտա-
ծու մները որոնք կը վերաբերէին Զեր ճնշտավայրին բարոյական դարգացու-
մին, և որոնց համար կը խոստանայիք Զերովանն նուիրելու, առ այ-

Հայութիւն յայտնելով հանդերձ յաջողութիւն և կարողութիւն կը մաղթէ Զեզ:

Իսկ գալով այդ լուրջ ձեռնարկին — Աղք. Բարձրագոյն վարժարանի մը հաստատման — որը իր պայման կամ միջոց մը կը ներկայացուեր աշխատելու Այնթապի մէջ՝ ուսումնաւարտ ըլլալէ վերջը, այս մասին ժողովը իր կարծիքն ու տրամադրութիւնը կը վերապահէ այն ժամանակուան, երբ ազդին պաշտօնական մարմիններն պէտք տեսնեն իր աջակցութեան և հըրաւիրեն զինք ի խորհրդակցութիւն:

Հաճեցէք ազնիւ Պարոնայք ընդունիլ մեր անկեղծ սէրը ։

Տնօրէն Աղենական կրթունի.

Դ. Ղալիկեան

Վ.ԱՐԴԱՆԵԱՆ ԿՐԹԱԲԱՆ

Այնքավ 30 Սեպ. 1911

Թիւ 94

Մեծապատճեան Տիւար

Անենապէս եւ Պատ. անդամ Այնթապցի

Հայ Ռւսանողաց Միուրեան

Տիւար

Շատ սիրով ստացանք Զեր 12 Յուլիս 911 թուակիր նամակը և որոց կցեալ պատճէնն:

Ժողովս նկատողութեան առնելով այն գրութիւնը մեծ գոհունաւ կութիւն մ'զգաց, անոր մէջ գանելով այն ուղին որ ի՞ր իսկ խղձերուն իրագործմանը առաջնորդն է:

Վարդանեան ընկերակցութիւնը սկիզբէն՝ նպատակ ունեցած ըլլալով արդէն Զեր ալ սրտերէն բզիսող փափաքներուն ոգին՝ առ այդ պիտի ըլլայ միշտ ամենէն յանդուդնը, և հակառակ անոր որ մինչեւ հիմա գեռ պատկ- ֆաւառական ժողովոյ և կամ այլ ընկերակցութեան մը կողմէ առաջար- կութիւն մը չ'է եղած, շատ սիրով կ'ուղէ աջակցիլ անկեղծութեամբ և բռնել օգնելու համար այն ձեռքերը որոնք երկարիլ ուղուին իրեն այդպիսի Սուրբ իսէալի մը գործակցութեանը ի նպատակ:

Սակայն ունենալով հանդերձ կարեւոր ջանքի փափաք, ընկերակ- ցութիւնս կանգ առնել կը հարկադրուի համբերութեամբ, այն ժուարու- թեանց յառաջ, որոնք կը ծնին լոկ Այնթապցիին և շրջակայ քաղաքացի- ներու նիւթական այժմու շատ սեղմեալ վիճակէն, վիճակ՝ որ անծանօթ- պէտք չ'է ըլլալ կը կարծենք Զերդ Սիրելիներու:

Այս ամենակարեւոր դժուարութեան հակառակ դարձեալ ընկերակ- ցութիւնս կը բերուի իր ուրախութիւնն յայտնել և յուսալից ըլլալ ապա- գայի հանդէպ, անոր համար որ զէթ ծովերէ անդին սրտակիցներ ունի- երեն, սրտակիցներ՝ կամքով աշխատելու կորովով գործելու պատրաստ և ամէն նիւթական դժուարութիւն հարթելու ջանաղիր: Խրախուսելով Զեզ Զեր գործունէութեան յարատեւութեանը համար, կը յայտնենք մեր ան- կեղծ համակրանաց հաւասարիք:

Ի զիմաց Բնդ. Ժազովյա Վարդ. Կրթնի. Ընկերկց.

Ատենադպիր Բ. Ատենապէտ Նախագահ
Յ. Յ. Համմալիան Ս. Սահակեան Գ. Քինյ. Պողարեան

ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այնքավ 12/25 Հոկտ. 1911

Ազնուամեծար

Արմենակ եֆ. Զամիչեան

Cambridge Mass.

Ազն. Տիւար

Զեր Յուլիս 12 թուակիր աւետարեր նամակը, որ ութ Այնթապցի ուսանողներ ստորագրած էիք, ժամանակին ընդունեցինք:

Ուրախ ենք որ միշտ սրտով ու հոգեով մօտ կ'ապրիք մեզ և երկ- րին ցաւերը կ'զգաք այնպէս որպէս տեղւոյն վրայ ապրող կրթասէր մէկը, և Զեր նիւթական, մատաւրական, ու բարոյական կարողութիւնները իս- պատ կը զնէք հայրենիքի օգտին:

Ժողովս նկատողութեան առաւ Զեր ազգօգուտ տրամադրութիւնն- երը և որոշեց Աղք. Վարչութեան կողմէ ըլլալիք որ և է կարգադրութեան համաձայնի և ուրիշ ընկերակցութեանց հետ գործակցիլ, եթէ այդ մասին խորհուած ծրագիր մը հիմնուի և մշակուի: Սակայն որչափ որ կիմանանք Աղք. Վարչութիւնը յետ խորհրդակցութեան այն որոշման յանդած է թէ՝ Այնթապի մէջ տակաւին երեք ընկերակցութեանց միեւնոյն նպատակի հասնելու համար միեւնոյն գետնի վրայ գործակցելու ժամանակը իրապէս հասած չ'է: Այսու ամենայնիւ բոլորովին անյոյս չ'են ապագային մասին:

Մենք «Եկեղեցակրներ» ամէն գովեստէ վեր նկատելով ութ ու- սանողներուգ ջանքերը, առ այժմ կը յայտարարենք թէ, երբ և ո՞ր մի- ջոցաւ որ մեր նպատակի իրագործման համար չանցող ըլլայ անոր գոր-

Ճակցելու պատրաստ ենք : Եւ կը յուսանք թէ Զեր ութ ուսանողներուդ
միութիւնը , Այսթապի ընկերակցութեանց միութեան եւս զօդակապը և
սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ :

Մնամք օրհնելով Զեր Միութիւնը և մաղթելով որ Տէրը զօրացնէ
ու յաջողէ զձեղ :

Ի դիմաց «Եկեղեցասիրաց» Բնկին . Ընդհ . Ժողովոյ

Ատենադպիր

Ատենապէտ

Նախագահ

Յ. Պուրբնարգեան Ն. Նիզիպլեան Ներսէս Քինյ. Թափուգնեան

Ա.Ռ.Ա.Զ.Ա.Ր.Ա.Ն ՀԱՅՈՅ

Ա.Յ.Խ.Թ.Ա.Պ

Այնիւայ 21 Եռյմ. 1911

Համար 260/309

Ուսումնակեր Տիարf,

Անդամ «Կորպասիրաց» Ուսանողութեան

Ամերիկաբնակ Այնիպապցիներու

յԱմերիկա

Տիարf,

Հստ Զեր խնդրանաց՝ ժամանակին պէտք եղած դիմումն եղած էր
Ն. Ս. Օծութեան ժողովոյ կողմանէ :

Երէկ բարեբազութիւնն ունեցանք փափաքուած կրնդակն ստանա-
լու , և ահա այսօր ներփակ կը զրկենք Զեզ , յոյս մեծ ունենալով որ՝ սա
պիտի սատարէ Զեր եւ Մեր նուիրական նպատակին իրազործման և մօ-
տաւոր ապագային կարող պիտի լինինք Կիլիկիոյ մէջ ունենալ բարձրագոյն
Հայ վարժարան մը :

Մաղթելով յաջողութիւն Զեր ամենուն և կանխաւ մատուցանելով
մեր չնորհակալութիւնն ձեր ջանքերուն համար :

Մնամք միշտ սիրով

Ի դիմաց Գաւառ . Ընդհ . Ժողովոյ

Ատենադպիր

Ատենապէտ

Առաջն . Փոխանորդ

Ն. Մանուչակեան Հ. Գ. Սիւլահեան Յրբ. Քինյ. Տ. Մելքոնեան

ՅԱԿՈԲ ԷՖ ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ
(Հանգուցեալ 1913 Ապրիլ 6)
Անդամ Հիմնադիր Հոգաբարձութեան
եւ Բարեբար Կիլիկիան ձեմարանի

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՍԱՀԱԿ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱ-
ՍԱՆԵԼԻ ԿԱՄՈՔՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻ-
ԿԻՈՅ. Պարոնայց Արմէնայ Գասարճեան, Արամայ Խաչատուրեան,
Գէորգայ Սարբաֆեան, Արմենակայ Զամիչեան, Դրիգորի Սա-
րափեան, Դրիգորի Մամէրէճեան, Սարգսի Պաղտօեան և Յարու-
թինի Խաչատուրեան սիրելի և հոգեւոր որդւոց մերոց ողջոյն և
օրհնութիւն հայրական բոլորանու էր :

Այնժապի Պատ. Գաւառ. Ժողովոյ ուղղեալ ձեր Յուլիս 12
ամսաթիւ գրաթեան պատճէնը խնդագին գոհունակութեամբ
կարգալով աեզեկացանկք որ Ամերիկայի քաղաքակրթութեան աշ-
խարհին մէջ «Կրթասիրաց» անունավ ընկերութիւն մը կազմուած
է նպասակ անենալով Այնժապի, կամ Կիլիկիոյ յարմարագոյն
մի վայրին մէջ հիմնուելիք բարձր վարժուածուականի մը սատարել :

Առ այս խորհրդակցարար ինչ ինչ միջոցներ ցոյց տալէ
զատ կը խոստանաք յետ աւարտման ձեր ուսումնասիրութեան
ցըսնին, պաշտօններ ստանձնել նոյն կրթական հաստատութեան
մէջ : Մեր ուրախութիւնը կրինապատկեցաւ մանաւանդ այն
պատճառաւ որ Այնժապի Պատ. Ժողովը ձեր հաւաքական առա-
ջարկները լրջաթեամբ նկատալութեան առած և գոհունակու-
թեամբ արձանագրած է :

Առանց նկատի առնելու ընդհանուր Կիլիկեցւոց անտեսա-
կան վիճակը, ժամանակը, ցըսապատու հանդամները թէ՝
նպաստաւո՞ր են այդպիսի նուիրական և կենսական պէտքի մը
իրականացնան, պահ մը կը մոռնանք ներկային իր բոլոր կոկիծ-
ներով և արհաւիրքներով՝ մոքալ և հոգւով կը փոխադրուինք

մեր գրականութեան սակի դարը երբ հայ պատանիներ, քաջ-
ուսումն վասիկավանկ և երկարողի, հեռի հայրենի երկրէն՝ յ'Ա-
թէնս, ի Բիւղանդիսն, յ'Աղեքսանդրիս, յ'Եղեւսիա, ՚ի Մէլիսինէ
և այլուր օտար ծազկաստաններէ մեզը կը պատրաստէին նորաս-
տեղծ հայ գրականութեան :

Սիրելի սովեակք, թէև դուք զրկուած չ'եք յ'օտարութիւն
անմահանուն Սահակ Պարթեւէն և Մեսրոպ վարդապետէն, որ
հայր եղան մեր գրին ու գպրութեան, բայց նոյն աղդանուէր
ոգին ու եռանդը կը տեսնենք ի ձեզ, որով թարգմանիչք մեր
համակուած էին :

Ցորչափի անպակաս են ձեզ նմաններ հայրենիքի ցաւերը
ամոքելու, անոր կրթական և բարոյական պէտքերը հոգալու մա-
սին խորհողներ և դործողներ, հաւատք ունինք, թէ սասանական
բանութիւններուն պիտի յաջորդեն ուկեղենիկ արշալոյսներ մեր
տարարախտ Ազգին և Եկեղեցին համար :

Այս հաւատըով կ'օրէնեմք զձեզ և «Կրթասիլաց Բնկերութիւնը», որ շատ բարդաւաճիք և ձեռն ոգնութեան աւաք ջախչախուած և յ'որս այս ինկած կիլիկիացին։ Անկեալ կանգնել դիւցադնութեանց մեծագոյնն է. այդ փառքը կը մասդիէ Ձեզ,

Ե 14 Կոյեմբեր 1911 Ամի

ԱՅԼՈՒՐ Բ. ԿԱԹՈՎԻԿՈՍ ԿԵԼԻՔԻՑ

Ա բառ Տոմարի Ռ.ՅԿԱԻ

ի Հայրապետութեան Մերում թիգ.

ամի յանոռ կիլիկեան ի Սիս

፩፲፲ 246

ԱՌԱՋԻՆ | ՏԱՐԵԴՐՁԱՆ

Հառուեկան Կիլիկեան Ճեմարանին Այնքայ

ԱԿԱՑԱԼ 21 ՅՈՒՆԻՍ 1912—

1913 301 L 10 31

U N I T S P

Օստ. Ռուկին

七

ԵՐԿՐՈՒԴԻ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Հառուեկչին Կիյիկեան | Ճեմարանին Այնթապ

1913 09 08 — 1914 09 08 31

				Օսմ. Ռուկի				127½ Հաշուով				
	Դիմ.	Հրդ.			Դիմ.	Հրդ.			Դիմ.	Հրդ.		
Կոփու հաւույ												
Առաջին տարեցքանէ մնացած դրամ . . .					1234	50						
Ուսանողաց բռօւկներէ:												
31 Գիշերօթիկներէ գանձուած	0.Ռ.	282	42	36009	—							
50 Ցերեկեաներէ . . . . . ուսումնաթոշակ		109	76	13993	12½	50002	12½					
Վարդանեան Ընկերութենէ:												
Տարեկան վճարումնին		50		6375	—							
Եկեղեցախրաց Ընկերութենէ:												
Տարեկան վճարումնին		25		3187	50							
Ս. Յնթապի Ս.զգային Վարչութենէ:												
Փոխսն շէնքի վարձի յատկացումնին		40		5100	—							
Հ. Բ. Ը. Միուրենէ:												
Առաջին բացառիկ նպաստնին		50		6375	—							
Ամերիկայի Մասնախմբէ:												
Պ. Դր. Մարֆեանի միջոցաւ հանգանակութենէ . . .	37	52		4783	75	25821	25					
Զանազան նուէրներէ:												
Կիպրոսի Որրախնամէն. — Ձեռամբ Յր. Էֆ. Ճէ- պէնեանի որ զիտական զործիքներու յատ- կացուած է			Ա.Ռ. 10	1397	50							
8. Եւ Տիկ. Զամիչեանէ. — Իրենց ամուսնութեան առթիւ ի Պոսթօն բարեկամներու նուիրած 42 տայէլը ձեմարանիս Մատենադարանին յատ- կացնելուն				1197	—							
Հալէպու Մասնախմբէ. — Նուիրուած 17 մահմա- կաներու փոխարժէքն				2272	50							
Փոխազրելիի				4867	—	77057	87½					
Շէնքի վարձի:												
Վարձուած շէնքերու համար								5100	—	4510	—	
Ուսեստեղինաց								22599	75	--	--	
Լուսաւորութեան												
Վարիւղի, լամբար, կանթեղներ եւլն.								1113	25	—	—	
Ջերմութեան									1550	75	955	62½
Կահկարտասեաց												
Նորոգութեանց եւ նոր զնումներու, մահմակալ, զրասեղան, նստարան եւլն.								9534	50	8079	87½	
Մաֆրութեան												
Լուացք, բաղնիք, օմառ								1700	25	—	—	
Օրականաց												
Զանազաններու օրավարձերուն համար . . .								932	12½	—	—	
Փոխադրական												
Փոխադրութեան վարձի եւ զրաստի մը . . .								1533	75	—	—	
Առողջապահական												
Բժիշկի եւ դեղօրայից								584	—	—	—	
Զանազանաց												
Ալ եւ այլ մանր ծալքերու								224	—	992	37½	
Պատօնիկութեան												
Մինչև Մեպտեմբեր պաշտօնէից թոշակ- ները								15916	25	43144	75	
Փոխադրելի									60788	62½	37682	62½

ԵՐԿՐՈՐԴ ՑԱՐԵՇԹՋԱՆ

Հաշուեկչին Կիլիկեան
Ճեմարանին Այմիթապ

1913 ՕԳՈՍՏՈՍ

Օսմ. Ռուկին

ՄՈՒՏՏՔ

(Հարունակութիւն

ԵԼՔ

Փոխադրեալ			
Քիլիս. Թ. էֆ. Զաղասեանէ. — Յիշեալի նուիրած ձէթի եւ	4867	—	77057 87½
Ժիթապտուղի արժէքն	530	—	—
Այնթապի պղնճագործներէ. — Պղնճագործ արհեստաւորնե-	743	87½	—
րու նուիրած պղնճեղէնք	1072	87½	7213 75
(*) Զանազաններէ. — Ճեմարանիս այցելութեանց, Պակի			
եւ Թաղումի առիթներով եղած նուէրները.			

Կալուածական հասոյթից

Հիմնադրումի հաշւոյն նուիրուած կրպակի մը ութ ամսուան
վարձքն . . . . .

Կոխ հաւույ

(**) Ամերիկայի մասնախմբին եւ Տիար Մ. Գարակէօղեանի
շնորհիւ փակուելի . . . . .

(*) Ծանօթութիւն

Զանազան նուէրներու մէջ յիշատակելի են,
Տիար Ն. Հ. Ներսէսեանի Այնթապ այցելութեան եւ մօրը
մահուան առիթներով տուածը 3 Օսմ. Ռուկի . . . . .
Տիար Պ. Աշճեանի, իր որդւոյն ամսումնութեան առթիւ . . . . .
Տիար Յ. Առաքելեանի մօրը մահուան առթիւ . . . . .
Տիար Ղ. Ղայիկեանի եղրօրը մահուան առթիւ . . . . .
(**) Այս գումարին 100 Օսմ. Ռուկին արդէն դրկուած է, Ճե-
մարանիս Հոգարաբարձութեան Տիար Մ. Գարակէօղ-
եանի կողմէ

Դիմ.	Հրդ.	Դիմ.	Հրդ.
0.Ա.662	52½	200	—
0.Ա. 412	40½	52581	50
0.Ա.1074	92¾	137053	12½

Դիմերօրիկ Դիմ.	Հրդ.	Ցերեկեայ Դիմ.	Համագումար Դիմ.
Փոխադրեալ	60788	62½	
Մարմնամարզական			
Ֆութապօյի համար ծախսուած	—	350	
Կալարչական			
Կնուած իրերու համար	—	157 50	
Գիտական զործիներու			
Գնուած զանազան նիւթերու համար	—	3429 50	61619 62½
Գումար գիշերոթիկի ծախուց	60788	62½	60788 62½
Ընդհանուր ծախմեր			
Թղթեղէն եւ Տպագրական.—Թուղթ, տետ-			
րակ եւ զանազան տպագրութեանց,			
տեկեկագրեր, եւլն.			
Թղթատարական.—Թղթատար եւ նեռազրի			
ձամբորդութեան . — Պատուիրակութիւն			
ի Մարաշ			
Մատենազարանի. — Կնուած եւ նուիր-			
ուած զրերու			
Տոկոսի. — Զանազաններէ փոխառութեանց			
համար			
Ընկույն Տարեկանիս վերջ	3110	75	14644 87½
Ճեմարանիս զոյթերու արժեցն է:	0.Ա.1074	92¾	137053 12½
Մատենազարանում պատրաստ զրեր . . .	13581	12½	
Կանկարանական ներկայ արժէքը	16191	87½	
Գիտական զործիք եւ նիւթերու արժէքը . .	3459	50	
Նկարներ եւ նկարչական » » »	771	25	
Փոխադրութեանց համար գնուած 1 զրաստ	851	25	
Մօտաւորապէս 273½ Օ.Ա.	34855	—	

ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՑԱՆԿԸ

Ա. Մ Ա Ս

ՅԱՅՏԱԳԻՐ - ԾՐԱԳԻՐ

	Էջ
Կաթողիկոսական Կոնդակ	3
Օրացոյց ձեմարանի	9
Ամերիկայի Օժանդակ Մամախումբ	10
Հոգաբարձութիւն	10
Ուսուցչական Մարմին	11
Հաստատութեան Պատմութիւնը	13
Նպատակ	16
Ծրագիր	17
Դասաւորութիւն Ուսանողաց	17
Դպրոցական Տարին	18
Բնդունելութեան պայմաններ	18
Մուտքի Քննութիւններ	20
Ուսանողական Ծախքեր	21
Վճարումներու Կերպը	21
Ուսանողական նպաստ	22
Քննութիւնը եւ Վիճակացոյցներ	23
Վկայականներ	23
Ճեմարանի Առաւելութիւնը	24
Պաշտօնական Լեզու	24
Մրցանակ	24
Մատենադարան եւ Աշխատանոցներ	25
Ուսանողական Կազմակերպութիւններ	25
Ճեմարանի շենքերը	26
Ներքին Կանոնագիր Ուսումնարանի	28
Ներքին Կանոնագիր Գիշերօթիկի բաժնին	29

ԾՐԱԳԻՐ ՈՒՍՏԱՆՅ

Նախապատրաստական Բաժին	33
Ճեմարան — Ընդհանուր Դասընթացք	36
Մասնագիտական Դասընթացընթեր	
1. Մանկավարժական	40
2. Եկեղեցագիտական	43
Առենամարզանք, Վերծանութիւն	45
Բարոյագիտութիւն, Ֆիզիքական Կրթութիւն	46
Մանկավարժական Մամնաւոր Դասարան	46
Ցանկ Ուսանողաց	47

Բ. Մ Ա Ս

ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Հասոյթի Աղբիւրներ	53
Բ. Նպաստի Աղբիւրներ (Մամնախումբեր եւ լւ.)	54

Պաշտպաններու ցանկը	55
Գ. Կտակներ եւ Նուիրատուութիւններ	58
Դ. Անձնունմխնի Դրամազբուխ	61
Ե. Զանազան նպաստներ ու նուէրներ	61

b2

ԳՐԵՆԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐ	
Bridgewaterի Վարժապետանոցին նուէրը	63
Տ. Բարգէն Սրբազնի Մատենադարանը	64
Աւրիշ զրենական նուէրներ	64-65
Հնութեանց Թանգարան	65

ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Բացման Հանդէսը	66
Շնորհաւորական հեռազբեր եւ նամակներ	68-75
Նուիրատուութիւններ ի նպաստ զրամազբխի	75
Ամրողական Յանկ Նուիրատուներու	75-80
Հանգանակիչ Յանձնաժողով	81

ՃԵՄԱՐԱՆԻ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐԸ

Քաղուած Հիմնական Կանոնազրէ	82
Պատույ եւ Բարերար Անդամներ	83
Բարերարը Կիլիկեան ձեմարանի	83

ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՊԵՏՔԵՐ

Ուսուցչական Կազմի ամրողացումը	84
Աշխատանոցներու եւ Թանգարանի ճոփացում	84
Տպարան	85
Նոր շինքեր	85

ԵՐԿԱՄԵԱՅ ՀԱՇՈՒԵԿԻՈՒԹ

Հաշուեկշիռ 1912-1913 Տարեշրջանի
Հաշուեկշիռ 1913-1914 Տարեշրջանի

Գ. Մ. Ա

Վաւերաթուղթեր ձևմարանի հաստատման վերաբերեալ	87
Ամերիկայի Այնթապցի Աւանողներուն կողմէ Այնթապի Գաւառական ժողովին ուղղած նամակներուն պատճէնը	89
Այնթապի Ընկերութեանց զրկուած նամակներուն պատճէնը	91
Այնթապի Դաւառական ժողովին պատճախանը	92
Աղենական Կրթարանի պատասխանը	93
Վարդաննեան	94
Եկեղեցակարաց Բնկերութեան պատասխանը	95
Այնթապի Առաջնորդարանին նամակներուն պատճէնը	96
Օրնութեան Կոնդակ Կիլիկիոյ Վեհափառ Կաթողիկոսէն	97

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1. ՀԱՄԱՌՈՅ ՑԱՅՏԱԳԻՐ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ, որ ձրիա-
բար կը դրկուի փափաքողներուն :

3. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ (Պատկերազարդ), որու մէջ ամ-
փոփուած են ՃԵՄԱՐԱՆԻ վերաբերեալ ամէն տեսակ տեղեկութիւններ :
Սոյն Տեղեկագրէն ձրիաբար կը դրկուի Ազգ. պաշտօնական մարմին-
ներուն ու Ազգ. գրադարաններուն : Անհատներն եւս կրնան ընդունիլ,
դրկելով 2 դրշի նամակադրոշ :

ԽԱՆՈԹ-ՌԽԹԻՒՆ

ՃԵՄԱՐԱՆԻ վերաբերեալ բոլոր դիմումները պէտք է ուղղուին հետեւեալ հասցեով,

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ,

ԱՅՆԹԱՊ

20614

2013

